

DIỄN ĐÀN VĂN HỌC NGHỆ THUẬT BÌNH PHƯỚC

HỘI ĐỒNG BIÊN TẬP:

Nhà nghiên cứu VNDG LÊ VĂN QUANG - Chủ tịch

Nhà báo PHẠM HIẾN - P. Chủ tịch Thường trực

CÁC ỦY VIÊN:

Nhà nghiên cứu VNDG MA LY PHƯỚC

Nhạc sĩ VŨ QUANG VƯỢNG

Họa sĩ NGUYỄN DUY HỒNG

Nghệ sĩ Nhiếp ảnh NGUYỄN VĂN PHÚC

Nhà văn NGÔ THỊ NGỌC DIỆP

Phó Tổng Biên Tập:

PHẠM HIẾN

Thư ký Tòa soạn:

TRƯƠNG QUỐC CƯỜNG

Biên Tập:

NGUYỄN VĂN DƯƠNG

TRẦN LÊ HOÀNG VŨ

Trình Bày:

QUỐC CƯỜNG

Sửa Bản in:

LÊ THỊ HUỖNG

NGUYỄN NHỊ

Bìa 1: *T/p: Nơi tuyến đầu*
chống dịch

Tranh: Lê Quang Thi

TÒA SOẠN

Số 1, Nguyễn Thị Minh Khai, P. Tân Phú

Tp. Đồng Xoài, tỉnh Bình Phước.

ĐT: 0271.3888507; Fax: 0271.3887132

Email: tapchivannghebinhphuoc@gmail.com

Website: <https://vannghebinhphuoc.org.vn>

In 1.000 cuốn, khổ 16 x 24cm, 84 trang.

In tại Nhà in Báo Bình Phước.

Giấy phép xuất bản số: 388/GP- BT/TTT
do Bộ Thông tin và Truyền thông cấp
ngày: 13/8/2015;

Nộp lưu chiếu tháng 8/2021.

TRONG SỐ NÀY

* LỜI TÒA SOẠN:	Trang 2
* NHIỆT LIỆT CHÀO MỪNG KỶ NIỆM 76 NĂM CÁCH MẠNG THÁNG TÁM VÀ QUỐC KHÁNH (2/9/1945-2/9/2021):	
- Cách mạng tháng Tám, thành quả của ý chí...	3
- Nguồn sáng Ba Đình.	6
* KỶ NIỆM 110 NĂM NGÀY SINH ĐẠI TƯỚNG VÕ NGUYỄN GIÁP (25/8/1911 - 25/8/2021):	
- Hình tượng Đại tướng Võ Nguyên Giáp trong văn học.	7
* HỌC TẬP VÀ LÀM THEO TƯ TƯỞNG, ĐẠO ĐỨC, PHONG CÁCH HỒ CHÍ MINH:	
- Phim "Kim cương đen": tuổi trẻ Bình Phước lan tỏa...	12
* NGHIÊN CỨU - TRAO ĐỔI:	
- Điều Điều - Người giữ cội nguồn văn hóa S'tiêng.	15
- Lịch sử và ý nghĩa họ Điều của người S'tiêng Bình Phước.	18
- Vài trao đổi trong phổ nhạc cho thơ.	22
* BIỂN ĐẢO - QUÊ HƯƠNG:	
- Thấy thuốc - Nhạc sĩ Nguyễn Hồng Sơn...	25
- Viết ở làng biển.	27
* BÚT KÝ:	
- Thăm lặng bên sườn núi.	28
* VĂN NGHỆ SĨ ĐỒNG HÀNH PHÒNG, CHỐNG DỊCH BỆNH COVID-19:	
- Văn nghệ sỹ Bình Phước với hành trình chống dịch.	32
- <i>Nhạc</i> : Đoàn kết để chiến thắng.	36
- Khát vọng hoạt động - Sáng tác Mỹ thuật.	47
- Chiến sĩ áo trắng với công việc thăm lặng.	49
- Nhớ Sài Gòn.	52
- Thương sao quê nội!	54
- Nghĩa tình.	56
- Ứng dụng Công nghệ trong phòng, chống dịch.	58
- Ghi nhanh từ chốt kiểm dịch Covid-19 Tân Lập.	60
- <i>Nhạc</i> : Yêu biết mấy Việt Nam tôi.	63
- <i>Nhịp sống</i> : Cà phê ngày đại dịch.	64
- <i>Truyện ngắn</i> : Chiến trường không tiếng súng.	66
- <i>Truyện ngắn</i> : Ấm lòng thu.	70
- <i>Truyện ngắn</i> : Nỗi lòng.	75
- Nhà thơ Trịnh Loan: Và những trang viết trên tuyến đầu.	77

* *Thơ*: Trường Thiên, Đỗ Văn Xuân, Tống Trung, Thùy Dung, Nguyễn Hữu Diên, Thanh Minh, Tuyết Mai, Thu Hiền, Nguyễn Thị Anh Thư, Thu Đàm, Nguyễn Hoàng Oanh, Quang Minh Bùi, Lê Thị Nam Phương,...

Giá: 20.000 đồng

**“PHÁT HUY TRUYỀN THỐNG YÊU NƯỚC,
TINH THẦN ĐOÀN KẾT, TƯƠNG THÂN, TƯƠNG ÁI” (*)**

Đất nước ta hân hoan chào đón mùa Thu, kỷ niệm 76 năm Cách mạng tháng Tám thành công và Quốc khánh 2-9; bên cạnh sự kiện ôn lại những thành tựu rực rỡ của dân tộc trong suốt chặng đường dài lịch sử cũng đặt ra thời điểm khó khăn, thách thức. Đợt dịch lần thứ 4 thật sự nặng nề. Chưa bao giờ cả nước phải tập trung cao độ đến như vậy. Dịch bệnh gần như phủ kín các tỉnh, thành phố. Tinh thần chống dịch cả hệ thống chính trị và toàn dân được đặt lên cao nhất. Ngày 29-7, Tổng Bí thư Nguyễn Phú Trọng đã ra Lời kêu gọi gửi đồng bào, đồng chí, chiến sĩ cả nước và đồng bào ta ở nước ngoài về công tác phòng, chống đại dịch COVID-19. Trong đó có đoạn: “Thay mặt lãnh đạo Đảng và Nhà nước, tôi nhiệt liệt hoan nghênh, biểu dương và đánh giá cao sự cố gắng, nỗ lực của nhân dân trong nước, đồng bào ta ở nước ngoài đã **phát huy truyền thống yêu nước, tinh thần đoàn kết, tương thân, tương ái**; cảm ơn cộng đồng quốc tế đã đồng hành, ủng hộ, chung tay góp sức cùng Việt Nam trong công tác phòng, chống dịch; biểu dương sự vào cuộc kịp thời, tích cực của cả hệ thống chính trị đã góp phần kiểm chế, ngăn chặn sự bùng phát của dịch bệnh; phát triển kinh tế - xã hội, chăm lo đời sống, bảo vệ sức khỏe nhân dân...”.

Lời kêu gọi là thông điệp giàu năng lượng để toàn Đảng, toàn quân và toàn dân quyết tâm đồng sức, đồng lòng đoàn kết vượt qua mọi khó khăn, thách thức chưa từng có trong lịch sử chống an ninh phi truyền thống của dân tộc. Tinh thần nhường cơm sẻ áo của đồng bào ta khắp cả nước tập trung hướng về vùng dịch.

Tinh thần “vì đồng bào miền Nam ruột thịt” đã được khơi gợi trở lại kể từ sau ngày Giải phóng hoàn toàn miền Nam thống nhất đất nước 30-4-1975; từng đoàn xe chở lương thực, thực phẩm, cán bộ nhân viên y tế... hướng về miền Nam thân yêu với quyết tâm dập xong dịch bệnh Covid -19 mới trở về. Truyền thống quý báu của Người Việt Nam về đoàn kết, phát huy tính tự lực tự cường là như thế! Không tiếc tuổi thanh xuân, nguy hiểm và từ những việc làm rất nhỏ khắp mọi miền đất nước ưu tiên, để dành cho vùng dịch, khu cách li, chốt kiểm soát bằng mớ rau, trái bí, quả trứng, cân gạo, gói mì, gian hàng - chuyển xe không đồng... Những món quà mang theo tình yêu thương, tâm lòng nhân hậu của bà con, hơn thế là giá trị nhân văn, nhân ái của người Việt đã có từ nghìn đời và đi vào bản sắc văn hóa “lá lành đùm lá rách; chia ngọt sẻ bùi, đồng cam cộng khổ, trong mọi hoàn cảnh đều có nhau”; động viên kịp thời và khẳng định: **không gì sánh được sức mạnh của truyền thống yêu nước, tinh thần đoàn kết, tương thân, tương ái của dân tộc Việt Nam!**

Tạp chí Văn nghệ Bình Phước số 67 hy vọng mang đến những tác phẩm văn xuôi, thơ, tranh, ảnh nghệ thuật, mỹ thuật, âm nhạc... ghi lại những cảm xúc, những rung động tinh tế của người nghệ sĩ trong mùa Thu, mùa dịch Covid-19 năm 2021 khó quên bởi sự lấp lánh tình người, tình quê hương!

(*) Tổng Bí thư Nguyễn Phú Trọng

CÁCH MẠNG THÁNG TÁM, THÀNH QUẢ CỦA Ý CHÍ TỰ LỰC TỰ CƯỜNG VÀ BÀI HỌC NGÀY NAY

□ NGUYỄN VĂN THANH

Cách mạng Tháng Tám năm 1945 thành công cách đây hơn 76 năm, Nhà nước Việt Nam Dân chủ Cộng hòa ra đời. Đó là thành quả của cuộc đấu tranh kiên cường của cả dân tộc Việt Nam do Đảng và lãnh tụ Hồ Chí Minh lãnh đạo. Đó là thành quả của ý chí tự lực, tự cường, khát vọng độc lập, tự do, phát triển đất nước mà Nguyễn Ái Quốc-Hồ Chí Minh nêu cao và được cả dân tộc nhận thức, hành động. Ngày nay, hơn lúc nào hết chúng ta phải ra sức phát huy hiệu quả sức mạnh tổng hợp của đất nước kết hợp với sức mạnh của thời đại, phát huy mạnh mẽ tinh thần chủ động, tự lực, tự cường.

**Nhất định chúng ta
sẽ chiến thắng
dịch Covid-19,
PHẢI CHIẾN THẮNG
BẰNG ĐƯỢC**

TỔNG BÍ THƯ
NGUYỄN PHÚ TRỌNG

TUỔI TRẺ THÀNH PHỐ HỒ CHÍ MINH YÊU NƯỚC

**CÁCH MẠNG THÁNG TÁM VÀ TINH THẦN
ĐOÀN KẾT ĐỂ ĐẨY LÙI ĐẠI DỊCH
COVID-19 HÔM NAY**

đạo tài tình, sáng suốt của Đảng ta và Chủ tịch Hồ Chí Minh vĩ đại, cả dân tộc Việt Nam, không phân biệt giàu nghèo, nam, nữ già trẻ, dân tộc, tôn giáo, triệu người như một, nhất tề vùng lên tiến hành cuộc Tổng khởi nghĩa đập tan ách thống trị của thực dân, phong kiến giành chính quyền về tay nhân dân.

Nhân dân là trung tâm, là chủ thể, là cội nguồn của thắng lợi

Tháng Tám năm 1945, dưới sự lãnh

Thời gian xa dần, nhưng chúng ta vẫn nhìn rõ tầm vóc vĩ đại của Cách mạng tháng Tám năm 1945. Chủ tịch

Hồ Chí Minh đã từng nói: *“Cách mạng Tháng Tám lật đổ nền quân chủ mấy mươi thế kỷ, đã đánh tan xiềng xích thực dân gần 100 năm, đã đưa chính quyền lại cho nhân dân, đã xây dựng nền tảng cho nước Việt Nam dân chủ cộng hòa, độc lập tự do, hạnh phúc. Đó là một cuộc thay đổi cực kỳ to lớn trong lịch sử của nước ta”* ⁽¹⁾.

Thành quả lớn nhất của Cách mạng tháng Tám năm 1945 là đã xây dựng Nhà nước cách mạng kiểu mới ở Việt Nam, với đặc trưng nổi bật của Nhà nước cách mạng kiểu mới đó là Nhà nước dân chủ, Nhà nước của Nhân dân, do Nhân dân và vì Nhân dân. Ngay sau khi giành được chính quyền, Đảng ta và Chủ tịch Hồ Chí Minh đã cùng toàn dân xây dựng và củng cố chính quyền nhân dân. Ngay sau một tháng kể từ ngày Cách mạng tháng Tám thành công, trong bài *Chính phủ là công bộc của dân* Chủ tịch Hồ Chí Minh nêu rõ: *“Các công việc của Chính phủ làm phải nhằm vào một mục đích duy nhất là mưu cầu tự do hạnh phúc cho mọi người. Cho nên Chính phủ nhân dân bao giờ cũng phải đặt quyền lợi dân lên trên hết thấy. Việc gì có lợi cho dân thì làm. Việc gì có hại cho dân thì phải tránh”* ⁽²⁾.

Thắng lợi của cách mạng tháng Tám là biểu tượng tuyệt vời của sức mạnh Việt Nam... sức mạnh đại đoàn kết toàn dân tộc của ý chí bất khuất và trí tuệ con người Việt Nam, kết tinh

truyền thống kiên cường, bất khuất của hàng nghìn năm giữ nước.

Một nét đặc sắc trong Cách mạng tháng Tám là Đảng Bác Hồ đã lãnh đạo Nhân dân ta phát huy tinh thần tự lực, tự cường “lấy sức ta mà giải phóng cho ta” đồng thời kết hợp ở mức cho phép sự ủng hộ quốc tế.

Phát huy tinh thần tự lực, tự cường hôm nay

Ngày nay, trong sự nghiệp xây dựng đất nước và bảo vệ Tổ quốc, càng đòi hỏi phải phát huy tính chủ động cách mạng và tinh thần tự lực tự cường. Chủ động, tích cực hội nhập quốc tế toàn diện và sâu rộng trên cơ sở giữ vững độc lập, tự chủ, tự lực, tự cường. Xử lý đúng đắn, hiệu quả mối quan hệ với các nước lớn và các nước láng giềng; đánh giá đúng xu thế, nắm bắt đúng thời cơ. Phát huy hiệu quả sức mạnh tổng hợp của đất nước kết hợp với sức mạnh của thời đại. Khai thác, sử dụng có hiệu quả mọi nguồn lực, đáp ứng yêu cầu của sự nghiệp xây dựng, phát triển đất nước và bảo vệ Tổ quốc trong tình hình mới. Chủ động chống lại sự phá hoại của các thế lực thù địch. Có như vậy mới xây dựng vững chắc khối đại đoàn kết toàn dân và mở rộng quan hệ quan hệ kinh tế quốc tế có hiệu quả.

Tất cả những vấn đề nêu trên sẽ trở thành hiện thực khi *tăng cường vai trò lãnh đạo của Đảng, tiếp tục đổi mới công tác tổ chức xây dựng Đảng.*

Bởi, sự lãnh đạo đúng đắn của Đảng là nhân tố quyết định thắng lợi của cách mạng Việt Nam và Nhân dân là trung tâm, là chủ thể, là cội nguồn sức mạnh trong công cuộc đổi mới. Đại hội XIII của Đảng đã đưa ra quan niệm mới về động lực và nguồn lực phát triển đất nước: *“Động lực và nguồn lực phát triển quan trọng của đất nước là khơi dậy mạnh mẽ tinh thần yêu nước, ý chí tự cường dân tộc, sức mạnh đại đoàn kết dân tộc và khát vọng phát triển đất nước phồn vinh, hạnh phúc. Phát huy sức mạnh của cả hệ thống chính trị và nền văn hóa Việt Nam”* ⁽³⁾. Phát huy và phát triển sáng tạo trong lãnh đạo, chỉ đạo, giúp chúng ta kiên định, vững vàng, tự tin vượt qua những khó khăn, thách thức mới và nhiệm vụ nặng nề hơn khi bước vào nhiệm kỳ khoá XIII. “Không thể lực nào có thể ngăn cản nổi dân tộc ta đi lên, lập nên những kỳ tích mới”, như Tổng Bí thư, Chủ tịch nước Nguyễn Phú Trọng phát biểu tại phiên khai mạc Đại hội XIII của Đảng.

Năm nay, kỷ niệm ngày Cách mạng tháng Tám thành công và Quốc khánh 2-9, trong bối cảnh toàn Đảng, toàn dân, toàn quân đang chung sức, đồng lòng chống “giặc Covid-19”.

Phát huy truyền thống nhân nghĩa của dân tộc, chủ nghĩa anh hùng cách mạng tháng Tám. Toàn Đảng, toàn dân, toàn quân ta phát huy sức mạnh đoàn kết cùng với tinh thần nỗ lực cao, quyết tâm đạt kết quả tốt nhất

các nhiệm vụ phát triển kinh tế - xã hội năm 2021 và hoàn thành thắng lợi kế hoạch của cả nhiệm kỳ; Triển khai hiệu quả “nhiệm vụ kép”, vừa chống dịch Covid-19 vừa phát triển kinh tế, bảo đảm an sinh xã hội, cải thiện đời sống của nhân dân. Giữ vững độc lập, chủ quyền và môi trường hòa bình, ổn định để phát triển đất nước. Tiếp tục đẩy mạnh thực hiện Nghị quyết TW 4 khóa XII gắn với Chỉ thị số 05 của Bộ Chính trị về đẩy mạnh học tập và làm theo tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh theo chuyên đề ***“ý chí tự lực, tự cường và khát vọng phát triển đất nước phồn vinh, hạnh phúc”*** nhằm khơi dậy quyết tâm, nghị lực của dân tộc để phát triển đất nước, thực hiện mục tiêu của Bác Hồ đưa đất nước bước tới đài vinh quang, sánh vai với các cường quốc trên thế giới.

Hào khí Cách mạng tháng Tám mùa Thu năm 1945 là cội nguồn sức mạnh để chúng ta tiếp tục phát huy mạnh mẽ tinh thần chủ động, tự lực, tự cường, thực hiện thắng lợi các nhiệm vụ, đưa Việt Nam tiến những bước nhanh, bền vững, đất nước ngày càng giàu đẹp, phồn vinh ■

⁽¹⁾ - Hồ Chí Minh, toàn tập, tập 7, Nxb CTQG, H.2011, tr. 25, 26.

⁽²⁾ - Hồ Chí Minh, toàn tập, tập 4, Nxb CTQG, H.2011, tr.21.

⁽³⁾ - Đảng Cộng sản Việt Nam: Văn kiện Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XIII, NXB CTQGST, tập I, trang 34.

Trường Thiên

Nguồn Sáng Ba Đình

*Thiên liêng quá sáng Mùng 2 tháng 9
Trên đài cao Người vẫy nắng Ba Đình
Những dòng người như nước chảy cỏ xanh
Ngõ sông Hồng, Cửu Long Giang về đây gặp mặt*

*Mùa dân tộc bừng lên. Vui náo nức
Phá ngục tù, xây cuộc sống tự do
Vang vang hai tiếng Bác Hồ
Hà Nội - Sài Gòn nối liền Nam - Bắc*

*Trên đài cao Ba Đình
Nguồn ánh sáng lung linh, trong suốt
Đầy mặt trời Cách mạng Việt Nam
Cách mạng mùa Thu rực rỡ sao vàng*

*Xuyên màn đêm bạo tàn hắc ám
Người đã về đây nở màu hoa tháng Tám
Tự do - Độc lập - Hòa bình
Mãi mãi tên Người rạng rỡ quang vinh*

*Trên đài cao Người vẫy nắng Ba Đình
76 Thu rồi vẫn màu nắng ấy
Để sáng nay dưới trời xanh lồng lẫ
Thấy Người về rạng rỡ một niềm vui
Cả dân tộc Việt Nam xao xuyên bồi hồi*

*Và nguồn nắng Ba Đình Thu năm ấy
Hôn mắt Người trong hạnh phúc trào sôi.*

Hình Tượng

Đại Tướng VÕ NGUYỄN GIÁP

TRONG VĂN HỌC

□ PGS.TS LÊ THỊ BÍCH HỒNG

Sinh thời, cố Đại tướng Võ Nguyên Giáp là người rất yêu mến các văn nghệ sĩ. Trong bức ảnh, nhiếp ảnh gia Nguyễn Đình Toán đã ghi lại khoảnh khắc tướng Giáp đàm đạo với nhạc sĩ Văn Cao về âm nhạc. Ảnh: TL

Không phải là tụng ca, nhưng có rất nhiều danh xưng về Đại tướng Võ Nguyên Giáp do nhân dân suy tôn, như: Đại tướng Tổng Tư lệnh, Người Anh Cả của Quân đội nhân dân Việt Nam, Học trò xuất sắc của Chủ tịch Hồ Chí Minh, Đại tướng Huyền thoại, Danh tướng thế giới, Thiên tài quân sự, Vị tướng chiến đấu vì hòa bình, Danh tướng có học thức uyên bác, Nhân vật lịch sử, Nhân vật kiệt xuất, Nhà sử học, Nhà giáo, Nhà báo, anh Văn, Đại tướng của lòng dân... Nhân dịp kỷ niệm 110 năm Ngày sinh của Đại tướng (25/8/1911 - 25/8/2021), Tạp chí Văn nghệ Bình Phước trích giới thiệu một phần bài viết của PGS.TS Lê Thị Bích Hồng về hình tượng Đại tướng trong tác phẩm văn chương tại Hội thảo “Đại tướng Võ Nguyên Giáp với văn hoá dân tộc” do Trung tâm Nghiên cứu Bảo tồn và Phát huy Văn hóa Dân tộc, Hội Khoa học Lịch sử Việt Nam, Bảo tàng Lịch sử Quân sự Việt Nam, Tạp chí Văn Hiến Việt Nam phối hợp tổ chức.

*Võ công truyền quốc sử
Văn đức quán nhân tâm*

Câu đối của Anh hùng lao động
Vũ Khiêu chúc mừng Đại tướng Võ
Nguyên Giáp đón tuổi 80. Với vốn

Hán học uyên thâm, Giáo sư đã khái
quát rất tài tình con người, tài năng,
đức độ... của vị Đại tướng đầu tiên,
một thiên tài về quân sự, Tổng tư lệnh
tối cao của Quân đội nhân dân Việt

Nam. Theo GS Vũ Khiêu, Đại tướng Võ Nguyên Giáp là con người toàn diện, một trí thức yêu nước, hội tụ đầy đủ truyền thống tốt đẹp của người Việt Nam, phát huy, phát triển thành nhà quân sự đại tài, nhà văn hóa lớn, nổi bật ba đức tính toàn vẹn Nhân - Trí - Dũng.

Hình tượng Con Người huyền thoại đó đã đi vào tác phẩm của các nhà văn: Tố Hữu, Nguyễn Đình Thi, Hữu Mai, Hồ Phương, Anh Ngọc, Nguyễn Trọng Tạo, Xuân Đức, Y Phương, Nguyệt Tú... Con người Đại tướng gắn bó chặt chẽ với lịch sử. Nhưng yếu tố lịch sử không khô khan, hay chỉ phối làm giảm đi tính hấp dẫn mà trái lại, nó còn nổi bật nên tác phẩm một cách bất ngờ (Xuân Đức).

Trong bài thơ *“Hoan hô chiến sĩ Điện Biên”*, nhà thơ Tố Hữu ca ngợi tài chỉ huy thao lược của Đại tướng Võ Nguyên Giáp đậm chất tráng ca:

Hoan hô chiến sĩ Điện Biên

Hoan hô đồng chí Võ Nguyên Giáp

Sét đánh ngày đêm xuống đầu giặc Pháp

Tường Duy cho rằng *“Đại tướng Võ Nguyên Giáp là người đầu tiên được nhắc tới trong bài thơ ca ngợi chiến thắng Điện Biên Phủ, có thể nói đây là một sự táo bạo, nhưng hoàn toàn hợp lý, thể hiện sự ghi nhận chính xác của nhân dân ta cũng như cộng đồng quốc tế về vai trò cá nhân của Đại tướng Võ Nguyên Giáp trong chiến thắng lịch sử Điện Biên Phủ”*.

Theo bộ đội tham gia chiến dịch Điện Biên Phủ, viết cho tờ báo của Mặt trận, nhà văn Nguyễn Đình Thi đã viết nhiều bài ký ngồn ngộn chất liệu hiện thực và nhất là hình tượng Đại tướng Võ Nguyên Giáp thể hiện trong tầm vóc lớn lao, một thiên tài quân sự, trong đó phải kể đến *“Một quyết định khó khăn nhất”*, *“Mùa xuân của chiến sĩ Điện Biên Phủ”*. Hai bài ký trên tác giả đã viết rất thành công, thể hiện không khí chiến đấu, quyết chiến quyết thắng của quân ta trong chiến dịch Điện Biên Phủ.

Khởi đầu từ năm 1964, trong hành trình hơn 30 năm *“mối duyên nợ văn chương đầy hứa hẹn”* (chữ của Đại tướng Võ Nguyên Giáp), nhà văn Hữu Mai đã dành toàn bộ tâm sức viết 6 tập hồi ký về Đại tướng: *“Một vài hồi ức về Điện Biên Phủ”* (1964), *“Từ nhân dân mà ra”* (1966), *“Những năm tháng không thể nào quên”* (1970), *“Chiến đấu trong vòng vây”* (1995), *“Đường tới Điện Biên Phủ”* (1999), *“Điện Biên Phủ - điểm hẹn lịch sử”* (2000). Người đọc từng biết đến hình ảnh vị Đại tướng Tổng tư lệnh qua những văn bản lịch sử, những hồi ký và những thước phim tư liệu.

Ngoài hồi ký, nhà văn đã viết cuốn tiểu thuyết cuối cùng của đời văn, nhưng lại là tiểu thuyết lịch sử đầu tiên về Đại tướng *“Không phải huyền thoại”*. Cho đến tiểu thuyết này, chân dung Đại tướng được thể hiện ở một góc độ khác, là một nhân vật văn học

với những ưu tư và trách nhiệm của một con người được lịch sử chọn: *“Chiến tranh với những thắng trận thường tạo nên những huyền thoại. Nhưng nhà văn Hữu Mai với mối quan hệ đặc biệt với nhân vật của mình, đã có cuộc hành trình trên trang giấy để tìm ra đâu là khía cạnh phi thường của một con người giữa quan hệ với muôn người, những ảnh hưởng đến sinh mệnh và cục diện chiến cuộc, đâu là khía cạnh chân thực của những nét ngoại cỡ của tầm vóc lịch sử”*. Trong tác phẩm, nhà văn đã nói tới những quyết định có tính chất lịch sử, đó là việc *“kéo pháo ra”* sau khi đã *“kéo pháo vào”*; *“đánh chắc, tiến chắc”* trái với phương châm ban đầu *“đánh nhanh, thắng nhanh”*. Với quyết định táo bạo này, chính Đại tướng cũng đã phải thừa nhận đó là một quyết định khó khăn nhất trong cuộc đời cầm quân của mình. Việc thuyết phục, tổ chức lại trận địa nếu không phải là vị tướng trí tuệ, tinh anh, tài thao lược thì rất khó có thể nhận được sự đồng thuận để đi đến chiến thắng *“Nên vành hoa đỏ nên thiên sử vàng”* sau *“Năm mươi sáu ngày đêm khoét núi, ngủ hầm, mưa dầm, cơm vắt”* (Tổ Hữu) trong chiến dịch Điện Biên Phủ. Võ Nguyên Giáp là con người thông tuệ, hiểu biết nhiều lĩnh vực, trong đó có văn học nghệ thuật. Vì thế, nhà văn còn viết mối quan hệ của Đại tướng với các văn nghệ sĩ - chiến sĩ Điện Biên, như: Nguyễn Đình Thi, Trần

Dần, Chính Hữu. Tuy không phải là mảng chính, nhưng chính chân dung với những nét tính cách nổi bật của văn nghệ sĩ, văn nghệ sĩ đã góp phần tôn vinh vị tướng ở lĩnh vực văn hóa, văn nghệ thời kháng chiến.

Trong *“Những cánh rừng lá đỏ”* (NXB Quân đội nhân dân, 2005), nhà văn Hồ Phương viết về lãnh tụ Hồ Chí Minh trong chiến dịch biên giới 1950, trong đó hình ảnh Đại tướng Võ Nguyên Giáp được khắc họa ở tầm vóc, tài thao lược, là người học trò xuất sắc của Chủ tịch Hồ Chí Minh. Đại tướng Võ Nguyên Giáp đã trở thành nhân vật văn học trong tác phẩm của Hồ Phương. Ông chủ tâm phát hiện và đưa những nhân vật tài năng, nhân cách vào tiểu thuyết của mình. Tác phẩm đã đưa nhà văn Hồ Phương đến với giải thưởng cao quý: Giải thưởng Hồ Chí Minh về văn học nghệ thuật năm 2012.

Dựa vào những tư liệu lịch sử, kỷ vật, bức thư của gia đình, tác giả Hồng Cư và bà Đặng Bích Hà - người bạn đời của Đại tướng đã phác họa chân dung Đại tướng Võ Nguyên Giáp thời thanh niên trong cuốn sách *“Đại tướng Võ Nguyên Giáp thời trẻ”*. Như thường thấy, các nhà văn viết về Đại tướng là một vị danh tướng huyền thoại, một thiên tài về quân sự, một người con vĩ đại của đất nước... và ở một góc nhìn khác, ông là người yêu nghệ thuật và nhất là con người nặng tình, trách nhiệm với gia đình. Dù là

con người bận mải trăm công ngàn việc với đất nước, nhân dân, nhưng Đại tướng là người cha mẫu mực đã cùng vợ nuôi dạy các con: Võ Hồng Anh, Võ Hòa Bình, Võ Hạnh Phúc, Võ Điện Biên, Võ Hồng Nam trưởng thành, cống hiến cho đất nước ở nhiều lĩnh vực khoa học.

Năm 1994 cùng nhà văn Lê Lưu, nhà thơ Trần Đăng Khoa gặp Đại Tướng, nhà thơ Anh Ngọc xúc động viết bài thơ “Vị tướng già”:

*Những đôi thủ của ông đã chết từ lâu.
Bạn chiến đấu cũng chẳng còn ai nữa
Ông ngồi giữa thời gian vây bủa*

Đại tướng Võ Nguyên Giáp và phu nhân GS.TS
Đặng Bích Hà. Ảnh: TL

*Nghe hoàng hôn chậm chậm xuống
quanh mình*

*Bàn chân đi qua hai cuộc chiến tranh
Giờ chậm rãi lần theo dấu gầy
Đôi bàn tay nhăn nheo run rẩy*

*Đã từng gieo khủng khiếp xuống
đầu thù*

... Có lẽ chỉ sau Bác Hồ, người học trò xuất sắc của Chủ tịch Hồ Chí Minh mới được các nhà thơ tôn vinh, gọi là Người, là Bác trong nhiều bài thơ: “Đêm thứ hai Người xa/Lòng dân héo như hoa... Dạ/Thưa Bác!/Ở đó có lạnh buốt/Sao tìm con...rơi ra” (Y Phương); “Nghe trái đất rung mình thương nhớ/

*Hương về Người lấp lánh giữa
trời sao” (Nguyễn Trọng Tạo);
“Trái tim Người ngừng đập...
Việt Nam ơi!” (Lê Thống Nhất);
“Người lại trở về với khúc ruột
miền Trung/Nơi khoảng giữa của
hai đầu đất nước” (Đặng Quốc
Vinh); “Tin sét ngang trời Người
đã ra đi... Dẫu mai đây vật đổi
sao dời/ Thế giới này vẫn vinh
danh tướng Giáp/Giá trị đó ngàn
đời không thể khác/Kể cả kẻ thù
cũng ngưỡng mộ Người ơi.../Ngủ
ngon Bác ơi, trong côi Người
Hiện/Cả dân tộc đồng lòng ru
giấc Bác/Thêm một lần cả nước
nhòa trong nước mắt/Giây phút
bàng hoàng Người lặng lẽ ra
đi” (Nỗi đau ngàn lần - Nguyệt
Vũ)...*

Bài thơ “Hàng triệu người tự
cải lấy băng tang” của Tiến sĩ toán

học Lê Thống Nhất thể hiện những cung bậc cảm xúc của người dân Việt Nam khi nghe tin Đại tướng đi xa là một trong những bài thơ được chia sẻ nhiều nhất: “Ôi! Vị tướng tài rạng rỡ núi sông/Sử vàng mãi ghi chiến công lừng lẫy/Lễ tang Người... có thể không đến đây.../Hàng triệu người... tự cài lấy băng tang”.

Nhân cách, đức độ của Đại tướng xúc động trong từng bài thơ. Ngay chữ Nhẫn trong hành xử cuộc đời cũng là bài học lớn: “*Nhẫn và Vinh đón ngộ Vinh và Nhẫn/Trái tim hồng thành Xá li, Kim đan*” (Bất tử - Nguyễn Trọng Tạo); “*Đại Nhẫn, kiên cường, Đức - Chí - Nhân/Anh cả toàn quân... Mưu - Trí - Dũng/Trò ưu của Bác... Chính - Liêm - Cần*” (Đưa tiễn Anh Văn ngoại bách xuân)...

Có bài thơ được làm rất mộc mạc mà tên bài thơ “*Đại tướng Võ Nguyên Giáp kính yêu trường thọ*” được dùng làm câu mở đầu cho mỗi dòng thơ:

*Đại đoàn kết nhân dân là sức mạnh
Tướng và quân lớn mạnh bởi kết đoàn
Võ học trí cao anh tài cứu nước
Nguyên khí thịnh suy vận nước là đây
Giáp trận chiến công vang khắp
toàn cầu*

*Kính già thương trẻ sáng ngời đạo đức
Yêu mến vì dân suốt đời tận tụy
Trường kỳ kháng chiến sử ghi
huyền thoại*

*Thọ với non sông mãi lưu danh
... Con người và sự nghiệp vĩ đại*

của Đại tướng mãi là nguồn cảm hứng vô tận cho người sang tác. Đánh giá được tầm vóc vị tướng huyền thoại vẫn luôn là thách thức với văn nghệ sĩ. Dù đã có nhiều tác phẩm về Đại tướng, nhưng hầu như người lao động sáng tạo vẫn canh cánh một món nợ lòng. Dù đã nhận Giải thưởng Hồ Chí Minh về VHNT cho “*Những cánh rừng lá đỏ*”, nhưng nhà văn Hồ Phương vẫn chưa thấy hài lòng với tác phẩm của mình. Nhà văn thành thực với mình rằng chân dung Đại tướng vĩ đại, nhưng sáng tạo thì vẫn chưa đến. Nhà văn Xuân Đức không tránh khỏi áp lực tự thấy “*Có lúc cứ ngỡ là mình không với tới. Tác phẩm mới chỉ đủ khắc họa một lát cắt nhỏ trong cuộc đời Đại tướng thôi*”...

Dù đã có nhiều tác phẩm về Đại tướng, song mỗi văn nghệ sĩ đều tự thấy bổn phận, trách nhiệm lớn lao là có nhiều hơn tác phẩm văn học nghệ thuật có giá trị về tư tưởng và nghệ thuật xứng với tầm vóc vĩ đại của Đại tướng huyền thoại, một thiên tài quân sự, một trí thức vô cùng uyên bác nhiều lĩnh vực... Đồng thời, từ đó văn nghệ sĩ xác định cần phải có tìm hiểu, nghiên cứu sâu, đầu tư nghiêm túc để có thể đáp ứng được công việc. Tên tuổi Đại tướng Võ Nguyên Giáp luôn sống mãi trong lòng dân tộc, trong niềm tôn kính của Nhân dân và khắc chạm MỘT TƯỚNG ĐÀI “THÁNH GIÁP” BẤT TỬ TRONG LÒNG DÂN ■

PHIM “Kim Cương Đen”: TUỔI TRẺ BÌNH PHƯỚC LAN TỎA GIÁ TRỊ CỦA HÒA BÌNH

□ THẮNG TRẦN

Vừa qua, Tỉnh Đoàn Bình Phước cùng nhóm bạn trẻ thuộc ekip làm phim Kizzik đã dựng một bộ phim mang tên “Kim cương đen” để tri ân những thương binh, anh hùng liệt sỹ đã hy sinh thân mình cho nhiệm vụ bảo vệ Tổ quốc.

*Bí thư Tỉnh Đoàn Trần Quốc Duy thấp hương
tại phần mộ các liệt sĩ tỉnh.*

Xuyên suốt hai cuộc kháng chiến đánh Pháp - đuổi Mỹ, Bình Phước là một trong những địa danh gắn liền với những chứng tích lịch sử, các trận đánh ác liệt cùng tinh thần bất khuất của quân và dân nơi đây.

Tự hào là những người con của mảnh đất Bình Phước anh hùng, các thanh niên tỉnh đã chung tay dựng phim về cựu chiến binh.

Hành trình về chiến trường xưa

Chịu trách nhiệm chính về nội dung và sản xuất bộ phim, đạo diễn trẻ Kizzik (tên thật là Trần Tuấn Anh - SN 1992) đã từng bước phát triển các ý tưởng, lên kịch bản và cùng ekip triển khai dự án

làm phim “Kim Cương Đen”.

Bộ phim “Kim Cương Đen” kể về hành trình của ông Hùng - một cựu chiến binh cùng con trai nuôi đi tìm hài cốt liệt sỹ. Xuyên suốt từ đầu đến nửa cuối phim, với cốt truyện độc đáo, “Kim Cương Đen” làm khán giả vẫn luôn nghĩ cả hai bố con ông Hùng đang đi tìm một kho báu kim cương.

Nhưng rồi tất cả như vỡ òa khi biết thứ mà hai bố con ông đang tìm còn quý hơn cả kim cương. Đó chính là hài cốt của người đồng đội đã hy sinh thân mình để ông Hùng được sống cho đến hôm nay.

“Thứ tình cảm thiêng liêng nhất trên cuộc đời này, đó là tình đồng đội”. (Trích lời thoại trong phim)

Thật vậy, đồng đội chính là người đỡ đạn cho mình, và chỉ có đồng đội mới sẵn sàng chết để mình được sống.

Với đạo diễn Kizzik, đây là phim ngắn đầu tay của anh. Kizzik hào hứng chia sẻ: “*Sinh ra và lớn lên ở huyện Đồng Phú, tỉnh Bình Phước, mình luôn mong làm các bộ phim trên chính mảnh*

đất quê hương. Khi chọn đề tài và xây dựng kịch bản phim, mình đã nghiên cứu nhiều mẫu chuyện của những cựu chiến binh và rất xúc động, tự hào khi nghe chính những bậc cha anh kể lại.”

“Vì đây là phim ngắn nên chưa thể tải hết những nội dung mà mình đúc kết từ những câu chuyện ấy. Mình rất tâm huyết với đề tài này và sẽ tiếp tục làm các dự án phim về cựu chiến binh để lan tỏa nhiều câu chuyện thực tế đã diễn ra trong thời chiến khốc liệt”, Kizzik bày tỏ thêm.

Bối cảnh chính của phim là đồi Xương Rồng và phía Bắc khu rừng nguyên sinh Mã Đà, chiến khu D, thuộc xã Tân Hòa (H. Đồng Phú). Ngoài ra, ekip làm phim đã thực hiện một cảnh quay tại Nghĩa trang liệt sỹ tỉnh Bình Phước và một cảnh ở hồ thủy lợi thuộc

phía Bắc của huyện Đồng Phú.

Trong quá trình tác nghiệp, để đảm bảo an toàn trong mùa dịch, ekip làm phim chỉ gồm 6 người; cả ekip đều thực hiện nghiêm các biện pháp phòng chống dịch.

Sau khi bấm máy xong, bộ phim đã bước vào giai đoạn xử lý hậu kỳ mất khoảng hơn một tháng. Đạo diễn Kizzik đã rất cẩn thận, quan tâm đến các khâu hiệu ứng, kỹ xảo 3D và âm thanh sao cho chân thực, chín chu nhất.

Sức trẻ lan tỏa những giá trị truyền thống

Được nghệ nhân hát ru Cao Minh Hiền (TP. Hồ Chí Minh) kết nối, đạo diễn Kizzik và anh Trần Quốc Duy - Bí thư Tỉnh Đoàn Bình Phước đã gặp gỡ, trao đổi nhiều lần để thảo luận về các dự án làm phim tại Bình Phước.

Đạo diễn Kizzik (bên phải) trao đổi cùng diễn viên Đức Ty - vai Kim Cương thời trẻ (người đồng đội đã hy sinh để ông Hùng được sống) và diễn viên Kim Chi (bên trái) - vai nữ du kích - mối tình đầu đầy thơ mộng của ông Hùng.

Qua đó, cả hai đã thống nhất chọn chủ đề Cựu chiến binh để dựng phim.

Dựa trên các ý tưởng độc đáo, các bạn trẻ đã cùng chung tay dựng nên bộ phim “Kim Cương Đen”, trong đó có sự phối hợp nhịp nhàng của các đoàn viên thanh niên tham gia ekip làm phim, các diễn viên trẻ tuổi, đặc biệt là sự đồng hành của Tỉnh Đoàn Bình Phước mà đại diện là anh Duy - một trong những điển hình tiêu biểu của lớp trẻ.

Được biết, anh Duy luôn tích cực bảo tồn và quảng bá truyền thống văn hóa Việt khi đảm nhiệm các vị trí: Đại sứ sinh viên quốc tế, Đại sứ hữu nghị, Đại sứ “Xe đạp công cộng” tại TP. Brisbane (bang Queensland, nước Úc), Đại sứ Hội nghị Thượng đỉnh kinh tế các thành phố Châu Á - Thái Bình Dương, Đại sứ thiện chí của Hành trình thiện nguyện “Khát vọng rừng xanh” và lãnh đạo đoàn đại biểu thanh niên Việt Nam trong hàng chục chương trình giao lưu thanh niên quốc tế ở các nước.

Gần 2 năm qua, anh Duy đã cùng một số Nghệ nhân Sài thành tổ chức các hoạt động tại Bình Phước và TP. Hồ Chí Minh để bảo tồn tiếng hát ru, nghệ thuật múa rối, nét đẹp ẩm thực Huế; đồng hành với “nhà văn 6 chân” Trần Trà My (TP. Hồ Chí Minh) - người viết sách chỉ bằng 1 ngón tay trong gần 20 sự kiện để lan tỏa điều tử tế, truyền tư duy tích cực và nghị lực sống cho thanh niên.

Anh Duy bộc bạch: “Bộ phim “Kim Cương Đen” sẽ giúp giới trẻ trân quý hơn giá trị của hòa bình, hiểu thêm về sự hy sinh và công lao to lớn của biết bao thế hệ cha anh đã chiến đấu, không tiếc máu xương, hy sinh tuổi xuân để đất nước yên bình, tươi đẹp như hôm nay; thấm nhuần các truyền thống “Uống nước nhớ nguồn”, “Đền ơn đáp nghĩa” - những nét đẹp văn hóa của người Việt Nam, từ đó hun đúc thêm tinh thần yêu nước, lòng tự hào dân tộc.”

Trong thời gian thực hiện dự án phim ngắn “Kim Cương Đen”, anh Duy đã bám sát ngay từ những ngày đầu, tìm diễn viên và giúp đoàn làm phim tiếp cận các bối cảnh quay quan trọng, cùng lập kế hoạch phát hành phim, đặc biệt là sẽ gửi bộ phim đi tham dự các cuộc thi làm phim ngắn trên cả nước, công chiếu trong các hoạt động của Đoàn - Hội - Đội toàn tỉnh, truyền thông rộng rãi trên các loại mạng xã hội để lan tỏa mạnh mẽ trong lớp trẻ và cộng đồng.

Trong vòng xoáy của trào lưu phim khai thác về các đề tài tình yêu, gia đình và xã hội... như hiện nay, vẫn có những đạo diễn trẻ yêu mến và tìm hiểu về nhiều câu chuyện hào hùng của các cựu chiến binh đã trải qua quãng thời gian khốc liệt của chiến tranh; từ đó tái hiện lịch sử hào hùng của dân tộc bằng những thước phim rực lửa, đầy cảm xúc và đượm tinh thần nhân văn, có ý nghĩa giáo dục truyền thống đầy quan trọng đối với thế hệ trẻ ■

Nhà nghiên
cứu văn hóa
Điểu Điều
(Đứ n g)
tham gia
phản biện
khoa học.

Ảnh: T. Vũ

Điểu Điều - NGƯỜI GIỮ CỘI NGUỒN VĂN HÓA S'TIÊNG

Biết và thân quen với nhà nghiên cứu văn hóa Điểu Điều chừng 20 năm. Tôi quan sát thấy anh “trưởng thành” và ghi dấu ấn trong nhiều cương vị công tác: Phó Ban Dân tộc tỉnh; Đại biểu Quốc hội khóa X, XI và XII; Phó Chủ tịch UBND huyện Bù Gia Mập; Trưởng Ban dân tộc HĐND tỉnh khóa IX, X. Ngoài công tác quản lý, anh rất tâm huyết với việc nghiên cứu văn hóa tộc người S'tiêng như: *Công trình biên soạn chữ viết của người S'tiêng; nguồn gốc dòng họ của người S'tiêng; hiểu đúng về tên gọi, ẩm thực, trang phục, nhà ở... của người S'tiêng.* Gần đây, ngày 10-6 chứng kiến anh sắc sảo tham gia “phản biện Một” chương trình nghiệm thu đề tài cấp cơ sở “*Nghiên cứu ứng dụng Kết quả các đề tài cấp tỉnh của Bình Phước về văn hóa dân tộc S'tiêng*” do Hội Văn học Nghệ thuật tỉnh thực hiện Chủ nhiệm đề tài; anh phản biện và cung cấp nhiều thông tin có giá trị về cơ sở khoa học.

- Phóng viên (PV): Anh là một trong những người lãnh đạo, người con “rất hiếm” của dân tộc S'tiêng nghiên cứu sâu về văn hóa của dân tộc mình, xuất phát từ đâu anh có đam mê như thế?

Nhà nghiên cứu văn hóa Điểu Điều:

Trước hết, mình là người sinh ra và lớn lên cùng cộng đồng người S'tiêng, từ nhỏ đã được nghe cha kể và chứng kiến cha mình, cộng đồng tổ chức sự kiện liên quan đến văn hóa của người S'tiêng nên đã tích góp chút ít kiến thức

về văn hóa của người S'tiêng.

Thứ hai là, năm 1993, được nhà nước cho đi đào tạo tại Trường Đại học Văn hóa Hà Nội (chuyên ngành Quản lý văn hóa dân tộc) đã có thêm những kiến thức cơ bản về văn hóa các dân tộc thiểu số ở Việt Nam; năm 2018 được tỉnh tạo điều kiện đi học Thạc sỹ chuyên ngành Văn hóa học tại Trường Đại học KHXH&NV (ĐHQG Thành phố Hồ Chí Minh) đã trang bị thêm những phương pháp nghiên cứu cũng như được tiếp cận các

tài liệu của các nhà khoa học đã nghiên cứu về văn hóa của người S'tiêng.

Thứ ba là, trong 3 nhiệm kỳ làm đại biểu Quốc hội, Ủy viên Hội đồng dân tộc của Quốc hội, bản thân đi giám sát việc thực hiện chính sách dân tộc thiểu số ở nhiều địa phương trong cả nước nên hiểu được vai trò của người cán bộ người dân tộc thiểu số đối với công tác nghiên cứu và bảo tồn văn hóa của chính cộng đồng của mình.

Thứ tư là, khi làm đại biểu Quốc hội được đi nghiên cứu văn hóa của các dân tộc thiểu số ở một số quốc gia có nhiều dân tộc thiểu số như Trung Quốc (2000, 2009), Philippines (2003), Myanmar (2009) nên hiểu và thấy rõ trách nhiệm của bản thân mình đối với cộng đồng.

Thứ năm là, mặc dù văn hóa của người S'tiêng đã có khá nhiều nhà nghiên cứu và công bố, tuy nhiên không ít công trình có sự sai sót, để lại nhiều vấn đề cho cộng đồng người S'tiêng như Quyết định số 121-TCTK/PPCD, ngày 02-3-1979 của Tổng cục Thống kê đã đổi "tùy tiện" tên tộc danh S'tiêng thành Xtiêng. Vì vậy bản thân thấy rằng, nếu mình tham gia đóng góp một phần vào công việc nghiên cứu thì văn hóa của người S'tiêng càng được nhiều người biết đến và hiểu giá trị văn hóa của người S'tiêng một cách tích cực hơn.

- PV: *Vấn đề tầm nguyên họ tộc người S'tiêng rất ít công trình nghiên cứu và gần như chưa có công bố nào thuyết phục. Gần đây anh có bài viết "nguồn gốc họ Điều" người S'tiêng và đã đưa ra nhiều giả thuyết khoa học*

đáng tin cậy, anh có thể thông tin vấn đề đến độc giả Tạp chí Văn nghệ?

Nhà nghiên cứu văn hóa Điều Điều:

Việc nghiên cứu lịch sử và ý nghĩa họ Điều của người S'tiêng rất quan trọng đối với bản thân. Đó vừa là sự "tự ái", vừa trách nhiệm. "Tự ái" chính là khi còn là học sinh phổ thông, nhiều bạn bè, thầy cô cứ thắc mắc, thậm chí là "cười" người S'tiêng chỉ có một họ Điều, nhưng bản thân không thể giải đáp lại được. Trách nhiệm chính là, khi nghiên cứu một số công trình nghiên cứu, một số tác giả có đề cập đến họ Điều nhưng không chỉ dẫn tài liệu rõ ràng, đặc biệt là không nêu được ý nghĩa họ Điều, có tác giả còn cho rằng người S'tiêng và người Mạ mang họ Mã (Nguyễn Đình Đầu, 1991, Địa chí Sông Bé). Với trách nhiệm vì cộng đồng cũng như chính bản thân mình nên phải nghiên cứu và cuối cùng cũng tìm được nguồn gốc họ Điều.

- PV: *Hiện nay tỉnh Bình Phước có hơn 41 thành phần dân tộc. Vấn đề giao lưu và tiếp biến văn hóa là lẽ tất nhiên. Anh bàn khoản nhất vấn đề gì để giữ gìn bản sắc văn hóa tộc người S'tiêng?*

Nhà nghiên cứu văn hóa Điều Điều:

Ở phạm vi quốc tế đó là vấn đề toàn cầu hóa (trong đó có văn hóa), đối với một tỉnh có nhiều cộng đồng dân tộc thì vấn đề giao lưu và tiếp biến văn hóa là lẽ tất nhiên. Các nhà nghiên cứu văn hóa như: Edward Sapir (1884- 1939), Robert Redfield (1897-1958), Ralph Linton (1893-1953), đặc biệt là nhà tâm lý học Canada John W.Berry đã chỉ ra

bốn trường hợp chấp nhận hoặc từ chối các nền văn hóa chiếm ưu thế:

Một là, sự đồng hóa xảy ra khi các cá nhân chấp nhận các chuẩn mực văn hóa của nền văn hóa chiếm ưu thế hoặc văn hóa chủ nhà (vượt lên văn hóa gốc).

Hai là, sự chia tách xảy ra khi các cá nhân từ chối nền văn hóa chiếm ưu thế hoặc văn hóa chủ nhà, chỉ muốn bảo tồn văn hóa gốc của mình.

Ba là, sự hòa nhập xảy ra khi các cá nhân chấp nhận các chuẩn mực văn hóa của nền văn hóa chiếm ưu thế hoặc văn hóa chủ nhà, nhưng vẫn duy trì văn hóa gốc của mình.

Bốn là, sự cô lập xảy ra khi các cá nhân từ chối cả nền văn hóa gốc của họ và cả nền văn hóa chiếm ưu thế hoặc văn hóa chủ nhà. Dựa vào những vấn đề trên thấy rằng, tiếp biến văn hóa (acculturation) là sự tiếp thu, biến đổi các yếu tố văn hóa du nhập từ bên ngoài đồng thời biến đổi các yếu tố văn hóa bên trong để thích nghi, làm cho văn hóa của một hoặc các nhóm cộng đồng người có quan hệ tiếp xúc với nhau sẽ biến đổi dần dần hoặc nhanh chóng biến đổi cả về lượng và chất. Vì vậy, vấn đề cần quan tâm là tạo điều kiện cho cộng đồng người S'tiêng nhận thức đúng về mối quan hệ giữa bảo tồn văn hóa truyền thống với vấn đề giao lưu và tiếp biến văn hóa (văn hóa phải luôn được vận động và phát triển).

- PV: *Được biết anh cùng nhóm cộng sự thực hiện nhiều đề tài nghiên cứu khoa học cấp tỉnh về văn hóa tộc*

người S'tiêng rất có giá trị, trong đó có công trình nghiên cứu - biên soạn chữ viết của tộc người S'tiêng. Hiện nay vấn đề triển khai ứng dụng đề tài này như thế nào?

Nhà nghiên cứu văn hóa Điều Điều: để ứng dụng những kết quả nghiên cứu, trước hết phải xem lại vai trò của các chủ thể đã nêu trong công trình nghiên cứu khoa học đó. Chữ viết là (ngôn ngữ gồm tiếng nói và chữ viết) thành tố quan trọng của văn hóa. Việc triển khai ứng dụng chữ viết của người S'tiêng chính là việc đưa văn hóa của người S'tiêng vào đời sống thực tiễn. Hiện nay tỉnh đang triển khai biên soạn, chỉnh sửa tài liệu dạy tiếng dân tộc S'tiêng (2007) cho cán bộ, công chức công tác vùng dân tộc thiểu số và miền núi.

- PV: *Liên quan vấn đề ngôn ngữ tên gọi "S'tiêng" hiện nay chưa có văn bản chính thống quy định cách viết, điều đó không thống nhất trong các tài liệu nghiên cứu và văn bản hành chính, kể cả việc làm Căn cước công dân cũng bị bất cập về cách viết "S'tiêng hay X'tiêng". Quan điểm của anh như thế nào?*

Nhà nghiên cứu văn hóa Điều Điều: Vấn đề này Ban dân tộc HĐND tỉnh đã có văn bản gửi UBND tỉnh Bình Phước và đã gửi báo Bình Phước. UBND tỉnh Bình Phước đã có văn bản gửi Bộ, ngành TW để phối hợp giải quyết.

- PV: *Trân trọng cảm ơn anh đã dành thời gian cho cuộc trao đổi rất thú vị!*

PHẠM HIẾN (Thực hiện)

LỊCH SỬ VÀ Ý NGHĨA HỌ **Điểu** CỦA NGƯỜI S'TIÊNG BÌNH PHƯỚC

□ ĐIỀU ĐIỀU

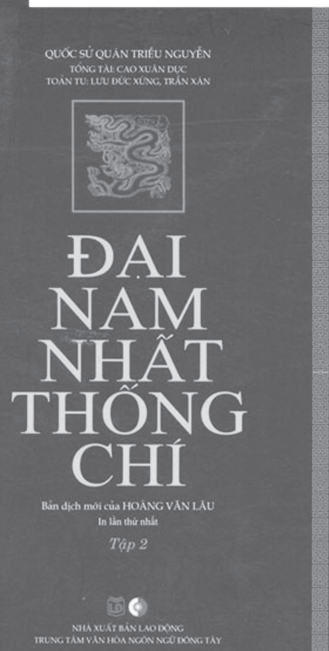
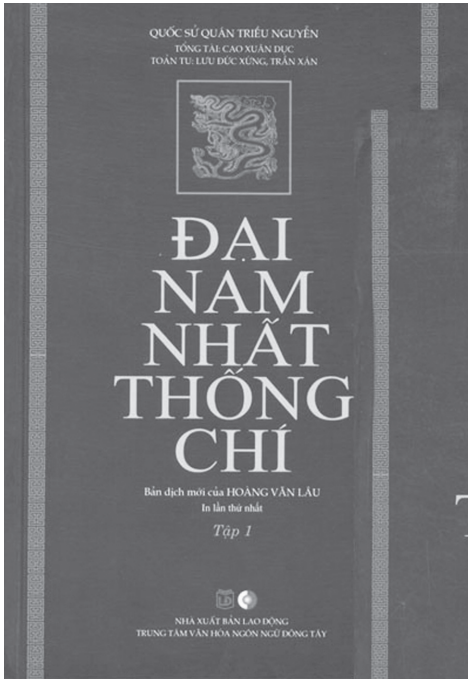
Hiện nay không ít người nhầm tưởng người S'tiêng ở Bình Phước không có Họ hoặc chỉ có Họ **Điểu**. Người Mnông, Chơro cũng mang Họ **Điểu** nhưng không nhiều như người S'tiêng. Điều quan trọng hơn là Họ **Điểu** do ai đặt? Có từ khi nào? Ý nghĩa ra sao. Dựa trên những tài liệu nghiên cứu và văn hóa của người S'tiêng, bài viết này xin giới thiệu vài nét về lịch sử, ý nghĩa Họ **Điểu** của người S'tiêng.

Nguồn gốc Họ **Điểu**

Họ (dòng tộc) của một tộc người thường gắn liền với vấn đề lịch sử, văn hóa của dân tộc đó. Trong lịch sử, không ít tộc người vì sự tồn vong của dòng tộc mà phải đổi Họ. Trong kháng chiến, không ít những cán bộ hoạt động Cách mạng trong vùng dân tộc thiểu số đã lấy Họ của người dân tộc thiểu số và ngược lại người dân tộc thiểu số cũng vậy. Có những tộc người phải đi xin Họ (Họ Hồ của tộc người Vân Kiều); hoặc có người phải mang Họ của đồng đội vì đồng đội đã hi sinh cứu mình (Ông Đinh Hồng Đe - A Đe: Đại biểu Quốc hội khóa XI, XIII của tỉnh Kon Tum, đồng đội mang Họ Đinh).

Trong quá khứ, người S'tiêng có khá nhiều dòng tộc (Họ), Họ của người S'tiêng thường gắn với địa danh nước, đất và rất phổ biến với từ Bu, riêng địa

bản huyện Bù Gia Mập, thị xã Phước Long đã có vài dòng tộc như: *Bu Sar*, *Bu N'har*, *Bu Pêl*, *Bu Trêl* (nay thuộc thôn Bình Hà 1, Bình Hà 2, xã Đa Kia); hay *Bu Khâu*, *Bu Lôh Surr* (thôn Đak Son 2, xã Phú Văn); *Bu Dru*, *Bu Krwai* (thôn 7, xã Long Giang), hoặc dòng tộc *Drênh*, *Chang* của người S'tiêng *Bu dêh*. Trong các từ: *Bu Sar*, *Bu N'har*, *Bu Trêl*, *Bu Pêl*... thì từ Bu chính là Họ, dòng tộc (chữ B không phát âm như chữ “B” trong tiếng Việt). Còn các từ *Sar*, *N'har*, *Trêl*, *Pêl*... là địa danh. Tương tự như các dòng tộc S'tiêng *Bu Dru*, *Bu Krwai* (*Korrwai*) ở Thôn 7, Xã Long Giang hiện nay (*Krwai* là tên một con suối nằm giữa thôn Nhơn Hòa 1 và thôn Nhơn Hòa 2). Hoặc Họ “*Buôn Krông*” của người Ê Đê cũng vậy, “*Buôn*” là làng, “*Krông*” là con sông, Họ mang tên một làng bên sông.

ghi trên bản đồ “An Nam Đại Quốc
Họa Đồ” của Tabert được ấn hành năm

1838”(Nguyễn
Đình Đầu,
1991, tr.153).
Tuy nhiên,
những tài liệu
này không thấy
đề cập đến Họ
của người
S’tiêng.

Đại Nam
Nhất Thống
Chí (tái bản
năm 2006,
tr.43), Quốc
sử Quán triều
Nguyễn thời

Đến nay những tài liệu nghiên cứu về người S’tiêng ở Việt Nam vẫn còn quá ít ỏi. Những tài liệu viết về lịch sử tộc người S’tiêng sớm nhất là những ghi chép của Phan Huy Chú in lần thứ nhất Minh Mạng thứ 14 (1833), in lần thứ hai năm 1907. Trong đó có đề cập đến một địa danh “*Xương Tinh Thành*” nằm ở phía Bắc Sông Bé (Lộc Ninh) được ghi bằng chữ Hán trên bản đồ “*Đại Nam Nhất Thống Toàn Đồ*” vẽ thời Minh Mạng trong “*Hoàng Việt Địa Dư Chí*”. “*Xương Tinh*” phiên âm theo Hán Nôm là địa danh của người S’tiêng. Còn “*Thành*” là để chỉ một thủ phủ, là “*Thủ Đô*” của một “*Tiểu quốc*”. Địa danh “*Nước S’tiêng*” còn được

Minh Mạng (1820-1840) có đề cập đến việc nhà Nguyễn ban các họ: “*Sơn, Lâm, Hồng, Nhạn, Ngưu, Mã*” cho các “*thổ dân*” ở Bắc Trấn Biên (trong đó có tỉnh Bình Phước ngày nay). Tác giả Nguyễn Đình Đầu (1991) cho rằng tộc người S’tiêng, Mạ mang họ Mã (tr.148), đây có lẽ là sự nhầm lẫn. Vì nếu dịch từ chữ Hán sang tiếng Việt thì chữ “**Nhạn**” (chim) chính là “**Điểu**”. Như vậy, Họ “**Điểu**” có nguồn gốc từ Họ “**Nhạn**” do nhà Nguyễn ban cách nay gần hai thế kỷ, đây là vấn đề ít người được biết đến. Đến nay vẫn chưa tìm được tài liệu viết về sự thay đổi từ Họ “**Nhạn**” sang Họ “**Điểu**”.

Ý nghĩa

Họ của mỗi tộc người luôn gắn liền với lịch sử cụ thể và có ý nghĩa riêng của nó. Trong Quốc sử Quán triều Nguyễn thời Minh Mạng (1820-1840), không nói về ý nghĩa Họ của các “thổ dân”. Và, đến nay cũng chưa có tài liệu nào viết về ý nghĩa của Họ Điều. Năm 2011, tôi có một bài viết: Cần nhận thức đúng về **“Họ”** của người S’tiêng, trong đó đã nói rõ họ Điều dùng cho cả nam và nữ, **“Thị”** không phải là Họ (từ chỉ giới). Điều rất quan trọng là không có tài liệu nào nói về ý nghĩa Họ Nhạn hay Họ Điều, nên tôi phải đi tìm giả thiết.

Có giả thiết cho rằng: khi quan lính nhà Nguyễn đến làng của “thổ dân” (tộc người S’tiêng, Chơ Ro...) thấy cư dân này đang chuẩn bị tổ chức lễ hội (*nhêt rông, sa dăng*), trên cây nêu (*tom kor sut*) có treo (*yôông*) những con chim cắt (*pi klang, chim đan bằng lồ ô*), quan lính nhà Nguyễn nghĩ rằng cư dân này “thờ” con chim nên bèn đặt Họ **“Nhạn” (Điều)** cho cư dân này. Giả thiết khác cho rằng, khi quan lính nhà Nguyễn thấy trên rẫy của những cư dân này có treo những con chim cắt nên nghĩ rằng cư dân này “thờ” con chim nên đã đặt Họ **“Nhạn”**. Dù là những giả thiết, nhưng các giả thiết này đều có liên quan đến văn hóa của người S’tiêng

nên có thể dựa vào những yếu tố này để phân tích, tìm hiểu.

Về giả thiết thứ nhất: theo Quốc sử Quán triều Nguyễn đời Minh Mạng thứ 19 (1838) có mô tả những sinh hoạt kinh tế, văn hóa các “thổ dân” (vùng Bắc Trấn Biên, bao gồm người S’tiêng ở Bình Phước ngày nay) rằng: “Người thổ dân thì không biết chữ, đốt rẫy làm ăn, gác sào mà ở, không nhớ ngày tháng. Khi gặt hái xong thì hội họp ăn uống, đánh trống, đánh chiêng cùng nhau vui thích, gọi là ngày tết” (Đại Nam Nhất Thống Chí, 2006, tr.48). Như vậy, việc quan lính chứng kiến cảnh thổ dân tổ chức lễ hội là có cơ sở. Mặt khác, trong lễ hội, việc đan hình con chim để treo lên cây nêu là không thể thiếu được. Những **“con chim”** này mang nhiều ý nghĩa khác nhau tùy theo từng lễ hội, quy mô của lễ hội. Như vậy, việc quan lính nhà Nguyễn thấy các “thổ dân” tổ chức lễ hội, trên cây nêu có treo những con chim và có thể quan lính đã nghĩ rằng cư dân này thờ con chim nên đã ban Họ **“Nhạn”** là có cơ sở.

Đối với giả thiết thứ hai cũng có khả năng xảy ra. Ngày xưa, vùng đất Bắc trấn Biên là vùng đất hoang sơ, nhiều rừng già, muông thú, dân cư thưa thớt, các “thổ dân” sản xuất nhỏ lẻ. Trong cơ cấu gieo trồng, người

S'tiêng thường tia nhiều giống lúa khác nhau (có giống ngắn ngày, có giống dài ngày) nên thời gian sinh trưởng và thu hoạch lúa cũng khác nhau. Đối với giống lúa ngắn ngày (*ba wet, ba klor*) khi lúa ra hạt, chim chóc, muông thú thường đến ăn, phá. Để xua đuổi muông thú, người S'tiêng thường làm rất nhiều thứ bẫy khác nhau để đặt trên rẫy, trong đó có đan những con chim cất và treo lên trên đám rẫy, nên có thể quan lính nghĩ rằng những hình con chim đó là biểu tượng tín ngưỡng của người S'tiêng nên đã đặt Họ **“Nhạ”**.

Ngoài hai giả thiết trên, trong đời sống tín ngưỡng của người S'tiêng, hình tượng con chim cũng gắn với họ. Những gia đình sau khi có tang ma trong khoảng một tháng, thường hay xuất hiện con chim cất (*pi klang kô lél*) bay lượn quanh nhà, người S'tiêng quan niệm rằng con chim chính là “hồn” của người vừa chết, vì nhớ người thân hay cần thức ăn nên “hồn” quay về nhà. Những trường hợp như vậy, người S'tiêng thường lấy thức ăn và tung lên trời cho chim, đồng thời báo cho con chim rằng: đây là thức ăn của người thân, chim (*hôn-wêng*) hãy mang đi và trở về với thế giới của mình. Con chim thường bay lượn mấy vòng rồi biến mất. Trường hợp người thân vắng nhà, nếu hàng xóm thấy

chim bay lượn cũng làm tương tự và báo rằng: người thân đi vắng, đây là thức ăn của chúng tôi, chim hãy mang đi và trở về với thế giới của mình. Đây là những quan niệm và cách ứng xử rất nhân văn của người S'tiêng. Vì vậy, nếu quan lính chứng kiến cảnh này chắc họ cũng nghĩ “thỏ dân” thờ con chim.

Chữ **“Nhạ”** và chữ **“Điều”** trong chữ Hán tuy cách viết khác nhau, nhưng nghĩa gần giống nhau. Cách đây gần 21 năm (tháng 10 năm 2000) khi đi nghiên cứu chính sách dân tộc thiểu số tại Bắc Kinh, tôi nhờ người phiên dịch, dịch họ và tên Điều Điều (do Ủy Ban Dân tộc của Trung Quốc viết) sang tiếng Việt thì mới biết rằng họ và tên Điều Điều” mà họ viết sang tiếng Trung Quốc không đúng với ý nghĩa Điều Điều - **“Hồng Hạc”** và tôi đã đề nghị họ sửa lại. Năm 2009, khi sang Bắc Kinh lần thứ hai, tôi đã không đề nghị họ sửa lại họ và tên Điều Điều.

Như vậy, dựa trên các giả thiết và thực tế hoạt động văn hóa, sản xuất, tín ngưỡng của người S'tiêng, chúng ta có thể nói rằng quan lính nhà Nguyễn đã có những chứng kiến các hoạt động sản xuất, sinh hoạt văn hóa, tín ngưỡng nên đã đặt Họ **“Nhạ”** cho người S'tiêng và với ý nghĩa **“Nhạ” (Điều)** là con vật tâm linh, tín ngưỡng của người S'tiêng ■

VÀI TRAO ĐỔI TRONG *PHỔ NHẠC CHO THƠ*

□ TRẦN CAO VĂN

Trong sáng tác ca khúc, việc phổ nhạc cho thơ cũng là một vấn đề cần quan tâm. Thơ khơi nguồn cảm hứng cho nhạc sĩ và nhạc sẽ chấp cánh cho Thơ. Những tâm tình, xúc cảm của nhà thơ là những tư liệu rất đáng để cho người sáng tác ca khúc chia sẻ, làm tư liệu để sáng tác, vì thơ “...đã được sáng tạo một lần rồi, khi nhạc sĩ phổ nhạc cho thơ là ta lại sáng tạo thêm một lần nữa...”. Có rất nhiều nhạc sĩ đã có những tác phẩm thành công trong việc phổ nhạc cho thơ. Tuy nhiên để phổ nhạc cho thơ, không đơn thuần là ghép nhạc vào thơ là được. Quan niệm của không ít người cho rằng “Ghép nhạc” cho thơ là “Phổ nhạc”. Và không phải bài thơ hay nào cũng có thể phổ nhạc được. Để hiểu thêm trong vấn đề này, tác giả bài viết xin chia sẻ với bạn đọc và đồng nghiệp một vài kinh nghiệm trong phổ thơ.

Chọn bài thơ: Để phổ nhạc cho một bài thơ trước hết ta phải chọn bài thơ nào có lời thơ gợi cảm, dễ thương, ý thơ phải độc đáo, đẹp về hình tượng. Ngôn ngữ trong thơ phải phong phú, sinh động và hiện thực. Đặc biệt là bài thơ ấy phải giàu nhịp điệu, cấu trúc gọn gàng, chặt chẽ. Và điều quan trọng là người nhạc sĩ phải “đồng cảm

được với lời thơ”. Không nên tùy tiện bài thơ nào cũng phổ nhạc được.

Những chú ý khi phổ nhạc cho thơ

Xử lý cú pháp và thanh âm: Trong ngôn ngữ Việt Nam có 5 thanh âm; huyền, sắc, nặng, hỏi, ngã và 1 thanh không. (ngang) Ý nghĩa của các thanh âm trong sáng tác ca khúc cần hết sức lưu ý:

Lời thơ có sự chuyển tiếp về thanh trắc (dấu sắc, dấu ngã) thì chuyển âm phải cao hơn tương đối so với âm đứng trước nó.

Ở ví dụ trên: Sự chuyển tiếp từ các âm; “tôi nhớ” (nốt Sol sang nốt Đô) thanh ngang sang thanh sắc tác giả dùng quãng 4 theo hướng đi lên. “nhớ mãi” dấu sắc sang dấu ngã tác giả dùng 2 nốt đồng âm. Ở các âm “một mùa xuân chia phôi” tác giả đã dùng hình thức chuyển động gần, ổn định... làm cho giai điệu mượt mà, gần gũi, êm ái.

Lời thơ có sự chuyển tiếp về thanh bằng (dấu huyền) khi chuyển âm phải thấp hơn tương đối so với âm đứng trước nó.

Lời thơ có sự chuyển tiếp về thanh

trắc (dấu hỏi, dấu nặng) khi chuyển nên dùng các âm cao hơn, nếu dùng âm thấp hơn thì chỉ tương đối so với âm đứng trước nó.

Ở ví dụ trên “xin cảm” ta thấy từ thanh ngang, âm Sol sang bất cứ âm nào cao hơn vẫn không làm mất đi ngữ, nghĩa của từ.

Khi cần diễn tả tính cương trực ta phải tránh những âm mang dấu nặng. Cần diễn tả sự đau đớn, khắc khoải... ta phải tránh dùng những thanh âm mang dấu sắc. Diễn tả sự tin tưởng, ta phải tránh dùng những thanh âm mang dấu ngã. Những thanh âm trên phải tránh vì thứ nhất: Không thể ngân dài một cách tự nhiên. Thứ hai, người nghe rất chói tai. Thứ ba, là không phù hợp với âm điệu của câu nhạc.

Xử lý về chuyển âm: Sự chuyển tiếp của âm thanh là làm bật lên độ vang của âm thanh, hình tượng âm nhạc, hòa quyện vào cái ý, cái tình của lời hát. Vì vậy trước hết ta cần chú ý trong phương thức tiến hành giai điệu, vì giai điệu là đường nét chính tạo nên hình tượng chủ đề âm nhạc, còn tiết tấu là đường nét chính tạo nên động tác của hình tượng ấy. Trong thanh

nhạc, giai điệu luôn gắn liền với tiết tấu của lời ca, vì vậy cần nắm vững phương thức tiến hành giai điệu lời ca. Có 3 hình thức cơ bản như sau:

Một là giai điệu tiến hành theo bước lần đi lên, đi xuống, gọi là chuyển động liên bậc theo thang âm. Về tính chất giai điệu nhằm diễn tả sự mượt mà, êm ái, dịu dàng, sâu lắng... (Xem ở ví dụ 1)

Hai là giai điệu tiến hành theo bước nhảy quãng, gọi là chuyển động cách, từ âm này sang âm khác cách xa nhau về quãng âm (không liền kề nhau). Về tính chất giai điệu nhằm diễn tả sự uẩn khúc, khắc khoải, đau đớn... (tính chất giai điệu không mềm mại).

Ở ví dụ trên ta thấy tác giả đã liên tục sử dụng những quãng nhảy âm rộng, “gặp nhau” quãng 4. “thuyền đau” quãng 5. “những ngày... rạn vỡ” quãng 6 và “nhau lòng” quãng 7. Có thể nói đây là một thủ thuật sử dụng những quãng âm rộng để diễn đạt của tác giả.

Ba là giai điệu tiến hành theo bước trùng, là nhắc đi nhắc lại một độ cao xác định. Xét về ý nghĩa tính chất của việc tiến hành giai điệu theo bước trùng còn tùy thuộc vào việc bước trùng được thiết lập ở mỗi âm khu. Có

3 tính chất khác nhau:

Tính chất một là giai điệu tiến hành ở âm vực cao ta nghe cảm giác như sự kêu gọi, trang trọng, thúc giục, hồi hã, mãnh liệt... thường khi viết cho ca khúc, ta nên sử dụng các âm ở vùng âm khu cao, khai thác tối đa chất giọng của ca sĩ ở giọng nam cao, nữ cao. Sẽ phát huy có hiệu quả hơn cho giọng hát như ví dụ dưới đây:

TRÍCH: MÁU HOA ĐỎ (Nhạc: Thuận Yến-Thơ: Nguyễn Đức Mậu)

Tính chất hai là giai điệu tiến hành ở âm vực trung ta nghe như sự bình dị, gần gũi. Thường ứng dụng viết cho những ca khúc trữ tình...

Tính chất ba là giai điệu tiến hành ở âm khu trầm ta nghe như sự căng thẳng, nặng nề, chịu đựng... phần này ta nên sử dụng những âm ở âm khu trầm của ca sĩ và phù hợp cho các chất giọng nữ trầm, nam trung và nam trầm. Tuyệt đối không viết cho các chất giọng nữ cao, nam cao! Sẽ kém hiệu quả và phản tác dụng khi ca sĩ thể hiện, đó là những nguyên tắc trong quy luật chuyển tiếp âm thanh trong sáng tác.

Xử lý về giai kết: (kết câu, đoạn, và kết bài) Kết cuối câu nhạc, đoạn nhạc ta nên kết về những âm ổn định như âm bậc IV, bậc V của giọng đặc biệt là kết thúc bài hát, nên kết về chủ âm!

Âm nhạc sẽ nghe đầy đặn, tròn vẹn... (Cũng có khi kết bài ở các bậc II, bậc IV, bậc V của giọng, tuy nhiên đây là ý đồ của ta muốn kết treo, kết lửng, kết nửa. Âm nhạc nghe như lơ lửng, xa xăm, chơi vơi, không tròn vẹn...). Tuyệt đối lời ca không được kết thúc ở thanh trắc. Những chữ có thanh; sắc, nặng, hỏi, ngã. Và tránh những âm có phụ âm phải đóng khẩu hình. Ví dụ như những từ: Tâm, thâm, thân... mà nên kết ở những âm có phần đuôi là nguyên âm và khi hát đó là những âm ở khẩu hình mở.

Nắm vững phương thức diễn tả âm nhạc là cách để thể hiện cụ thể vào bài hát trên cơ sở ta hình dung về cấu trúc và phương thức tiến hành giai điệu, về chủ đề hình tượng âm nhạc của bài hát. Từ đó để tìm ra cách thể hiện phù hợp; vì vậy ta phải hình dung và giải quyết một cách tổng hợp các phương tiện diễn tả như: xác định cường độ, tốc độ, lực độ và phương pháp nhấn âm, chia tiết, chia câu, chia đoạn, lấy hơi v.v. và cách diễn cảm trong từng chi tiết đến tổng thể của tác phẩm.

Trên đây là một vài kinh nghiệm mà tác giả bài viết mong muốn chia sẻ cùng bạn đọc và đồng nghiệp hiểu thêm về vấn đề phổ thơ và một vài nguyên tắc xử lý thanh âm trong chuyển tiếp giai điệu ■

Thầy Thuốc – Nhạc Sĩ Nguyễn Hồng Sơn **DÀNH TRỌN TRÁI TIM VỚI TRƯỜNG SA**

□ SỸ TUYÊN

Thiếu tướng Nguyễn Hồng Sơn (thứ 2 từ trái sang) cùng Chuẩn Đô đốc Phan Tuấn Hùng - Phó Tư lệnh Quân chủng Hải quân (người chỉ tay) và các cán bộ Hải quân đang thị sát trên đảo Colin. Ảnh: S. Tuyên

Trong chuyến hải trình đến Trường Sa và nhà giàn DK1 vào cuối tháng Tư đầu tháng Năm năm 2021 vừa qua, chúng tôi may mắn được gặp và trò chuyện ông, một người lính, người **thầy thuốc và cũng là một người nhạc sĩ tài hoa có trái tim yêu mến Trường Sa vô bờ bến**, ông chính là Thiếu tướng, PGS. TS, Bác sĩ, Thầy thuốc Nhân dân, Nhạc sĩ Nguyễn Hồng Sơn - Giám đốc bệnh viện Quân Y 175 của Bộ Quốc phòng. Ông là người không phải sinh ra để làm âm nhạc nhưng ông lại bén duyên với âm nhạc từ rất sớm và trong số hàng chục ca khúc ông sáng tác thì Trường Sa luôn có một vị trí quan trọng trong trái tim và trong cảm xúc âm nhạc của

ông. Thiếu tướng Nguyễn Hồng Sơn là người có đóng góp lớn với y tế biển đảo, từ một tổ quân y đầu tiên chỉ với 3 người đến nay Bệnh viện Quân Y 175 đã xây dựng được một trung tâm y tế khang trang, hiện đại với đầy đủ trang thiết bị y tế để giải quyết căn bản những trường hợp cấp cứu trên biển, trên đảo. Theo Thiếu tướng Nguyễn Hồng Sơn: “Minh được trao cái nhiệm vụ đây, và từ cái nhiệm vụ đây mình được đi nhiều nơi. Chính vì nhiệm vụ đó, những công việc đó mình được tiếp xúc nhiều với những số phận, mảnh đời, hoàn cảnh, suy nghĩ của những con người đang trực tiếp ở trên vùng biển đảo này. Và điều may mắn đó, những dữ liệu hay

Thiếu tướng Nguyễn Hồng Sơn đang giới thiệu ca khúc “Phút lặng im trên biển” với cán bộ, chiến sỹ trên đảo Colin.
Ảnh: Sỹ Tuyên

những mảng màu của cuộc sống đã tạo cho mình những cảm xúc. Cái thứ hai là nhiều khi mình nghĩ không phải viết ca khúc không chỉ đơn thuần là một cảm xúc thông thường nữa mà đây là trách nhiệm, trách nhiệm của một người lính, trách nhiệm của một người thầy thuốc, của một nhà giáo, một nhà lãnh đạo chỉ huy để mình chia sẻ những điều mà mình thấy được, mình nghe được, mình sờ nắm nó được để làm cho mọi người hiểu thêm và yêu đảo hơn, yêu biển hơn, yêu ngay đất nước của mình hơn.” Ngoài nhiệm vụ của một người lính, một người thầy thuốc Thiếu tướng Nguyễn Hồng Sơn còn là một nhạc sĩ tài hoa có tình yêu với Trường Sa vô bờ bến. Đến nay, ông đã có 16 chuyến

đi ra Trường Sa, mỗi chuyến đi ông đều cảm nhận được những vẻ đẹp của con người, của biển đảo nơi tiền tiêu của tổ quốc. Ông cho biết: “Bố mẹ mình đã sinh ra mình, cho mình cuộc đời, tổ quốc giao cho mình màu xanh để bảo vệ đất nước này. Là một người lính, cuộc đời lại cho mình cái nghề nghiệp mang màu áo trắng là người thầy thuốc.” Thiếu tướng Nguyễn Hồng Sơn tự cho mình là người may mắn khi được khoác lên mình màu áo xanh của người lính, màu áo trắng của người thầy thuốc chính những công việc này đã giúp ông có những cơ hội khi được đến với Trường Sa nhiều hơn để được trải nghiệm, được nghe, được thấy để rồi chia sẻ vào trái tim yêu âm nhạc của mình ■

Đỗ Văn Xuân

Viết Ở Làng Biển

Trời giăng mùng màu chì than
Mũi thuyền chồm lên ngực biển
Dập dình, ì oạp đáy đêm
Những cánh tay mưa quăng chài sóng cuộn
Mắt lưới cá tôm bùng sáng khung trời!
Những giọt mồ hôi rơi vào khoang ướp mặn mòi cá biển
Thuyền đắm trĩu sóng
Mái thuyền cong lợp mây trắng ngang trời!

Sóng biển dập dềnh
Điệu hò khoan nhặt
Những trai biển ngực buồm phập phồng nhớ thương
Tôm mực, mực nướng, bát rượu ngô văn vắt
Vách gió thơm lựng ráng chiều!

Những cô gái
Thoắt tay đan lưới, vá chài dệt nên những tin yêu
Đầm vai gánh mùa vui chợ chiều thơm thảo
Hoa muống biển vươn dài ngăn ngắt tím nhớ nhung
Hàng phi lao ru gió mát lành ngoài bãi
Bao thốn thức lặn sâu vào ngực sóng cồn cào
Mắt hoàng hôn sóng sánh đợi ai?

Cánh buồm khung trời thơ mộng
Thao thiết tình biển ngàn năm
Những cô gái làng chài tắm lòng rục mùa trái chín
Đợi những chàng trai về hái lúc trăng lên!

Thăm Lăng Bên Suối Núi

□ NGUYỄN DUY HỒNG

Một ngày sang Thu, giọt nắng sớm hoe vàng, làn gió đưa lành lạnh, chúng tôi cùng bà Bảy lên núi. Nơi đây thời chống Mỹ xâm lược đã diễn ra bao trận đánh ác liệt giữa ta và địch. Chúng tôi đi thấp hương quanh di tích đồi Bằng Lăng. Bà Bảy đượm buồn nhìn tấm bia ghi danh các liệt sỹ đồng đội năm xưa đã yên nghỉ trên núi này. Phước Long vùng đất nặng nghĩa tình, nơi gắn bó tuổi trẻ của Bà. Nhớ lại Bà kể...

Đội công tác chúng tôi thành lập năm 1966, phạm vi hoạt động bao gồm vùng chân núi Bà Rá, các xã Phước Hoà, Phước Tín, Sơn Giang, Tư Hiền và thị xã Phước Long. Nhiệm vụ của chúng tôi là xây dựng cơ sở chính trị nhận lệnh của cấp trên. Đơn

vị chỉ có 5 người: anh Hùng Công an tỉnh đưa xuống, anh Hợp chiến sỹ bảo vệ, anh Bảy Mảo, anh Tư Quý Thường vụ Huyện uỷ trực tiếp làm Đội trưởng và tôi.

Chúng tôi ở trên núi, đầu tiên lấy sở cam của Thiếu tá Hoàng Khánh Khoáng người Hoa làm liên lạc. Vườn cam của tên thiếu tá Ngụy này rộng mênh mông, ánh nắng mặt trời ít khi chiếu tới, cũng là nơi địch ít kiểm soát. Công nhân sở cam là người Hoa Kiều. Chúng tôi nói chuyện, họ lẩn tránh vì sợ liên lụy đến Việt cộng. Chúng tôi kiên trì thuyết phục, mang cơm vắt đến cùng ăn, cùng làm với họ. Phải đến năm 1967 chúng tôi mới xây dựng được một Chi bộ người Hoa gồm 3 đồng chí trong đó có 1 nữ. Chúng tôi

đặt tên cho họ rất Việt Nam như: Chi Hai, anh Tư, anh Năm... Anh Tư Quý nói với họ: Các đồng chí từ nay trở đi là đảng viên Cộng sản, có nghĩa vụ với Tổ quốc. Tổ chức tin ở các đồng chí. Buổi lễ kết nạp Đảng thật đơn giản, bí mật nhưng rất trang nghiêm. Sau này những đảng viên ấy là cơ sở cốt cán của ta.

Phấn khởi với kết quả ban đầu, Đội tiếp tục xây dựng nhiều cơ sở khác nữa, mở rộng vùng bàn đạp ở xã Sơn Giang. Đó là đầu năm 1968 giữa lúc ấy, anh Tư Quý được trên điều động đi nơi khác. Anh em phần nhiều đau ốm, bệnh tật vì chưa quen với khí hậu vùng núi Bà Rá. Trên quyết định tôi làm Đội trưởng. Bí thư Chi bộ. Thú thật, lúc nhận nhiệm vụ tôi run ghê lắm. Xúc động có, lo lắng, tin tưởng có. Đồng chí Thường vụ Huyện uỷ thân mật giao nhiệm vụ: Bầy à. Tổ chức tin đồng chí phải đưa Đội công tác phát triển mạnh hơn nữa. Là đảng viên, tôi chưa bao giờ từ chối mọi nhiệm vụ Đảng giao. Từ lúc còn là cô gái công nhân cao su, nghe theo lời Đảng tôi đi làm cách mạng. Tôi bồi hồi nhớ lại buổi kết nạp Đảng (tháng 10-1963) lúc vừa tròn 20 tuổi. Nhìn lá cờ Đảng sáng chói, tim tôi đập gấp, khóc vì sung sướng. Thế là tôi về Đội công tác nhiệm vụ là làm cơ sở kinh tế, chính trị, vừa cung cấp gạo cho tỉnh, dẫn đường cho bộ đội vào các ấp chiến lược đánh địch, diệt ác ôn...

Cuộc tổng công kích toàn miền

1968, Đội công tác được tăng cường. Lực lượng gồm: Biệt động, điện đài, bảo vệ... chúng tôi chia làm hai Đội. Đội phụ trách phía Bắc gồm: Út Tiến, Bảy Minh, Cậu Huỳnh Tấn Út du kích xã và chị Tư Xuân (Đội phó). Lúc này tôi là Thường vụ Huyện uỷ phụ trách chung các Đội công tác. Anh Bảy Phụng phụ trách lực lượng vũ trang Huyện đưa cán bộ chiến sỹ xuống hỗ trợ. Sau này hầu hết anh em đều hy sinh, chỉ còn lại bốn người (Minh, Chi, Út, Anh Bảy) cuộc sống trên núi gặp vô vàn khó khăn: thiếu nước uống, gạo, muối... lại bị địch giăng bẫy, Kiểm soát gắt gao. Chúng tôi chủ yếu hoạt động về đêm. Bọn Mỹ tăng quân, chúng đưa sư đoàn Anh Cả Đờ đến. Quân Ngụy vừa chủ lực vừa địa phương có lúc đến 23 Tiểu đoàn. Chúng tôi hoạt động rất bí mật, nhưng cuối cùng địch cũng biết. Ở trên núi cũng địch, dưới chân núi cũng địch. Chúng tôi sống giữa lưng chừng núi. Địch dùng loa chiêu hồi gọi từng tên người ra đầu hàng. Anh Tư Cẩn Tỉnh uỷ viên, Chính trị viên Phó Tỉnh đội đưa Tiểu đoàn 168 đến đóng chốt núi Bà Rá, bộ đội ở trong hang Dơi chừng khoảng 80 người. Địch tăng cường lùng sục, Sư đoàn 5 Ngụy bao vây quanh núi. Bà con gõ vào cây báo hiệu cho chúng tôi: “Tụi nó sắp đánh đó, bay chuẩn bị đi”.

Nhưng gay go nhất là sự phản bội của tên Vũ Đình Đồi, hấn nguyên là Đội phó Đội công tác nắm được nhiều bí mật của ta. Tên Đồi giao động từ

năm 1968 lợi dụng làm công tác quản lý, hấn ôm một triệu bạc ra hàng giặt. Nó chỉ điểm cho địch các cơ sở của ta đều bị bắt trong một ngày. Tôi bàn với anh Bảy Phụng: Mình phải đi con đường bí mật thôi. Anh Bảy gật đầu dẫn quân đi ngay. Tôi nghe tiếng nói của tên Đồi trên đài phát thanh địch, lòng biết bao căm giận. Nhưng bình tâm lại, chúng tôi bày mưu đối phó. Lập tức mọi giấy tờ đều tiêu huỷ, dời chỗ ở sang hướng khác. Khi xuống núi gặp dân, họ sợ quá. Tất cả các cơ sở đều bị bắt sạch, trong đó có cả đảng viên. Đến gặp ai họ đều từ chối. Dù có yêu thương cách mạng bao nhiêu, nhưng lòng tin của họ bị suy giảm vì sự phản bội của tên Đồi đã gieo vào họ cách nghĩ ấy.

Ngồi nghe bà Bảy tâm sự, tôi hỏi: Lúc này khó khăn là thế, Đội công tác tỉnh sao hả chị?

Bà kể tiếp: Chúng tôi lại xây dựng cơ sở từ đầu, gặp khó khăn rất lớn. Đường liên lạc với vùng giải phóng bị cắt đứt, thiếu muối, thiếu nước, thuốc chữa bệnh... chúng tôi yêu cầu trên bổ sung quân vì sức chiến đấu của Đội bị giảm nhiều. Ty Công an tỉnh bổ sung cho một Tiểu đội làm nhiệm vụ tăng cường. Ở được một tháng, vì phải ăn củ chuối, ăn quả sung độc anh em phần nhiều đái ra máu. Vì ngưng và sợ nên không báo rõ sự tình. Tôi nói với Bảy Thoà: Sức khỏe anh em giảm sút quá có lẽ mình phải đề nghị cho anh em về. Tôi vội điện cho Tỉnh

ủy xin cho anh em rút lui. Thế là Đội chỉ còn: Tôi, một cơ yếu, một báo vụ, một bảo vệ điện đài và mấy người nữa. Chúng tôi trang bị thật gọn nhẹ, nhưng sau địch cũng phát hiện ra sóng điện đài cuối cùng tổ điện đài cũng phải rút về tỉnh. Còn lại chỉ có năm anh em. Vì hoạt động đơn tuyến nên gặp nhiều khó khăn trong việc móc nối thông tin. Hết gạo, chúng tôi bắt dơi làm thịt ăn. Lúc đầu thấy tanh, nhưng ăn miết cũng quen miệng. Sống trong hang đá lổm nhổm, anh em lượm từng cục xếp đồng, lựa chỗ trải ni lông mà nằm. Khổ nổi là con gái, đôi khi cũng ngưng ngưng trong sinh hoạt, anh em hiểu nhau, thương nhau nhường nhịn chị em tắm giặt.

Trong gian khổ mơ ước là khát vọng. Con gái ai chẳng mơ một mái ấm gia đình. Tình yêu trong chiến đấu thường cao cả hơn, nâng con người lên... Từ đó tôi không nghĩ tới nữa, Mong sao mình được sống để hoạt động cho cách mạng. Nhiều lần tôi một mình xuống núi, gió lạnh, đêm khuya bà con thương lắm. Họ âu yếm... Con phải giữ sức khỏe, dạo này ốm quá hà. Tôi cười... gặp các má các dì là con vui rồi, chỉ mong sao các má các dì tin yêu cách mạng mãi thôi. Từ đó, mỗi lần xuống gặp dân họ đều báo trước cho nhau biết. “Bảy Tuyết cần gạo, cần bông băng và chu cấp đầy đủ”.

Chúng tôi chuyển hướng hoạt động vào đồng bào dân tộc. Anh em

phải ở trần làm rẫy với bà con. Được dân mang cơm tiếp gạo. Về sau địch biết vì anh em sơ hở đi dép, đồng bào dân tộc chỉ đi chân đất. Địch xăm cơm để kiểm soát sau đó, chúng không cho đem muối theo, bắt phải hoà tan trong nước. Đồng bào cũng thông minh lắm. Chị Điều Hrin có con nhỏ địu trên lưng rồi đổ gạo vào ngực, ngày nào cũng được hai lon. Chúng tôi tụ tập đồng bào đấu tranh bắt địch phải cho dân ở lại rẫy hai ba ngày. Địch phải chấp nhận. Thực ra, họ chỉ rẫy một ngày rồi về. Bao nhiêu gạo, muối họ để lại cho chúng tôi. Thế là gạo lên đến cả tạ, anh em no đủ, còn tiếp tế cho cả Tiểu đoàn 168 của Tỉnh cũng đang thiếu thốn. sống lâu với đồng bào, càng yêu mến họ hơn, đồng bào dân tộc chất phát dễ gần như: Anh Sác, anh Lốp, Hrin... Tôi công tác trên núi Bà Rá như thế đến hết năm 1970.

Đầu năm 1971 tôi xây dựng gia đình. Chồng tôi anh Ba Huệ Tiểu đoàn trưởng đơn vị 168. Anh Ba Huệ biết tôi, giúp đỡ tôi và cứu tôi nhiều lần. Đặc biệt năm 1968, tôi bị thương trong một lần đánh thị xã Phước Long. Trận đánh không thành, địch bao vây, anh em hy sinh nhiều. Tôi bị thương, đạn địch bắn lung phối, máu ra nhiều. Đạo ấy tôi còn trẻ khỏe, được cấp cứu kịp thời nên không bị kiệt sức.

Chúng tôi đến với nhau, được trên rút về tỉnh. Anh Bảy Thoả làm Đội trưởng Đội công tác từ đó cho đến ngày Phước Long giải phóng.

Có đi qua chiến tranh mới thấy những kỷ niệm với đồng đội là sâu sắc. Nhìn đám mây lững lờ trôi bên sườn núi, Bà Bảy quyết nước mắt giọng trầm xuống... Tôi nhớ một chuyện đau đớn về hai người bạn, cả hai cùng hy sinh trong một ngày. Chị Nguyễn Thị Liên (Vợ anh Lực) trên đường về núi bị địch phục kích bắn chết. Anh Lực là chiến sỹ đặc công tinh công tác tại Đội nóng ruột chạy tìm xác vợ. Tôi ngăn lại... Để anh em đi. Lúc này cậu cần bình tĩnh. Lực nói như khóc... Chị phải cho em đi, chị đừng ngăn em...

Chúng tôi đi tìm xác Liên. Chị nằm cách một mô đá. Chúng tôi cầm cự với địch một ngày, chúng bắn như vãi đạn về phía chúng tôi. Thương quá, Lực nhào lên ôm xác vợ. Một loạt đạn địch quật anh nằm xuống vĩnh viễn. Vợ chồng chết cách nhau hai mét. Chúng tôi rút vô hang núi, để lại hai xác đồng đội.

Bà Huỳnh Thị Minh Tuyết 80 tuổi đời, 58 năm tuổi Đảng, Nguyên Huyện uỷ viên, nguyên Chủ tịch Hội Liên hiệp Phụ Nữ huyện Phước Long. Bà nghỉ hưu tại phường Sơn Giang. Năm nay tuổi đã cao nhưng bà vẫn vui tính, hồn hậu, quý mến anh em như ngày nào...

Phước Long giờ đây đang lớn mạnh từng ngày. Mỗi lần lên núi, bà Bảy không quên những năm tháng tuổi trẻ, ký ức sống lại từng trang nhớ một thời oanh liệt cùng đồng đội chiến đấu lạng lách bên vách núi ■

Văn Nghệ Sĩ Bình Phước Với Hành Trình Chống Dịch

□ THẢO LINH

Chúng ta đang sống trong những ngày tháng đặc biệt. Suốt hai năm qua, dịch covid-19 càn đi quét lại trên đất nước ta, nghiêm trọng nhất là đợt bùng phát thứ tư này, làm đảo lộn cuộc sống, kinh tế đình trệ và lấy đi sinh mạng của hàng ngàn người. Khó khăn do dịch Covid-19 gây ra là chưa từng có tiền lệ trong lịch sử, đã đặt ra rất nhiều thử thách, nhưng đồng thời cũng chứng minh bản lĩnh của dân tộc mỗi khi đối mặt với khó khăn. Tinh thần đoàn kết, tương thân tương ái, nghĩa đồng bào... là niềm tự hào của dân tộc Việt Nam, một lần nữa được bạn bè quốc tế nể phục. Làm nên những điều kỳ diệu đó là sự chung tay, chung sức, đồng lòng của mọi người dân đất Việt, trong đó có những đóng góp không nhỏ của văn nghệ sĩ.

Thời nào cũng thế, văn nghệ sĩ luôn giữ vai trò nòng cốt xây dựng nền văn hiến lâu đời của dân tộc, góp phần làm rạng rỡ non sông, đất nước. Trải qua những thăng trầm lịch sử, nhất là qua hai cuộc kháng chiến chống thực dân và đế quốc, các thế hệ văn nghệ sĩ luôn đồng hành cùng Đảng, Nhà nước, Nhân dân, viết lên những trang sử mới bằng thơ ca, nhạc họa, phản ánh tinh thần dân tộc, khát vọng của lớp lớp con dân đất Việt về một Tổ quốc độc lập, tự do, người dân ấm no, hạnh phúc. Và trong những ngày cả nước “cùng ra trận” chống lại đại dịch covid-19 này, lực lượng văn nghệ sĩ trên mọi miền đất nước, trong đó có văn nghệ sĩ Bình Phước lại tiếp tục đồng hành

cùng Đảng, Nhà nước và Nhân dân tham gia chống dịch bằng thiên chức của mình. Có lẽ vì thế mà kể từ khi thành lập Hội Văn học - Nghệ thuật tỉnh Bình Phước - ngôi nhà chung của văn nghệ sĩ trong tỉnh đến nay, đây là khoảng thời gian mà mỗi thành viên trong ngôi nhà chung này lại đau đầu về trách nhiệm lao động sáng tạo của mình đến vậy.

Dẫu không trực tiếp vào nơi hiểm nguy như các lực lượng tuyến đầu, song mỗi văn nghệ sĩ trong tỉnh đều thấy rõ trách nhiệm của mình trước vận mệnh đất nước. Có lẽ vì thế mà từ khi dịch covid-19 tràn vào nước ta, nhất là từ đầu năm 2021 đến nay, số lượng tác phẩm của mỗi văn nghệ

sỹ trong tỉnh về đề tài chống dịch lại nhiều và đa dạng đến thế. Nhà văn Ngọc Diệp (Chi hội Văn học) có lẽ là người sáng tác khỏe nhất với 27 tác phẩm về đề tài chống dịch đăng tải trên các báo, Tạp chí, chương trình phát thanh, Trang Văn học của Đài Phát thanh - Truyền hình và Báo Bình Phước. Trong đợt dịch thứ Tư này Đài Phát thanh - Truyền hình và Báo Bình Phước đã đăng tải 1 tác phẩm. Với chị, việc truyền tải các thông điệp chống dịch đến bạn đọc là ưu tiên hàng đầu và được thể hiện qua tâm tư, tình cảm của từng nhân vật trong mỗi tác phẩm. Tác giả Nguyễn Ngọc Dung, dù đang trong thời gian điều trị sau tai nạn cũng không chịu ngồi yên. Chỉ từ đầu năm 2021 đến nay, chị đã sáng tác 9 tác phẩm về đề tài chống dịch, trong đó đã đăng phát 6 tác phẩm trên các phương tiện thông tin - truyền thông trong và ngoài tỉnh. Trong khi nhiều người còn do dự, lo lắng về việc tiêm vaccine phòng Covid-19 thì trong truyện ngắn *Tình yêu thời Corona*, chị đã truyền đi thông điệp chỉ có vaccine mới giúp loài người thoát khỏi dịch bệnh.

Nếu nói rằng, nghệ thuật có khả năng nâng đỡ tâm hồn, cứu rỗi nhân loại cũng chẳng có gì là quá. Bởi trong thực tế, những tác phẩm lớn, ra đời trong hoàn cảnh lịch sử nhất định có thể làm thay đổi vận mệnh, cuộc đời

của cá nhân và cộng đồng. Thời kháng Pháp, các nhà văn đã làm rạng danh nền văn học nước nhà bằng những tác phẩm đề đời như Vũ Trọng Phụng, Nam Cao, Thạch Lam, Nguyên Hồng, Nguyễn Tuân, Tô Hoài, Tố Hữu,... Đến thời chống Mỹ là những tên tuổi như Phan Tứ, Nguyễn Quang Sáng, Ma Văn Kháng, Xuân Diệu. Với tâm thế phụng sự đất nước, phục vụ nhân dân, họ đã sáng tạo những tác phẩm có giá trị, vì phẩm giá con người. Như tâm niệm của nhà thơ Xuân Diệu trong *Những đêm hành quân*: “Tôi cùng xương thịt với nhân dân của tôi/Cùng đổ mồ hôi cùng sôi giọt máu...”. Và còn biết bao nhạc sỹ, họa sỹ đã khai sinh những tác phẩm đề đời của chính mình trong những khoảnh khắc lịch sử của dân tộc.

Trong cuộc chiến chống Covid-19, văn nghệ sĩ thực sự đã đóng vai trò những chiến sỹ tiên phong. Những ca khúc, bài thơ, bức tranh, bộ phim... dù được sáng tác trong thời gian ngắn đã truyền cảm hứng về sự hy sinh cao cả của những y - bác sỹ và lực lượng tuyến đầu chống dịch; về tinh thần tương thân tương ái của mọi người dân nước Việt dù ở trong hay ngoài nước; về tinh thần văn của Chính phủ, Nhà nước và Nhân dân Việt Nam khi sẵn sàng cứu giúp những người nước ngoài gặp khó khăn do dịch bệnh...

Từ đó có tác dụng tinh thần rất lớn để chúng ta vượt qua giai đoạn đặc biệt khó khăn này.

Gánh trên vai thiên chức cùng nỗi đau đáu về trách nhiệm của người nghệ sỹ khi cả nước đang gồng mình chống dịch, chỉ trong thời gian ngắn, nhạc sỹ Trần Cao Vân, hội viên Hội Nhạc sỹ Việt Nam - Chi hội Âm nhạc đã cho ra đời hai tác phẩm. Đó là nhạc phẩm cho thiếu nhi mang tên *“Em muốn làm siêu nhân bác sỹ”* và *“Tiếng hát từ trái tim”*. Phải xuất phát từ niềm cảm thương, sự tri ân sâu sắc về những hy sinh lặng thầm của những chiến sỹ nơi tuyến đầu thì âm nhạc của Trần Cao Vân mới ngân rung như thế. *“Cho tôi hát lời cảm ơn về những người chiến sỹ áo trắng thầm lặng, giữa thời bình không tiếng súng mà vẫn hy sinh”*. Và chỉ trong gian lao, thử thách thì tinh

thần đoàn kết, xả thân vì đất nước của mỗi con dân nước Việt lại được khơi dậy, dâng trào. Và Trần Cao Vân muốn hát về điều đó, *“Lời hát về những người anh, người chị, những người em đang ngày đêm trên khắp tuyến đầu chống dịch, quên cả gian lao, quên cả nhọc nhằn, dẫu hy sinh cho cuộc đời bình yên...”*. Hay như nghệ sỹ Nguyễn Quang Hùng (Chi hội Nhiếp ảnh) đã vác *“đồ nghề”* theo chân lực lượng chống dịch tại các chốt, điểm cách ly. Ngay khi thành phố Đồng Xoài có trường hợp dương tính đầu tiên, Nghệ sỹ Nhiếp ảnh Quang Hùng đã có mặt tại Phòng khám Đa khoa Tâm Đức để ghi hình. Trong con mắt người nghệ sỹ, dẫu giãn cách hay thậm chí cách ly thì cuộc sống vẫn không ngừng vận động trong một tình thế mới. Và anh đã có những bức ảnh đẹp về những

Đoàn thanh niên phường Tân Xuân phối hợp doanh nghiệp trên địa bàn tổ chức cắt tóc miễn phí cho người dân. Ảnh: Hội viên, NSNA Quang Hùng

bạn trẻ ở Đồng Xoài cắt tóc miễn phí cho người dân.

Đặc biệt, nhà văn Biên Linh, Hội viên Hội Nhà văn Việt Nam - Chi hội Văn học đã đóng tròn nhiều vai trong mùa dịch. Chị đã sáng tác 7 tác phẩm thể ký và thơ, ghi lại những việc thật người thật ở Bình Phước trong

cuộc chiến chống dịch. Là phóng viên thường trú Thời báo Văn nghệ tại Bình Phước, nhiều bài viết về người Bình Phước chống dịch của chị đã được các báo Trung ương đăng tải. Chị còn là khách mời của Đài Phát thanh - Truyền hình và Báo Bình Phước trong một talk show mang tên Hành trình khát vọng với vai trò là “người hậu phương”, khi cả hai con của chị đều là bác sỹ và một người tham gia tuyến đầu chống dịch. Chị viết bằng tấm lòng của một người mẹ có con nơi tuyến đầu, bằng những lời thủ thỉ dặn dò con yên lòng, cẩn trọng và sẻ chia cùng đồng đội nơi hiểm nguy. Những bài viết của chị không hô hào nhưng lay động lòng người bởi tính chân thật và nhân văn. Và còn rất nhiều tác giả, thuộc nhiều loại hình nghệ thuật mà trong phạm vi bài viết này không thể thống kê hết được.

Có lẽ rồi đây, khi “giặc” Corona bị đẩy lùi, khi cuộc sống trở lại bình thường, sẽ có nhiều “kỷ lục ghi nét” được xác lập. Như kỷ lục về số giờ làm việc mỗi ngày của nhân viên ngành y ở những điểm nóng chống dịch; kỷ lục về sức chịu đựng của những chiến sỹ nơi tuyến đầu; kỷ lục về sức đóng góp của cộng đồng cho đất nước... **Và cả kỷ lục về khả năng sáng tác của các văn nghệ sỹ trong những ngày nước sôi lửa bỏng này.** Vì không thể đứng ngoài những vấn đề lớn lao của

đất nước, những biến cố của thời cuộc nên rất nhiều sản phẩm nghệ thuật đã ra đời trong thời gian ngắn. Bài hát “Ghen Cô Vy” và “Vũ điệu rửa tay” của nhạc sỹ Khắc Hưng chuyển tải thông điệp về việc rửa tay đúng cách, giữ vệ sinh chung, được chuyển tải nhẹ nhàng đã gây sốt trên mạng xã hội không chỉ ở Việt Nam. Rồi vở kịch *Cuộc chiến Covid* do Nghệ sỹ nhân dân Lê Hùng đạo diễn hay phim *Những ngày không quên* của đạo diễn Nguyễn Danh Dũng, Trịnh Lê Phong được thực hiện trong điều kiện vừa quay vừa phát sóng nhưng đã tái hiện sinh động đời sống ở cả thành phố và nông thôn khi dịch bệnh ập đến. Và dù ở loại hình nghệ thuật nào, sáng tác trong điều kiện nào thì hầu hết tác phẩm của các văn nghệ sỹ vẫn hướng tới một chủ đề xuyên suốt. Đó là lòng biết ơn, sự trân quý, tri ân sâu sắc những hy sinh lặng thầm của những người đang ở tuyến đầu hiểm nguy chống dịch. Như trong tác phẩm “Họ vẫn lặng thầm chiến đấu”, nhà văn Biên Linh đã viết: “Nhân dân biết ơn họ - những chiến sỹ áo trắng, những chiến sỹ áo xanh vô bờ bến. Họ là những chiến sỹ cảm tử trong cuộc chiến chống đại dịch hiểm nguy này. Họ đã chiến đấu kiên cường, bền bỉ, sáng tạo bằng cả trí tuệ, tâm huyết, tài năng. Họ đã đem cả sự an nguy của bản thân, gia đình mình đổi lấy sự bình yên cho Nhân dân, cho Tổ quốc” ■

ĐOÀN KẾT ĐỂ CHIẾN THẮNG

Nhạc & Lời: Quang Vương

Trầm hùng - Quả quyết

Thế giới đang lan tràn đại dịch. Loài người phải cùng nhau quyết tâm. Chúng ta hãy cùng
Thế giới đang lan tràn đại dịch. Hủy diệt hàng triệu người chúng ta. Cả nhân loại gặp
nhau cố gắng. Đất nước đang thanh bình phồn vinh. Đại dịch tràn từ đâu đến
cơn nguy hiểm. Đất nước đang trong mùa đại dịch. Mọi người phải cùng nhau quyết
đây chúng ta hãy cùng nhau chiến đấu. Chống dịch như chống giặc. Mỗi người
tâm chúng ta hãy cùng nhau chiến đấu.
dân chúng ta hãy là người chiến sĩ. Đoàn kết một lòng đồng tâm hiệp lực
Cả thế giới đứng lên Việt Nam cùng đứng lên. Đoàn kết một lòng đồng tâm hiệp lực.
Cả thế giới đứng lên Việt Nam cùng đứng lên. Hãy chung tay tiêu diệt đại
dịch và hãy chung tay ngăn chặn đại dịch Việt Nam phải chiến thắng. Loài người phải chiến
thắng. Đoàn kết để thành công. Đoàn kết vì ngày mai.

Tổng Trung

Đại Dịch Sẽ Tan

Tranh Mh: N. Kinh

*Anh ở trên này bẻ lá làm mâm
Hứng nước mái tăng ngâm mì tôm qua bữa
Chốt chặn dịch tối qua không đổ lửa
Mưa dập gió vùi, ướt nửa lán che
Ở trên đường nước đổ thành khe
Lính Biên phòng gồng mình chống dịch
Chẳng hề gì, khi chốt chặn vẫn bình yên*

*Thành phố Đồng Xoài, nơi có em yêu
Lối dọc đường ngang thênh thang lặng vắng
Bao đoạn phố dài miên man toả nắng
Giãn cách tạm thời... mình cùng gắng nhen anh!
Những Đồng Phú, Bình Long, Hòn Quẩn, Chơn Thành
Lộc Ninh, Phước Long rồi Bù Gia Mập
Toàn Đảng toàn Dân đồng lòng chống, dập
Đại dịch phải tan! Bình Phước rộn niềm vui.*

*Chùm phượng cuối mùa vẫy vẫy thắm tươi
Mây trắng trời xanh quê hương yêu mến
Chiến thắng rất gần, thành công đang đến
Bình Phước yên bình, cờ đỏ tung bay.*

Thùy Dung

Bài Ca Chống Dịch

*Covid xuất thân như quỷ ma
Thế trận sẵn sàng chống từ xa
Việc không cần thiết không ra phố
Hãy khuyên nhau yên phận trong nhà*

*Thông điệp hàng ngày vang mọi chỗ
Người người nhớ khẩu hiệu “5K”
Khẩu trang thường nhật che mũi, miệng
Cho mình, cho cả cộng đồng ta*

*Sát khuẩn - em ơi hãy gọi mời
Xoa tay hương thoảng tựa hoa tươi
Đón bạn mừng nhau vừa khoảng cách
Không đến giao lưu chỗ đông người*

*Ai lỡ đi, về nên thật dạn
Giấu diếm quanh co tiếng để đời
Hãy nhanh đến Trạm khai tường tận*
Yên lòng mình - thanh thản niềm vui*

*Toàn dân “Chống dịch như chống giặc”
Quyết chí đồng lòng dịch nhanh qua
Vững dương tiếp bước xây ngày mới
Tự hào Tổ quốc Việt Nam tôi.*

* Đến trạm y tế phường, xã.

Nguyễn Hữu Diên

Con Lạc - Cháu Hồng

*Nghe tin miền Trung bão lụt
Miền Nam thức trắng đêm dài
Muôn nhà chung tay đóng góp
Giúp miền Trung lúc khó khăn*

*Áo quần thuốc men nước uống
Cùng nhu yếu phẩm gom về
Những chuyến xe đầy tình nghĩa
Vượt ngàn cây số ngày đêm...*

*Bây giờ thương lắm miền Nam
Dịch bệnh lây lan diện rộng
Khó khăn muôn phần chồng chất
Giãn cách phong tỏa nhiều nơi*

*Bao chuyến xe vượt đường dài
Từ miền Trung vào tiếp viện
Cá tôm rau hành củ quả
Ngọt bùi cay đắng có nhau*

*Mong sao dịch bệnh qua mau
Cuộc sống bình yên trở lại
Vườn xưa trĩu cành hoa trái
Hạnh phúc về với muôn nhà*

*Tự hào người Việt Nam ta
Xứng danh cháu Hồng, con Lạc
Nắm chặt tay nhau vững bước
Vượt ngàn dông bão khó khăn.*

Thanh Minh

Tận Cùng Nỗi Nhớ

*Những ngày giãn cách
Phố phường vắng tên
Con đường rợp nắng
Tươi màu bình yên*

*Em ngồi hong tóc
Nỗi buồn vu vơ
Giá đem hong được
Mỗi tình ngày xưa*

*Ngày xưa mười tám
Anh tròn hai mươi
Ngày mình gặp gỡ
Trắng trời mưa rơi*

*Thơ anh viết tặng
Dịu dàng mưa thôi
Màu hoa tim vỡ
Ngày bình yên trôi...*

Ảnh: TL

*Chẳng ngọt như hoa
Chẳng thơ như nhạc
Mình rời tay nhau
Cũng ngày mưa đổ*

*Em ngồi hong tóc
Giấu buồn trong tim
Màu Tigon vỡ
Lẽ nào anh quên?*

*Những ngày giãn cách
Phố phường bình yên
Riêng em bão nổi
Ừ vào trong tim*

*Tận cùng nỗi nhớ
Là gì, hử anh?
Phải như em đã
Vẫn còn gọi tên?*

Tuyết Mai

Đồng Lòng Chống Dịch

*Bình Phước mạnh mẽ kiên cường
Chung tay gìn giữ phố phường bình yên
Đồng lòng chống dịch khắp miền
Yêu thương đoàn kết đẹp liền cô vi
Người người nghiêm túc thực thi
Phòng chống cô vít tức thì 5K
Không phàn sự nên ở nhà
Chớ đi khắp chốn phiền hà tăng thêm
Vì dân vì nước ngày đêm
Các ngành các cấp làm đêm lẫn ngày
Mọi người cần phải chung tay
Quyết tâm chống dịch sớm ngày bình yên.*

Thu Hiền

Quyết Tâm Dập Dịch

*Chỉ thị 16 đề ra
Đồng Xoài Bình Phước quê ta chấp hành
Covid-19 quá nhanh
Loại biến chủng mới hoành hành khắp nơi
Đe dọa mạng sống con người
Nhân dân thế giới cuộc đời đảo chao
Việt Nam ta thật tự hào
Đoàn kết chống giặc, dịch nào cũng tan
Muốn cho dịch khỏi lây lan
5K thực hiện an toàn văn minh
Không ra đường đi linh tinh
Có việc cần thiết thật tình mới đi
Toàn dân dập dịch sá gì
Quyết tâm diệt sạch Cô vi trên đời.*

Nguyễn Thị Anh Thư

Trên Chốt Biên Phòng

Phòng chống dịch

Giữ biên giới

Những người lính quân hàm xanh màu lá

Gieo mình trong đêm lạnh

Dưới ánh cây rừng bàng bạc sương khuya...

Bữa cơm chiều ăn vội trước cơn mưa

Gió thông thốc trong chốt canh của lính

Chiến sĩ trẻ đi vào tâm dịch

Với niềm tin - thiêng liêng Tổ quốc mình!

Chốt biên phòng người lính biết hy sinh

Cha, mẹ qua đời vẫn chưa về ngay được

Nén tâm nhang đặt tạm thời trên chốt

Hương, hoa rừng trong gió thoảng lao xao...

Trên mỗi nẻo ngách biên giới hôm nay

Có lắm kẻ hám tiền rước giặc dịch

Chúng đưa người vượt biên trái phép

Mang mầm bệnh vào Việt Nam gây bao hệ lụy

Covid-19 lây nhiễm cộng đồng, bùng phát nhiều nơi

Có đất nước nào như Tổ quốc tôi

Đoàn kết một lòng vượt qua cơn đại dịch

Sẻ chia nhau từng bữa cơm nhân ái

Những phần quà thăm tình nghĩa quân - dân

Những phần quà ngược biên giới - tri ân

Nơi người lính đang căng mình chống dịch

Cuộc hành quân vẫn chưa về đích

Người lính biên phòng - Vì hạnh phúc nhân dân!

Thu Đàm

Hãy Vững Tin

*Hãy vững tin bạn nhé
Toàn Đảng và quân nhân
Cùng hàng ngàn bác sỹ
Đang hết sức vì dân
Ngày đêm lo cứu chữa
Bệnh nguy kịch hàng trăm*

*Sẽ qua thôi bạn nhé
Những tuần lễ cách ly
Chúng ta cùng ý thức
Tránh lây lan cô vỵ
Ở nhà là yêu nước
Khi cần mới bước đi*

*Khắp ba miền đất nước
Đang chia sẻ khó khăn
Gởi cho nhau rau củ
Cùng mặt hàng thiết yếu
Để cải thiện bữa ăn*

*Rồi ngày qua tháng tới
Vaccine tiêm chích ngừa
Vòng xoay của cuộc sống
Sẽ trở lại như xưa
Phố phường xe nhộn nhịp
Quê nhà nắng lúa thừa*

*Trải qua thời dịch bệnh
Mới biết cuộc sống này
Tự do quý biết mấy
Người cười nói vẫy tay
Vui mừng bao hạnh phúc!*

Tranh Mh: N. Dũng

Nguyễn Hoàng Oanh

Ấm Lòng Mùa Dịch

*Chị em phụ nữ Phước Long
Chung tay góp sức tấm lòng thảo thơm
Khu cách ly ngọt canh com
Bữa ăn chót chặn, ngon hơn thường ngày*

*Dịch cô vít vẫn còn gay
Số ca lây nhiễm mỗi ngày một cao
Tuyến đầu vất vả không nao
Nắng mưa nguy hiểm ai nào kêu ca*

*Chị em phụ nữ chúng ta
Hậu phương hợp sức xông pha tuyệt vời
Đồng lòng chống dịch khắp nơi
Vì tiền tuyến lớn, không rời tay nhau*

*Người thì góp gạo góp rau
Thực phẩm thiết yếu, nhiệm màu yêu thương
Xin gửi tình cảm hậu phương
Ra đầu trận tuyến gió sương dãi dầu*

*Cùng nhau nối những nhịp cầu
Chăm lo chu đáo khi cần có ngay
Phước Long phụ nữ chung tay
Đánh bay cô vít việc hay nên làm...*

Ảnh: TL

Quang Minh Bùi

Tâm sự với mẹ

*Giãn cách rồi đâu có chi đâu
Mười bốn ngày cũng không lâu đâu mẹ
Ông mặt trời nở miệng cười vui vẻ
Vạt nắng chiều vẫn rẽ ghé thăm con.*

*Giãn cách rồi mẹ cứ ngủ ngon
Ăn và uống tập eo thon cho trẻ
Mong gì hơn là mẹ mạnh mẽ
Lam lũ cả cuộc đời, giữ sức khỏe mẹ ơi!*

*Phú Riềng, Đồng Xoài đang nghỉ ngơi
Tuy gần xa không chơi với mẹ nhỉ?
Mẹ con mình ngày đêm luôn thủ thi
Có buồn đâu giãn cách chỉ thêm vui.*

*Kia tin nhắn Zalo mẹ vừa gửi
Vội trả lời không mẹ “chửi mắng” yêu
Mẹ ơi trong những cơn gió chiều
Những ngày giãn cách nhớ bao điều mẹ khuyên.*

*Mười bốn ngày chắc chắn sẽ trọn nguyên
Lòng con có mẹ chiếc thuyền bao la
Mười bốn ngày cũng đâu có xa
Trồng rau nhỏ cỏ mẹ vẫn là cô tiên.*

*Con thì mua rau với một ít tiền
Sài Gòn cần lắm bao bạn hiền mong con
Vài ký rau ngon thật là ngon
Tám lòng nho nhỏ không còn gì hơn.*

*Nghĩa tình bè bạn thật keo sơn
Người trong một nước vai sòn có nhau
Sài Gòn thương lắm những cơn đau
Mong con Covid mau mau hết phiền.*

*Giãn cách rồi con gửi mẹ liên
Đôi dòng tâm sự mẹ hiền của con
Bình Phước mình ngày mai lại véo von
Hết ngày giãn cách là con lại về.*

Lê Thị Nam Phương

Gửi con

*Ngủ chưa con, hơi bé ngoan của mẹ
Vòng tay bà cũng ấm phải không con
Dịch bệnh diễn ra cũng đã tháng tròn
Là chừng ấy thời gian con vắng mẹ*

*Con của mẹ vẫn chỉ là em bé
Ánh mắt hồn nhiên môi nhoẻn nụ cười
Vẫy bàn tay bé xíu, mắt rạng ngời
Tạm biệt mẹ lên đường làm nhiệm vụ*

*Con ngoan lắm đâu vẫn còn thềm bú
Đêm rúc tìm bầu ngực ngoại nhả nheo
Nhưng tuyệt nhiên con không hề quấy khóc
Chắc con hiểu rằng mẹ khó nhọc ngoài kia*

*Nhà gần lắm mà ta phải cách chia
Vì người bệnh sớm hôm cần có mẹ
Hãy kiên cường và thật ngoan con nhé
Sẽ nhanh thôi hết dịch bệnh, mẹ về*

*Rời tiếng cười sẽ tràn ngập đường quê
Rời ánh bình minh sẽ rọi cùng ngõ xóm
Con và bạn bè sẽ cùng nhau khôn lớn
Trên đất nước mình tươi đẹp biết bao nhiêu*

*Ngày hôm nay các F vẫn còn nhiều
Mẹ tạm xa con một thời gian nữa
Nhớ con lắm lòng mẹ như có lửa
Chỉ muốn được ôm, hít đôi má thơm nồng*

*Con được ngoại ôm ấp ở trong lòng
Đầu nhớ mẹ cũng đừng buồn con nhé
Mai lớn lên con sẽ thấu lòng của mẹ
Vì đất nước cần, mẹ gác lại tình riêng*

*Ngủ ngoan nhé con, giấc ngủ bình yên
Mẹ tiếp tục thâu đêm làm nhiệm vụ
Tất cả mọi người vẫn đang cố vũ
Nhất định non sông sẽ đại thắng huy hoàng.*

KHÁT VỌNG HOẠT ĐỘNG – SÁNG TÁC MỸ THUẬT

1. HOẠT ĐỘNG ĐỊNH KỲ

Triển lãm Mỹ thuật Khu vực VII (Đông Nam bộ) gồm các tỉnh Bà Rịa-Vũng Tàu, Bình Dương, Bình Phước, Bình Thuận, Đắc Nông, Đồng Nai, Lâm Đồng, Ninh Thuận và Tây Ninh vào dịp tháng 8 do Hội Mỹ thuật Việt Nam phối hợp lần lượt các tỉnh tổ chức định kỳ hằng năm. Triển lãm Mỹ thuật khu vực VII miền Đông Nam bộ là hoạt động có ý nghĩa, tạo động lực cho các họa sĩ, nhà điêu khắc trong sáng tác, sáng tạo nghệ thuật. Đây còn là dịp để các nghệ sĩ tạo hình Đông Nam bộ giới thiệu những sáng tác mới nhất đến công chúng, thuộc lĩnh vực Hội họa, Đồ họa, Điêu khắc và Mỹ thuật ứng dụng.

Từ năm 2006 Hội VHNT tỉnh Bình Phước đã tham dự đầy đủ các cuộc Triển lãm Mỹ thuật khu vực do Hội Mỹ thuật Việt Nam tổ chức. Đây là sự kiện Mỹ thuật nhằm tổng kết và đánh giá quá trình hoạt động sáng tạo, công bố các tác phẩm nghệ thuật của giới họa sĩ, nhà điêu khắc và ghi nhận những thành quả của các họa sỹ, nhà điêu khắc trong sự nghiệp sáng tác, hội tụ nhiều tác phẩm đẹp, là cơ hội để đồng đạo người yêu nghệ thuật có dịp tiếp cận, thưởng thức các tác phẩm nghệ thuật mới, phong phú về nội dung và đa dạng về hình thức.

Triển lãm Mỹ thuật khu vực VII,

□ QUỐC CƯỜNG

tổ chức với quy mô lớn, hàng trăm tác phẩm của 9 tỉnh (thêm Đắc Nông, Ninh Thuận và Lâm Đồng) do đó tác phẩm cũng đa dạng hơn về đề tài, phong cách nghệ thuật. Từ đây, người xem có thể biết được đặc trưng của từng tỉnh, từng vùng, những nét tương đồng và khác biệt trong phong cảnh thiên nhiên, nếp sống sinh hoạt, phong tục, tập quán của mỗi địa phương để từ đó tự hào với sự phong phú, đặc sắc của văn hóa Đông Nam bộ.

2. CHẤT LƯỢNG TÁC PHẨM

Triển lãm đã phản ánh sự phát triển và ổn định của mỹ thuật khu vực. Trong mỗi cá nhân đều có dấu ấn của sự tìm tòi, nỗ lực, đổi mới, sáng tạo. Đặc biệt, họa sĩ trẻ có dấu hiệu tăng về số lượng lẫn chất lượng. Đây là dịp để các họa sĩ, nhà điêu khắc trong khu vực có cơ hội giao lưu, giới thiệu những tác phẩm đặc sắc của mình cũng như những nét riêng, điểm nhấn của từng địa phương thông qua các tác

Ảnh: TL

Triển lãm Mỹ thuật khu vực VII Đông Nam bộ.

phẩm nghệ thuật.

Qua đây, Hội đồng giám khảo Hội Mỹ thuật Việt Nam đánh giá về chất lượng chuyên môn của từng tác phẩm, tác giả đều cho thấy nỗ lực tìm tòi, khám phá, sâu sắc hơn ở đề tài, nội dung và tinh tế, vững chắc hơn về bút pháp tại Triển lãm.

Hội đồng nghệ thuật cũng ghi nhận nỗ lực tìm tòi rõ nét của một số tác giả là hội viên địa phương. Là sự tiếp nối liên tục giữa các thế hệ sáng tác và nhân tố trẻ bộc lộ tiềm năng.

Tuy nhiên, hai năm gần đây do tình hình đại dịch Covid-19 diễn biến phức tạp ở nhiều tỉnh, thành trong cả nước, Hội Mỹ thuật Việt Nam đã có thông báo khẩn dừng tổ chức khai mạc các Triển lãm Mỹ thuật tại các khu vực. Đại dịch Covid-19 bùng phát trở lại khiến nhiều lĩnh vực tạm thời “đóng băng” trong đó có lĩnh vực mỹ thuật.

3. SỨC SÁNG TẠO VÀ SỰ ĐA DẠNG TRONG SÁNG TÁC

Dịch bệnh trở lại với “cường độ” mạnh hơn nhưng dường như không mấy ảnh hưởng tới nhịp sinh học của giới họa sĩ và nhà điêu khắc. Với họa sĩ, nhà điêu khắc công việc của họ thường tập trung vào bảng màu, cây cọ với sự đắm chìm nhiều giờ mỗi ngày tại xưởng vẽ, hay ngay tại nhà. Thậm chí, nếu vào thời điểm phải hoàn thành tác phẩm, có họa sĩ cả tuần không bước chân ra khỏi nhà...

Vì vậy, những ngày này, nhịp làm

việc của các họa sĩ, nhà điêu khắc vẫn không có gì thay đổi. Chỉ là ít hơn các sự kiện về mỹ thuật, ít hơn các cuộc gặp gỡ tụ họp, giao lưu. Và một chút tác động là cảm xúc có thể ảnh hưởng tới việc sáng tác. Trái lại, họ có thể sáng tác được những tác phẩm mà trước nay họ chưa nghĩ tới. Như năm 2020, nhiều họa sĩ đã sáng tác những bức tranh về đề tài Covid-19, để bày tỏ suy nghĩ về đại dịch toàn cầu. Qua những bức tranh ở nhiều chất liệu sơn mài, sơn dầu, hay màu nước, acrylic... Chưa biết khi nào dịch bệnh mới lui nhưng các họa sĩ vẫn luôn muốn đưa tới công chúng những tác phẩm nghệ thuật của mình, cũng là một cách giúp công chúng thư giãn, giải trí trong những ngày cách ly xã hội, Covid-19 đang hạn chế các cuộc Triển lãm Mỹ thuật theo cách truyền thống, cũng như làm giãn khoảng cách giao tiếp trong xã hội. Các họa sĩ, nhà điêu khắc cũng cảm thấy buồn vì không được giao lưu gặp gỡ anh em hội họa để trao đổi về sáng tác. Cũng rất cần những cuộc thi có đề tài cụ thể, không chỉ là “sân chơi” cho văn nghệ sĩ, mà còn là cách mở rộng đề tài, đào sâu chủ đề giúp cho việc nâng cao chất lượng sáng tác.

Mong dịch Covid-19 sớm qua đi để những hoạt động triển lãm mãi phát huy được vai trò của mình trong hoạt động tuyên truyền, vận động, cổ động tinh thần kịp thời phục vụ nhiệm vụ chính trị địa phương, đơn vị, phục vụ cuộc sống ■

CHIẾN SI ÁO TRẮNG VỚI CÔNG VIỆC THÂM LẶNG

□ BÙI THỊ BIÊN LINH

Giữa những ngày cả nước nói chung, Bình Phước và Phước Long nói riêng phải căng mình chống dịch, bao âu lo phòng, bao buổi làm việc họp bàn quên thời gian và những đêm không ngủ, các thầy thuốc của Trung tâm Y tế thị xã Phước Long đã thực sự thể hiện rõ vai trò nòng cốt và tiên phong trong thực hiện nhiệm vụ đặc biệt mà đất nước và nhân dân giao phó.

Trung tâm Y tế thị xã Phước Long tỉnh Bình Phước do bác sĩ chuyên khoa II Lê Thanh Long làm Giám đốc có hơn 300 y bác sĩ, cán bộ nhân viên, trong đó có 80 đoàn viên thanh niên. Hầu hết họ được học tập đào tạo, rèn luyện và trưởng thành trong môi trường mới của thời đại công nghệ 4.0. Họ năng nổ, nhiệt tình và có tinh thần

trách nhiệm cao.

NHỮNG NGÀY CHỐNG DỊCH SARS COV 2

Dịch bệnh Covid-19 gieo rắc chết chóc đau thương, gây ra bao hiểm nguy, phá tan mọi trật tự và bình yên của cuộc sống. Quyết tâm chống dịch là nhu cầu sống còn của toàn Đảng, toàn dân. Với vai trò là hạt nhân trong cuộc chiến cam go này, Trung tâm Y tế thị xã Phước Long đã khẳng định rõ tinh thần trách nhiệm cao nhất trong thực thi sứ mệnh của mình. Trước hết là công tác lãnh đạo: Trong tình hình dịch bệnh diễn biến phức tạp, lãnh đạo Trung tâm đã cập nhật thường xuyên các văn bản liên quan đến công tác phòng, chống dịch bệnh Covid-19 của chính phủ, của UBND tỉnh,

UBND thị xã Phước Long. Từ đó xác định nhiệm vụ phòng, chống dịch bệnh Covid-19 là nhiệm vụ hết sức quan trọng. Trên cơ sở thực tiễn và cơ sở khoa học chuyên ngành, Trung tâm đã tham mưu xây dựng các văn bản của thị xã để triển khai đến 7 trạm y tế các xã, phường trên địa bàn thị

Trưởng ban Tuyên giáo Tỉnh ủy Hà Anh Dũng trao đổi với lãnh đạo thị xã Phước Long về công tác phòng, chống dịch tại chốt kiểm soát.

Ảnh: Báo Bình Phước

xã về phương án phòng, chống dịch; xây dựng kịch bản giả định và kịch bản ứng phó từng cấp độ và diễn tập phòng chống dịch. Trung tâm cũng tham mưu các quyết định cách ly và hoàn thành cách ly cho các đối tượng cách ly tập trung. Tham mưu kế hoạch truyền thông mua và sử dụng Vắc xin phòng Covid-19 trên địa bàn thị xã.

NHIỆM VỤ NẶNG NỀ

Sau 3 đợt dịch, chưa kịp nghỉ ngơi, các thầy thuốc lại phải đem trí tuệ, sức lực, thời gian... dồn vào công việc khi đợt dịch thứ 4 bùng phát từ trung tuần tháng 5 năm 2021 với tính chất, qui mô, mức độ phức tạp, thách thức hơn 3 lần trước. Các thầy thuốc đã làm việc, đầy trách nhiệm suốt ngày đêm. Vất vả nhất chính là Khoa Kiểm soát Dịch bệnh do bác sĩ Lê Hồng Thái là Phó trưởng khoa đồng thời là Bí thư Đoàn của trung tâm quản lý.

Lãnh đạo Trung tâm Y tế Phước Long đã ráo riết chỉ đạo, điều hành hoạt động toàn diện. Đơn vị đã tổ chức quán triệt phổ biến các văn bản, tuyên truyền phòng chống dịch bằng nhiều hình thức. Phối hợp với Đài Phát thanh Thị xã và các cơ quan truyền thông cung cấp thông tin kịp

thời để người dân không hoang mang, không lơ là chủ quan. Thông báo rõ, cụ thể địa điểm khám, theo dõi, tư vấn và số điện thoại thường trực phòng chống dịch: Phun thuốc khử khuẩn khử trùng khắp các nẻo đường tuyến phố, các khu dân cư... các trường học các địa điểm công cộng các cơ quan, doanh nghiệp... với số lượng nhiều trăm lượt. Ngoài ra, công tác kiểm tra y tế cũng rất được trung tâm chú trọng: Đơn vị đã tổ chức tập huấn cho nhân viên y tế về công tác thu dung, cách ly điều trị cấp cứu... theo hướng dẫn của bộ y tế. Công tác này được thực hiện nghiêm từ trong bệnh viện đến ngoài viện, không lơ là, bỏ sót, không một phút chủ quan để kịp thời phát hiện và ngăn chặn sự phát tán, lây nhiễm từ những người mang mầm bệnh.

HIỂM NGUY VÀ GIAN KHỔ

Gian nan, nguy hiểm nhất, và cũng

Tiêm chủng Covid ở Trung tâm Y tế Thị xã Phước Long. Ảnh: B. Linh

là nhiệm vụ quan trọng nhất, quyết liệt nhất lúc này là sàng lọc, cách ly, điều trị cho những người bị nhiễm hoặc có nguy cơ nhiễm Covid-19. Trung tâm đã phối hợp với các ban ngành trên địa bàn rà soát kiểm tra các cơ sở tiếp nhận cách ly tập trung. Hiện tại có 6 khu khả năng tiếp nhận 454 người. Các thiết bị vật tư y tế thiết yếu đã được mua sắm phục vụ cho các địa điểm tập trung. Khu khám bệnh Hô hấp riêng và khu điều trị cách ly qui mô ban đầu 5 giường sẵn sàng khi có bệnh nhân mắc Covid.

Năm 2020 tổng số người được cách ly, giám sát theo dõi trên địa bàn là 879 ca.

Năm 2021 là 1738 ca (tính đến ngày 15/6/2021).

Sự vào cuộc quyết liệt của Ban Chỉ đạo phòng chống dịch, sự chung tay của các cơ quan ban ngành, đặc biệt là sự nỗ lực quyết tâm của toàn thể nhân viên y tế của trung tâm, công tác phòng chống dịch đến nay đã thu được nhiều thành quả đáng mừng.

Niềm vui, niềm hạnh phúc của những người được tái hoà nhập cộng đồng, được trở về trong đầm ấm yêu thương của gia đình có sự kết tinh của bao giọt mồ hôi và những đêm không ngủ của những người thầy thuốc.

Cũng là hình ảnh làm việc không ngừng nghỉ, cũng là những ngày không một bữa ăn thông thả, cũng là những bộ trang phục nóng, ngột ngạt như nung, những thầy thuốc của Trung

tâm Y tế Phước Long đã có mặt bất cứ nơi đâu cần có họ.

Khi dịch bùng phát bủa vây khắp các tỉnh thành lân cận như Thành phố Hồ Chí Minh, Bình Dương... lãnh đạo tỉnh đã sáng suốt đưa ra phương án chống dịch khẩn trương, quyết liệt: Nhanh hơn một bước! Trên các chốt chống dịch, bên cạnh màu áo xanh của các chiến sĩ công an, bộ đội có cả sắc áo trắng của hàng chục thầy thuốc của Trung tâm Y tế Phước Long luân phiên cùng góp mặt. Khi tình hình dịch bệnh ở TP Hồ Chí Minh và Bình Dương căng thẳng, Trung tâm đã có nhiều y bác sĩ luân phiên hỗ trợ cho tỉnh bạn.

Nếu những việc làm của các đồng nghiệp trên tuyến đầu như Bắc Giang, Bắc Ninh, Thành phố Hồ Chí Minh... luôn được các phương tiện truyền thông dõi theo, phản ánh từng giờ, được nhân dân chăm chú dõi theo từng phút; thì ở hậu phương, các y bác sĩ vẫn kiên cường, âm thầm giành giật với tử thần, với vi rút hiểm nguy sự sống cho bệnh nhân, sự bình yên hạnh phúc cho mỗi gia đình và quê hương, Tổ quốc. Họ đã chiến đấu bền bỉ bằng cả trí tuệ, tâm huyết và tính mạng của mình vì hai chữ Bình Yên! Lịch sử chống dịch Covid-19 của dân tộc ta, đất nước ta sẽ có những trang thật đẹp về những người thầy thuốc của Trung tâm Y tế thị xã Phước Long - Tỉnh Bình Phước - Những người chiến sĩ áo trắng đã thầm lặng chiến đấu trong bão dịch hôm nay! ■

Tản văn

NHỚ SÀI GÒN

□ NGUYỄN NGỌC DUNG

Đã hơn hai năm nay tôi đi về Sài Gòn hàng tuần như cây xanh trên đường cần nước tưới đều đặn mùa nắng nóng bởi đứa cháu ngoại đầu tiên của tôi ra đời. Dần lâu, tuần nào có việc đột xuất không xuống được tôi thấy nhớ cháu và nhớ Sài Gòn da diết. Mong hè không đi dạy sẽ xuống với cháu lâu hơn, được ở Sài Gòn nhiều hơn. Thế mà hè này Sài Gòn oằn mình trong cơn lũ Covid.

Như thường lệ, vào một buổi tối, tôi đã chuẩn bị mọi thứ: Ổi đỏ, trái vả, mít non, ruốc bột, dưa môn, bánh lọc... để sáng mai đem xuống Sài Gòn cho con gái. Chợt điện thoại reo, tôi liền nhấc nghe. “Alo mẹ hả? Mai mẹ đừng xuống nha!” Tôi ngạc nhiên: “Sao vậy con gái mẹ đã chuẩn bị xong những món mà con thích rồi”. Nghe giọng con thở dài: “Dạ con cũng thèm món quà quê của mẹ lắm luôn nhưng biết sao được chung cư Thủ Đức có một ca dương tính nên bị cách ly 14 ngày không ai được ra ngoài mẹ à!”. Tôi kêu lên: “Trời! Vậy các con có còn thức ăn không?”. “Dạ mẹ không phải lo con đặt mua hàng online, khi người đến giao hàng cũng không cần phải tiếp xúc vì bảo vệ có đặt cái bàn để hàng và mình xuống nhận. Mẹ cũng an tâm đi vì có nhiều nhóm thiện nguyện đến cứu trợ cho chung cư như cơm hộp, mì tôm, rau củ quả...”. Nghe con gái nói tôi đỡ lo:

“Ừ yên tâm thì yên tâm đó nhưng mẹ nhớ thằng Cún con quá!” Nghe giọng con gái cười: “Bà ngoại nhớ cháu hay nhớ Sài Gòn đó?” Tôi cười theo: “Thì mẹ cũng nhớ Sài Gòn nhiều chứ!”.

Nhớ Sài Gòn là nhớ những âm thanh rộn ràng náo nhiệt. Mỗi lần trên chuyến xe xuống, tôi còn đang mơ màng ngủ thì tiếng ồn ào kẹt xe trên đường đã làm tôi chợt tỉnh. Sài Gòn luôn là thế lúc nào nhịp sống cũng hối hả, tiếng còi tàu, tiếng còi xe... Vậy mà giờ đây nhiều con đường vắng lặng vì đã bị phong tỏa. Hai bên đường phố quán xá, nhà nhà cửa đóng then cài. Một người bạn tôi ở Thủ Đức đã đăng trên trang cá nhân: “Cực chẳng đã mới ra đường, đường sá thênh thang không xe pháo phở phờ im ắng như ở thôn quê. Vậy thì mới nghe được tiếng chim nhà bên hót...” Chao! Đường phố vắng đến nghe cả tiếng chim hót. Con Covid này thật đáng sợ không thấy hình dáng của nó ra sao mà ai cũng né tránh ngay cả những kẻ say xỉn hay ăn vạ gây rối chắc phải lo mà tỉnh rượu không dám lăn lê trên đường phố. Nghĩ mà thương cho các bạn nhóm thiện nguyện sợ con Covid lắm nhưng nghĩ đến các y, bác sĩ và các lực lượng ở tuyến đầu chống dịch rồi những bà con lao động nghèo trong các khu bị cách ly thì các bạn lại lao

đi cứu trợ trên bao con đường vắng vẻ mang những hộp cơm đến cho mọi người. Tấm lòng của các nhóm thiện nguyện thật đáng trân quý xiết bao. Một bạn nhóm thiện nguyện đã đăng trên trang cá nhân: “Sài Gòn chưa khổng chế được dịch bệnh đã hơn 500 điểm bị phong tỏa, nhưng nhóm thiện nguyện Phước Sơn chúng tôi vẫn nấu cơm hằng ngày trên dưới 2000 suất ăn cho các khu cách ly tại quận Tân Bình, quận 6, quận 1, Bình Thạnh, Bệnh viện Trung Ương... Nghe mà ấm lòng.

Nhớ Sài Gòn là nhớ những cơn mưa bất chợt: Nhiều khi trời đang nắng gắt bỗng dưng mưa rồi trời lại trong vắt gọi nắng lên như kéo vòm trời cao hơn. Thật vậy có hôm trên chuyến xe xuống từ Bình Phước nắng chang chang, qua Bình Dương nắng như đổ lửa vậy mà đến Sài Gòn tôi bước xuống xe mưa đổ ào bất ngờ nước ướt mặt không kịp vuốt. Tôi phải đứng đợi dưới một mái hiên nhìn nước ngập lối đi như một dòng sông đang hiện hữu giữa lòng phố... Nghĩ đến thời tiết “đồng đánh” của Sài Gòn giữa mùa hè này thương cho các y, bác sĩ trong bộ đồ bảo hộ phải chiến đấu với dịch Covid, hay các anh chiến sĩ gác trực chốt trạm phải đối mặt với mưa nắng và lại thương cho các nhóm thiện nguyện không quản vất vả vì cái tính khí chợt nắng chợt mưa của Sài Gòn mà chạy vạy khắp các khu phong tỏa cách ly phục vụ bữa ăn và các lương thực thực phẩm khác... Để giúp mọi người vượt

qua được đợt cách ly.

Nhớ Sài Gòn là nhớ thằng cháu ngoại ốm mà chưa về thăm được. Trước đây nghe những người bạn tôi đã có cháu tâm sự: “Nhớ cháu đến thần thờ còn hơn cả nhớ con”. Tôi cho là bạn nói quá, đến khi có cháu tôi mới hiểu được mà lại là đứa cháu ngoại đầu tiên nữa cơ chứ! Bây giờ không phải là cháu ốm thôi mà là cả Sài Gòn “ốm” thật rồi. Sài Gòn đang “sốt” Covid. Hằng ngày, hằng giờ ca sốt dương tính tăng đột ngột đến chóng mặt. Cả nước đang hướng về Sài Gòn. Một Sài Gòn quật khởi năm nào trong lửa đạn chiến tranh, một Sài Gòn giỏi giang trong phát triển kinh tế, một Sài Gòn luôn rực rỡ lung lay nguy nga được ví là “hòn ngọc viễn đông”, một Sài Gòn rộng lượng, bao dung thương cảm che chở biết bao mảnh đời cơ nhỡ, trôi nổi, bấp bênh, từ xứ... một Sài Gòn được cho là nhóm máu O luôn sẵn lòng cứu giúp các nơi khác giờ đây đang cần lắm những tấm lòng nhân ái hỗ trợ. Mỗi một nghĩa cử của chúng ta làm sao cố gắng góp vào quỹ Vacxin để giúp Sài Gòn mau “hạ sốt”, không còn bị con vi rút Corona hoành hành.

Nỗi nhớ Sài Gòn vô vàn không thể nào thổ lộ hết mệnh mang như con sóng dâng trào ngoài biển khơi. Mong một ngày nào đó con vi rút Covid bị đánh bay, Sài Gòn hết “ốm” để Sài Gòn bình an trở lại khuôn mặt tươi rói xinh xắn trong nắng mai. Khi đó mình sẽ được về thăm đứa cháu ngoại và thăm Sài Gòn cho thỏa nỗi nhớ ■

Thương Sao Quê Nội !

□NGÔ THỊ NGỌC DIỆP

Con sinh ra ở Bình Dương, nhưng chỉ mới hai tuổi đã theo cha lên Bình Phước lập nghiệp. Từ đó con có hai quê, quê nào cũng yêu, quê nào cũng thương như nhau cả. Ngày tái lập tỉnh con còn quá nhỏ, chưa biết cuộc đời này sẽ khiến mình ngày một xa nội hơn.

Hôm dọn nhà, nội cũng theo gia đình con lên Bình Phước, khi thấy con cái có chỗ ở ổn định, sắp xếp mọi thứ đầu vào đó nội mới về.

Một năm đôi lần con theo cha về thăm nội, thi thoảng nội lại lên chơi nên con thấy Bình Dương chẳng có vẻ gì xa xôi. Bình Dương trong con rất gần, gần bởi ở đó có nhà nội, có các bác, các cô, các chú, các anh chị em họ. Mỗi khi nhà con về là các cô chú, các em lại tề tựu về nhà nội rất đông, rất vui. Cả nhà bên nhau, người lớn nói chuyện làm ăn, dựng vợ gả chồng, trẻ con vui đùa, chơi cờ, đồ nhau những câu đố mẹo hóc búa rồi cười vang nhà. Bà nội và cô Chín lại tất bật nấu món này món nọ đãi cả đại gia đình. Thương nhất là bà nội luôn nghĩ Bình Phước của con rất nghèo nàn, lạc hậu. Cứ nghĩ con sẽ thèm món này, chưa nếm thử món kia, chưa biết loại quả nọ. Những lần sau đó, nội lên nhà con chơi, ba con hay chở nội đi thăm phố phường, ghé thăm trường học của con,

thăm Quảng trường 23-3, thăm những người một thời cùng ba con lên Bình Phước ngay ngày đầu tách tỉnh... dần dần suy nghĩ của nội cũng khác, nội không đòi đưa con về dưới đó khám bệnh, hoặc giục đưa con lên Bệnh viện Nhi Đồng nữa. Chắc nội yên tâm khi thấy Bình Phước ngày càng phát triển đi lên.

Ngược dòng thời gian một chút, đó là ngày tái lập tỉnh 1-1-1997. Ngày ba con quyết định lên Bình Phước lập nghiệp, ban đầu nội ngăn cản, sau đó lại băn khoăn: “Trên đó còn nhiều khó khăn, trường học, bệnh viện làm sao bằng dưới này, cháu nội của má nhỏ dại lại hay đau hay ốm làm sao má yên tâm cho được”. Vậy nên mỗi lần con về thăm nội, nội mua cho con đủ thứ vì nghĩ con thiếu thốn, rồi giục cô Chín nấu món này món kia cho con ăn. Hè được về nội chơi một tuần thì thôi rồi, đồ ăn đồ uống đầy đủ. Đến nỗi khi con chào nội ra về, nội còn đùm túm đủ thứ nào bánh kẹo, nước ngọt, kem, trái cây... bắt con đem về. Tối ngủ với nội, nội hay kể chuyện này chuyện nọ, nhất là chuyện chiến tranh giặc dã, chuyện ông Út - đó là đứa em út của nội hy sinh trên đường tiến về Sài Gòn, giải phóng miền Nam.

Con ngày một lớn, nội ngày một già.

Nhìn nội mất mớ lưng còng, sức khoẻ ngày một giảm sút con thương quá đỗi. Còn trong lòng nội, con vẫn như ngày nào, con đi thăm nội một mình nội cũng lo, cứ hỏi: Ba má con đâu, con đi với ai, đi xe chậm thôi nghen, đi cẩn thận nha con...”, nội còn biểu cô Chín canh giờ gọi điện coi nó đã về nhà bình an chưa... Con biết trong thâm tâm nội con vẫn còn nhỏ xíu, nội chưa thể yên tâm khi thấy con chạy xe máy từ Bình Phước về Bình Dương thăm nội.

Hôm rày Covid hoành hành dữ quá, quê nội của con bị ảnh hưởng nghiêm trọng. Khu nội ở có người đã nhiễm bệnh, đã phong toả chỗ này chỗ kia khiến cô Chín phải đóng cửa hàng sớm trước khi có khuyến cáo của chính quyền địa phương, cả nhà ai cũng sợ khách vô ra lây lan sang nội, nội già rồi phải cẩn thận giữ gìn, con nghe tin cũng yên tâm với cách nghĩ và làm của cô Chín. Con điện về hỏi thăm sức khoẻ của nội và tình hình Covid dưới đó thì nội lại quay sang nhắc nhở con: Đừng đi đâu ra khỏi nhà nghen con, con vì rút này nguy hiểm lắm, nội sợ lắm nên đóng cửa nhà luôn, không cho ai ra vô gì cả, cả nhà con cũng vậy nghe chưa, an toàn là trên hết...”.

Cả nhà con ai cũng nhớ nội nhưng tình hình Covid-19 phức tạp thế này thì làm sao về thăm nội được. Mong cho cả nước chúng ta mau diệt xong con vì rút chết người này. Bình Phước

của con cũng không nằm ngoài con bão dịch dã, tại con cũng đang giãn cách xã hội theo Chỉ thị 16 như Bình Dương thân thương, nơi có nội yêu quý của con. Một Sông Bé chia đôi làm nên một Bình Dương có nội và Bình Phước của con mãi mãi như tình thâm ruột thịt của một gia đình. Hôm rồi đọc báo, con biết Bình Phước đã đưa 330 bác sĩ, nhân viên y tế hỗ trợ Bình Dương chống dịch, cùng với đó là nhiều mặt hàng thiết yếu cũng được gửi về Bình Dương yêu thương. Con biết, Bình Phước không thể ngồi yên khi người anh em sinh đôi của mình đang cần giúp đỡ, giống như tại con luôn nóng lòng khi đọc tin có thêm những ca nhiễm bệnh tăng cao mỗi ngày, nóng ruột khi biết bao người thân, bạn bè, người quen đang ở tâm dịch Bình Dương.

Con nguyện cầu cho mọi người đồng lòng thực hiện tốt giãn cách, mong cho các cấp các ngành khoanh vùng, cắt đứt nguồn lây, chữa khỏi hết những người mắc bệnh, dập được đại dịch để cuộc sống trở lại bình thường như xưa. Khi đó mọi người được trở lại nơi làm việc, phố xá, chợ búa lại náo nhiệt, rộn ràng... Và con, con có thể chạy về thăm nội, được ăn món ngon nội và cô Chín nấu, được ngồi nghe nội kể chuyện ngày xưa...

Bình Dương - Quê nội yêu thương mãi mãi trong tâm trí tôi... Bình Dương ơi... Cố lên! ■

Nghĩa Tình

□ NGUYỄN NHỊ

Những ngày cuối tháng 7, xóm tôi thực hiện giãn cách xã hội theo Chỉ thị 16 của Thủ tướng Chính phủ trên địa bàn tỉnh Bình Phước. Cũng như bao gia đình thôn xóm khác! Chúng tôi đều chấp hành nghiêm và mong dịch Covid - 19 nhanh qua, mong cuộc sống trở lại bình thường để chiều chiều lại nhìn thấy các cháu thiếu nhi chạy xe đạp vòng vòng, người lớn thì ngồi quanh ghế đá gốc cây si nhà ông Hai nói chuyện rôm rả,... Còn bây giờ, đứng từ trong cổng, qua khung sắt nhìn ra không thấy một bóng người, nhà nào cũng đóng cổng kín, tiếng xe đạp thôi cũng không nghe.

“N... ời, qua bên nhà chú Tùng không?” Tiếng bà Hai hàng xóm đứng từ cổng bên đối diện nhà tui gọi qua.

“Có chuyện gì không bà Hai ời !”,

tôi nói với ra từ trong cổng nhà mình.

“Qua bên phụ làm đồ ăn cho chốt chống dịch” bà Hai bảo.

“Dạ” cuộc nói chuyện từ xa dừng lại tui thấy dáng bà Hai đi vất vả về phía nhà chú Tùng, chân bà bị đau do bệnh khớp nên đi lại khó khăn.

Trước mắt tôi là hình ảnh bà Ba ngày thường làm nội trợ khéo léo gọt tỉ mỉ, cắt kỹ phần hư của trái bí xanh to khoảng 5 kg, trái bí này từ miền Trung gửi vào nên có phần bị dập, hư. Đây là tấm lòng của người dân miền Trung ủng hộ bà con miền Nam vùng dịch, trong bối cảnh này càng trân quý biết bao.

Cách khoảng hơn 2m là chị Ngọc, bình thường chị mở nhà hàng nấu ăn tiệc cưới đang ngồi chiên thịt, nghe bảo thịt này cũng mới được chú Tân

Xe CSGT dẫn đường đoàn người các tỉnh Tây Nguyên đi qua Bình Phước về nhà. Ảnh: TL

làm lò mổ ủng hộ nấu ăn cho chốt chống dịch của phường Tân Xuân, giữa cái nắng chiều kèm theo hơi hơi gió mùi thịt chiên đã tẩm gia vị bốc lên thơm cả xóm cũng nên. Trong cái mùi ấy tôi còn cảm nhận thứ tình cảm thiêng liêng của người tặng và người thực hiện món ăn hòa quyện là tình quê hương dành cho cán bộ, anh em trực chốt.

Cạnh vòi nước cũng cách khoảng 3m là chị Hai, ngày thường chị nhận chăm mấy đứa cháu giờ nghỉ dịch các cháu ở nhà với cha mẹ nên chị cũng như mọi người xóm đến phụ nấu ăn, cẩn thận rửa chén bát đã dùng khi trưa chủ Tùng mới mang từ chốt về.

Chủ Tùng, đứng ra tổ chức nấu ăn cho chốt chống dịch là người chịu trách nhiệm đi lại đưa cơm, mang đồ ăn đi. Chủ cũng là người trong tổ vận động các gia đình trong diện đi cách ly tập trung, cách ly tại nhà của khu phố nên đi miết.

Bà Hai đang bóc tỏi, đâm ớt tít bên trong nói vọng ra...

Còn chị Bé ngày thường đi làm công ty ở Bắc Đồng Phú thì phụ trách nồi nước trà xanh nóng hổi, chị bảo mấy bác trực đêm hay thích uống trà.

Và cứ thế, không ai bảo ai, cũng chẳng nghe câu nói chuyện này nọ như mọi khi, mỗi người một việc. Xóm “nghèo” như mọi người hay nói Tổ 5 là nghèo nhất khu phố bây giờ thật

sự không đúng tí nào. Những người thường xuyên phụ nấu ăn thì góp công, còn tôi và nhiều gia đình khác trong xóm thì ủng hộ bằng tiền để chủ Tùng mua đồ nấu ăn hàng ngày. Tuy không cao sang mỹ vị, không đa dạng món ăn như mọi khi nhưng bữa ăn mỗi ngày luôn đầy ắp tình yêu thương, đoàn kết.

Thông tin ca nhiễm cập nhật mỗi ngày cho thấy tình hình dịch bệnh đang diễn biến phức tạp, chúng ta không được chủ quan, mỗi cá nhân, mỗi gia đình và cả cộng đồng cần nâng cao ý thức chấp hành nghiêm các quy định của Bộ Y tế và của chính quyền địa phương, cùng chung tay đẩy lùi dịch Covid-19.

Chắc hẳn không chỉ tôi mà mọi người sẽ nghẹn ngào khi nhìn đoàn xe của người về từ vùng dịch được chiến sĩ Công an tỉnh nhà dẫn đường bất kể nắng mưa, đêm ngày. Các chiến sĩ tuyến đầu đang ngày đêm chống dịch hy sinh, cống hiến ấy kể sao cho hết. Ở đây, xóm tôi chỉ với hành động nhỏ của bà con cũng góp phần làm cho cuộc chiến chống Covid-19 này bớt gian nan và ảm lòng hơn.

Với tinh thần đoàn kết một lòng, tôi tin xóm tôi và cả đất nước sẽ đẩy lùi dịch Covid-19 một cách nhanh nhất. Yêu lắm xóm tôi, yêu lắm tấm lòng của bà con cả nước, yêu lắm Việt Nam đất nước tôi ■

ỨNG DỤNG CÔNG NGHỆ TRONG PHÒNG, CHỐNG DỊCH

□ VŨ TRẦN

Trong thời đại 4.0, việc ứng dụng công nghệ thông tin vào phòng, chống dịch Covid-19 đã được nhiều quốc gia trên thế giới áp dụng thành công. Tại Việt Nam, từ năm 2020, khi dịch Covid-19 bắt đầu bùng phát mạnh, đã có nhiều ứng dụng công nghệ thông tin được phát triển, trở thành công cụ đắc lực giúp chủ động trong phòng, chống dịch Covid-19 như: Bluezone (ứng dụng cảnh báo tiếp xúc gần người nghi nhiễm Covid-19); NCOVI (hệ thống quản lý tờ khai y tế tự nguyện); khai báo y tế cho người nhập cảnh; hệ thống ghi nhận người đến, đi các địa điểm công cộng (thông qua quét mã QR),...

Hiện nay, dịch Covid-19 bùng phát trở lại, riêng trên địa bàn tỉnh Bình Phước đến thời điểm hiện tại đã có nhiều địa phương có ca mắc phải, trước tình hình đó, UBND tỉnh đã ban hành nhiều văn bản nhằm phòng chống dịch, các chốt kiểm dịch Covid-19 được thành lập. Bất kể nắng mưa, đêm ngày những cán bộ, chiến sĩ ở chốt luôn thầm lặng không để dịch “lọt lưới” lây lan ra cộng đồng.

Chốt kiểm dịch Covid-19 Tân Lập được thành lập vào 19h ngày 29-5-2021. Mặc dù hoạt động dự kiến từ khi thành lập đến ngày 30-6-2021. Nhưng sau ngày 30-6 tình hình dịch

bệnh còn diễn biến phức tạp nên Công an tỉnh Bình Phước đã có báo cáo đề xuất tiếp tục hoạt động chốt kiểm dịch Covid-19 Tân Lập phù hợp với tình hình mới. Các lực lượng chính của chốt gồm Công an, Quân đội và Y tế. Ngoài ra còn có một số lực lượng tăng cường như: Đoàn viên thanh niên tình nguyện, Giáo viên hướng dẫn người dân tham gia khai báo y tế, hỗ trợ nhân viên y tế nhập số liệu khai báo vào máy tính,...

Thời gian hoạt động một ngày tại chốt là 24/24 và được chia làm 2 ca trực, mỗi ca 12 giờ (ca 1: Từ 7h -19h, ca 2: từ 19h - 7h). Trong đó đội ngũ Y tế hoạt động 1 ca 12 giờ, lực lượng Công an và Quân sự hoạt động 24/24 từ ngày 29-5-2021 đến nay. Thời gian thay trực chốt: 7 giờ sáng và 19 giờ tối.

Tại chốt đều tổ chức triển khai hướng dẫn khai báo y tế điện tử, quét mã QR cho người dân đi qua chốt, việc này giúp người dân khai báo y tế nhanh chóng, tiết kiệm thời gian và giảm thiểu sự ùn tắc đông người, cự ly giãn cách tại điểm kiểm soát.

Việc người dân khai báo y tế điện tử sẽ cung cấp thông tin cá nhân, lịch trình di chuyển từ nơi ở, đi và nơi đến, nhằm mục đích giúp cho ngành chức năng và chính quyền địa phương kiểm

Người dân thực hiện quét mã QR tại Chốt kiểm dịch Tân Lập. Ảnh: T. Vũ

soát, quản lý và áp dụng biện pháp phòng chống dịch theo quy định. Kịp thời cách ly tập trung và lấy mẫu xét nghiệm, điều trị kịp thời, không để mầm bệnh lây nhiễm trong cộng đồng. Nếu người dân chưa cài đặt ứng dụng Bluezone thì sẽ được cán bộ và lực lượng làm nhiệm vụ tại chốt hướng dẫn cài đặt.

Qua đó, chốt sẽ nắm được số lượng người qua chốt hàng ngày, hàng giờ cùng các thông tin có sẵn nhằm kịp thời giúp cho việc điều tra, truy vết khi có tình huống xấu xảy ra. Cơ quan chức năng sẽ nắm thông tin đặc biệt là cấp xã, phường giúp cập nhật kịp thời, đối chiếu dữ liệu để kiểm tra có biến động nhân sự giúp cho việc quản lý người về các địa phương chặt chẽ hơn.

Tuy nhiên, ngoài những thuận lợi công nghệ thông tin mang lại thì chốt vẫn còn những khó khăn và hạn chế như:

Thứ nhất, số lượng người qua chốt đông nhưng còn một số người dân chưa cài đặt Bluezone làm mất thời

gian cho nhân viên khi phải hướng dẫn cài đặt mới.

Thứ hai, ý thức của một số người khai báo chưa cao, khai báo quanh co, khai báo gian dối vì vậy cán bộ trực phải giải thích rõ để người dân hiểu làm mất nhiều thời gian, đồng thời phải xác minh lại thông tin đối với những trường hợp này.

Thứ ba, diện tích chốt có hạn nên nhiều lúc bị ùn tắc phương tiện. Lực lượng cán bộ nhân viên tại chốt mỏng trong khi thời gian làm việc kéo dài 12 giờ 1 ngày nên ảnh hưởng nhiều đến sức khỏe.

Thứ tư, để việc phòng, chống dịch có hiệu quả hơn thì việc áp dụng công nghệ thông tin là điều cần thiết. Cài đặt ứng dụng Bluezone, khai báo y tế điện tử vừa giúp cho người dân nắm được thông tin tình hình dịch bệnh, mặt khác giúp cho các cơ quan quản lý nắm chắc đối tượng từ các vùng có dịch về tỉnh khi qua chốt.

Thứ năm, khai báo y tế trung thực không chỉ là trách nhiệm mà còn là quyền lợi của mỗi người, bởi khai báo y tế sẽ giúp cho người nhiễm hoặc có nguy cơ nhiễm Covid-19 được tiếp cận với dịch vụ y tế để xét nghiệm phát hiện và điều trị sớm, ngăn chặn dịch bệnh lây lan sang người thân, gia đình và cộng đồng.

Hãy cùng chung tay hành động để chiến thắng đại dịch vì cuộc sống của chính chúng ta! ■

GHI NHANH TỪ CHỐT KIỂM DỊCH COVID-19 TÂN LẬP

□ HOÀNG DƯƠNG

Tình hình dịch bệnh Covid-19 cả nước vẫn đang tiếp tục diễn biến phức tạp, Bình Phước là tỉnh tiếp giáp với Bình Dương, Đồng Nai, Tây Ninh và Tây Nguyên có số lượng người mắc Covid-19 cao. Vì vậy, từ ngày 19 giờ ngày 29 tháng 5 năm 2021, huyện Đồng Phú, địa bàn giáp ranh với tỉnh Bình Dương cửa ngõ đi, về từ Thành phố Hồ Chí Minh, Bình Dương đã thành lập chốt liên ngành kiểm soát người và phương tiện ra, vào trên tuyến ĐT.741, xã Tân Lập, huyện Đồng Phú. Từ khi thành lập đến nay, chốt kiểm soát Covid-19 Tân Lập đã đi vào hoạt động hiệu quả và quy củ. Từ đó góp phần kiểm soát chặt chẽ hơn nữa lượng người và phương tiện qua chốt.

Điểm đặt chốt kiểm dịch tận dụng được một ngôi nhà bỏ không và phần đất trống của người dân để có khu vực đậu xe, thuận lợi hơn cho người dân và phương tiện dừng đỗ thực hiện khai báo y tế. Bên cạnh đó, phương tiện cơ giới nhỏ và tải trọng lớn cũng có khu vực đậu xe riêng biệt, đảm bảo an toàn giao thông trong quá trình dừng đỗ tại chốt để thực hiện kiểm soát và phòng chống dịch. Trong điều kiện thời tiết bất lợi khi bước sang mùa mưa cùng với lượng người đi, về qua Bình Phước đang ngày càng có xu hướng tăng lên thì địa điểm đặt chốt đang phát huy hiệu quả cho người dân và cả lực lượng chức năng trong quá trình làm việc.

Do diện tích rộng và nhà bạt kiên

cổ, khu vực viết giấy cam kết, khai báo y tế; khu vực kiểm soát đều được phân chia rõ ràng và cách xa nhau, đảm bảo tuân thủ các quy định giãn cách.

Chốt kiểm soát liên ngành trên tuyến ĐT.741, xã Tân Lập, huyện Đồng Phú hiện có 160 thành viên, chia làm 2 ca. Tại chốt kiểm soát luôn thường trực lực lượng gồm công an chính quy, quân sự và cán bộ y tế, làm nhiệm vụ kiểm soát chặt chẽ 24/24 giờ. Ngoài ra còn có một số lực lượng tăng cường: Đoàn viên thanh niên tình nguyện; Dân quân tự vệ làm nhiệm vụ; Giáo viên;... Các lực lượng tại chốt có nhiệm vụ kiểm soát y tế, sàng lọc đối tượng, lấy mẫu xét nghiệm, điều tra dịch tễ tất cả người dân đi từ các tỉnh, thành phố khi qua chốt. Qua đó kịp thời báo cáo với Ban Chỉ đạo phòng, chống dịch covid-19 của tỉnh những trường hợp nghi nhiễm và có nguy cơ lây nhiễm dịch bệnh Covid-19, để có hướng chỉ đạo xử lý.

Theo đó, xe chở người và hàng hóa được lưu thông ra, vào nhưng tất cả mọi người đều phải thực hiện khai báo y tế. Đồng thời yêu cầu có giấy xét nghiệm SARS-CoV-2 âm tính trong thời gian tối đa 3 ngày và thực hiện các biện pháp phòng,

chống dịch theo quy định. Mặc dù lưu lượng người, phương tiện giao thông qua lại đông, nhưng tất cả đều chấp hành theo hiệu lệnh dừng xe của lực lượng cảnh sát giao thông, đồng thời được hướng dẫn thực hiện đúng quy định 5K của Bộ Y tế. Ngoài ra, lực lượng cảnh sát giao thông còn tiến hành kiểm tra thủ tục hành chính đối với các chủ phương tiện không chấp hành hiệu lệnh dừng xe của lực lượng chức năng, tuyên truyền hướng dẫn lái xe các biện pháp vừa phòng chống dịch trong quá trình di chuyển, tuân thủ nghiêm các quy định của luật giao thông đường bộ.

Lực lượng cảnh sát giao thông, công an tuần tra 24/24 giờ tại chốt kiểm soát Covid-19 Tân Lập, kiểm tra xử lý theo đúng trọng tâm trọng điểm. Đặc biệt là xử lý nghiêm các đối tượng thông chốt, không chấp hành khai báo y tế đảm bảo trật tự an toàn giao thông,

Nhân viên y tế lấy mẫu xét nghiệm Covid-19 cho người dân khi qua chốt.
Ảnh: Hoàng Dương

hạn chế tiếp xúc gần với người tham gia giao thông để phòng chống dịch. Sự phối hợp chặt chẽ của lực lượng cảnh sát giao thông với lực lượng liên ngành gồm quân sự, y tế, dân quân và người dân trên địa bàn đã góp phần đảm bảo tình hình an toàn giao thông, kiểm soát tốt dịch Covid-19.

Đại úy Đoàn Ngọc Dương - Phòng Cảnh sát Giao thông tỉnh - Chốt Trưởng Chốt kiểm soát liên ngành trên tuyến ĐT.741, xã Tân Lập, huyện Đồng Phú chia sẻ: “Ngoài các giấy tờ thiết yếu của lái xe, lực lượng chức năng sẽ kê khai y tế, thông báo thời gian phương tiện đi qua về Ban chỉ đạo phòng chống Covid-19 của tỉnh để phối hợp kiểm soát người và phương tiện được triệt để, ngăn chặn nguy cơ lây nhiễm. Mặc dù, từ khi thành lập đến nay, thời tiết oi bức, nắng nóng, nhiệt độ ngoài trời những lúc đỉnh điểm có thể lên tới trên 40 độ C, hay mưa giông bất chợt, vẫn ngày đêm phối hợp cùng lực lượng Quân sự, Y tế, đoàn viên thanh niên tình nguyện, dân quân tự vệ làm nhiệm vụ hoàn thành tốt mọi nhiệm vụ được giao”...

Mỗi ngày trung bình có khoảng trên 3000 lượt người và hơn 1000 lượt phương tiện qua chốt. Những ngày qua, do Bình Phước và 18 tỉnh, thành phía Nam thực hiện giãn cách xã hội để phòng, chống dịch covid-19 theo Chỉ thị 16/CT-TTg thì đã có hàng ngàn người đổ dồn về các tỉnh Tây Nguyên. Thực trạng này đã tạo

áp lực lớn cho Bình Phước trong kiểm soát dịch bệnh, bởi Bình Phước là địa bàn trung chuyển giữa Tây Nguyên và Đông Nam bộ. Tuy nhiên, trong khó khăn đó, Bình Phước đã kịp thời tổ chức đưa đoàn người qua địa bàn để về các tỉnh Tây Nguyên. Sự linh hoạt này được xem là một quyết sách hợp lòng dân.

Chốt kiểm soát Covid-19 Tân Lập thường xuyên nhận được sự quan tâm, tạo điều kiện của lãnh đạo tỉnh, lãnh đạo huyện. Và nhất là tấm lòng, tình cảm, vật chất của bà con, nhân dân, các mạnh thường quân dành cho cán bộ, nhân viên tham gia tại chốt.

Theo anh Hoàng Văn Bình - Nhân viên Văn phòng HĐND và UBND huyện Đồng Phú - cán bộ tại Chốt kiểm dịch Covid-19 Tân Lập cho biết: *“Cán bộ và nhân viên tham gia chốt kiểm dịch Tân Lập vì trách nhiệm được giao, nhưng đây cũng là trách nhiệm của bản thân mình sống vì cộng đồng, vì quê hương Bình Phước, vì sự an toàn của bản thân, gia đình, người thân và người dân trong tỉnh. Đồng thời xác định đây là việc làm lâu dài trong bối cảnh dịch Covid-19 còn đang diễn biến phức tạp. Mong muốn các cấp, các ngành vận động, tuyên truyền người dân chấp hành tốt việc phòng chống dịch, hạn chế đi lại nhất là các vùng đang có dịch. Kêu gọi các cơ quan, đơn vị, các mạnh thường quân, những nhà hảo tâm ủng hộ Quỹ phòng chống và Quỹ Vắc xin Covid-19”...* ■

YÊU BIẾT MẤY VIỆT NAM TÔI

Nhạc : Nguyễn Văn Luân

Thơ : Nguyễn Thế Hải

♩ = 80

Nhẹ nhàng, tình cảm

Yêu biết mấy những thiên thần áo trắng Chẳng quản ngày đêm chống dịch nơi tuyến
đầu Dầu biết hiểm nguy sẵn sàng vào tâm dịch Vì cộng đồng Vì sức khỏe người
dân Yêu biết mấy những hy sinh thầm lặng Truy vết khoanh vùng Chạy đua với thời
gian Uớt dầm mồ hôi đêm ngày nơi chốt chặn Mưa nắng không màng tất cả vì
dân Ôi tự hào truyền thống Việt Nam tôi Trước nguy nan muôn người như
một Vững niềm tin ắt một ngày chiến thắng Đoàn kết một lòng mọi gian khó vượt qua
Ôi tự hào truyền thống Việt Nam tôi Ngõ cửa cử thanh cao tỏa lan trong mùa
dịch Lá rách lá lành đùm bọc ấm lòng nhau Để ngàn năm Việt Nam mãi sáng
...lành đùm bọc ấm lòng nhau Yêu biết..
ngời Lá rách lá... ...mấy Việt Nam tôi./

Nhịp sống:

Cà Phê NGÀY ĐẠI DỊCH

□ ANH TUẤN

*K*hông biết từ bao giờ, cà phê giống như một người bạn tâm giao của tôi. Những lúc vui, buồn hay mệt mỏi tôi đều tìm đến cà phê và chọn cho mình những không gian, những hương vị phù hợp. Tôi có thói quen uống cà phê vào buổi sáng để tinh thần tỉnh táo và để tận hưởng không khí náo nhiệt của thị trấn nhỏ vùng cao này. Quán cà phê ở đây rất đa dạng, Phúc Lộc Thọ là quán sang chảnh chẳng kém gì các quán cà phê ở các thành phố lớn, các quán cà phê tầm trung và luôn náo nhiệt cũng rất nhiều như Góc Phố, Tì gôn, Nhà tôi, Dạ Thảo... ngay cả những quán nằm sâu trong các ngõ nhỏ, yên tĩnh cũng không ít, tất cả tạo nên một không gian linh hoạt như tâm trạng của con người vậy.

CHO MỘT LY CÀ PHÊ ĐÁ - đó là câu nói thường nghe khi chúng ta ngồi ở các quán cà phê, có nhiều vị khách cao hứng chọc ghẹo các cô chủ quán trẻ trung, xinh đẹp: Lúc này tôi nói cho một ly cà phê đá, sao bây giờ lại tính tiền? Những lúc như

thế, các cô gái chỉ cười rạo rờ, lắc nhẹ mái đầu để mở tóc đuôi gà ngoe nguẩy, các vị khách cùng cười vui vẻ sáng khoái rồi trả tiền. Có nhiều vị khách ở miền Bắc có dịp ghé uống cà phê, khi bắt gặp cảnh đó thì khá ngạc nhiên, bởi họ không hiểu được nét hào sảng của con người nơi đây qua những câu nói đùa như thế. Cà phê ở đây cũng được phê chế rất công phu và phong phú, từ Cappuccino, Latte, Matcha đến những loại phổ biến như cà phê nguyên chất, cà phê đá hay cà phê sữa đá.

Tôi rất thích uống cà phê vào buổi tối khi ngoài trời lất phất mưa, gió se

Ảnh: TL

se lạnh, ngồi nhìn bóng đèn cao áp bụi mờ vì mưa bay, chờ đợi từng giọt cà phê tí tách rơi, từng làn khói nhẹ bay lên tỏa hương thơm ấm nồng, lúc ấy mọi cảm xúc như cô đọng lại, thật nhẹ nhàng, bình yên... Hôm nay là ngày thứ 22 thực hiện Chỉ thị 16 của Chính phủ về giãn cách xã hội, thị trấn nhỏ vốn không náo nhiệt, nay lại yên bình đến lạ, đường phố vắng tanh, các quán cà phê và cửa hàng không thiết yếu đóng cửa im ỉm, tôi bỗng nhớ những ngày cùng bạn bè quây quần ở những quán cà phê đến lạ, nhớ hương cà phê đến nao lòng...

Tôi mở tủ lấy hộp cà phê đã thủ sẵn trước ngày thực hiện giãn cách xã hội ra pha. Cà phê ở quán thường được ủ trước nên chảy rất chậm, hương vị rất đậm đà, tôi không biết ủ nên đã nén cà phê trong phin rất chặt rồi mới đổ nước sôi vào phin cà phê, biết là cà phê nguyên chất thường chảy nhanh hơn cà phê trộn, tôi hồi hộp chờ đợi giọt cà phê đầu tiên chảy xuống, bởi đây là lần đầu tiên tôi tự pha cà phê... thế rồi cà phê cũng chảy hết, tôi khuấy đều ly cà phê rồi lấy mấy viên đá nhỏ trong tủ lạnh bỏ vào rồi lại khuấy cho đến khi bọt cà phê nổi lên. Tôi tự nhủ đang thực hiện giãn cách xã hội

để phòng chống dịch Covid-19, một ly cà phê như vậy cũng có thể chấp nhận được. Ngồi một mình nhâm nhi ly cà phê, lòng tôi chợt lắng xuống, tôi nghĩ về đại dịch Covid-19 đang diễn biến phức tạp tại các tỉnh thành phía Nam, lòng thầm mong đại dịch qua mau; tôi nghĩ đến đội ngũ Y, Bác sĩ đang gồng mình cứu chữa cho bệnh nhân đến kiệt sức, nghĩ đến hai nhân viên Y tế ở Hà Giang và Hải Dương đang tham gia phòng chống dịch ở Thành phố Hồ Chí Minh, hay tin cha, mẹ mất ở quê mà không thể về chịu tang; tôi nghĩ đến Trung úy Công an ở tỉnh Nghệ An đã hy sinh trong khi làm nhiệm vụ phòng chống dịch Covid-19; tôi nghĩ đến lực lượng tuyến đầu đang ngày đêm không quản nắng mưa tại các chốt kiểm soát dịch... tôi bỗng thấy mình hạnh phúc và may mắn biết bao.

Chúng ta, ai cũng mong muốn đại dịch Covid-19 qua mau để cuộc sống bình yên được trở lại, mong một ngày gần nhất mọi người được gặp nhau, ngồi uống cà phê và kể cho nhau nghe những câu chuyện trong ngày đại dịch đã qua... Chính vì vậy mọi người hãy tuân thủ các quy định phòng chống dịch, hãy ở nhà, không ra đường khi chưa thực sự cần thiết là bạn đã góp phần chống dịch ■

Truyện ngắn:

Chiến Trường Không Tiếng Súng

□ NGUYỄN THANH HOÀNG

Đã gần hai tuần nay gia đình ông Vinh bà Lành cũng như bao gia đình khác đang thực hiện giãn cách xã hội theo Chỉ thị 16 của Thủ tướng Chính phủ. Ở trong nhà bà Lành cứ đi đi lại lại có vẻ bồn chồn lo lắng. Thấy vậy ông Vinh đang nằm võng đọc báo liền nhồm dậy hỏi:

- Bà không được ra ngoài, cứ ở riết trong nhà khó chịu lắm phải không?

Bà Lành đang đi nghe ông nói liền dừng lại giọng mệt mỏi:

- Không phải, là tôi đang lo cho con mình: Thăng Phương ngày đêm ở chốt biên phòng mấy tháng nay không được về thăm nhà, còn cái Hà vợ nó cũng cả tháng nay phải thường trực riết ở bệnh viện để cứu chữa bệnh nhân Covid, tôi lo lắm ông ạ!

Hai ông bà đang nói chuyện thì thằng cháu nội ở trong phòng chạy ra, tay nó cầm cái điện thoại nó đang mở coi trên mạng đến hỏi ông:

- Ông ơi, ông xem này có hàng đoàn xe khách, toàn những người mặc áo trắng giống mẹ cháu mặc ở bệnh viện và có cả đoàn xe tải chở rau quả nữa nè ông. Họ đi đâu mà đông vậy

hả ông?

Ông Vinh không xem điện thoại của cháu nội đưa mà nhẹ nhàng trả lời:

- Đó là những đoàn xe chở y bác sỹ ở ngoài Bắc vào Nam để tăng cường cho các bệnh viện trong Nam chống dịch Covid. Còn đoàn xe chở rau quả là do Nhân dân miền Bắc quyên góp gửi vào cho bà con ở những vùng phải giãn cách xã hội đang thiếu lương thực, thực phẩm đấy cháu ạ! Báo chí cũng đưa tin, ông mới đọc xong nè. Thôi cháu lấy sách vở ra học bài đi, không được ra gần ao nghịch đâu nhé, ở đây không như ở nhà cháu ngoài phố đâu. Thăng cháu dạ một tiếng rồi ra bàn học bài.

Mấy năm trước thăng Phương con ông bà được phân một lô đất ở ngoài phố gần cơ quan. Ông bà dồn tiền cho chúng nó làm nhà, rồi chúng nó nhất quyết mời ông bà ra ở cùng. Nhưng ông bà không chịu ra phố ở, nên thỉnh thoảng vợ chồng chúng nó mới đưa cháu về thăm ông bà. Trong đợt giãn cách này chúng nó gửi cháu về cho ông bà chăm sóc để tập trung vào công việc chống dịch.

Ông Vinh chợt nhớ lại: Hồi nhỏ ông còn đi học ở quê, ông cũng từng thấy những đoàn xe chở bộ đội và vũ khí tấp nập vào Nam đánh Mỹ thống nhất đất nước. Lúc đó ông và bạn bè thấy hồ hởi lắm, chỉ muốn được đi theo bộ đội. Rồi đến thể hệ của ông, sau khi học xong ông cũng tình nguyện lên đường chiến đấu ở chiến trường biên giới Campuchia đánh đuổi quân Pôn Pốt. Trong một trận đánh ác liệt, ông đã bị một mảnh đạn pháo làm xé rách một bên sườn, máu tuôn ra đầm đìa... Ông Vinh đang mãi suy nghĩ về những hồi ức chiến tranh thì bà Lành gọi:

- Ông ơi vườn rau nhà mình nhiều quá đã đến lứa thu hoạch, mình ủng hộ gian hàng không đồng cho xã để giúp

đỡ bà con nghèo ông nhé.

- Ủ, tôi cũng đang định nói với bà việc này - ông Vinh trả lời.

Như gặp dịp, ông Vinh có vẻ đắc ý kể công:

- Bà thấy không, mấy năm trước nếu bà không nghe tôi về đây, mà ra ngoài phố ở với các con thì giờ đây lấy đâu ra rau củ quả mà ủng hộ người nghèo, lấy đâu ra chỗ để tôi với bà tập thể dục quanh vườn như bây giờ. Nghĩ cảnh đang giãn cách xã hội ở ngoài phố chật chội suốt ngày ở trong nhà thì bức bối khó chịu lắm bà nhỉ.

- Thì tôi có bao giờ trái lệnh của ông đâu - bà Lành trả lời.

Ngừng nói chuyện với vợ, ông Vinh đứng lên bật ti vi xem thời sự.

Tình hình dịch bệnh Covid được chương trình thời sự cập nhật đưa tin từng giờ, từng ngày, số ca dương tính liên tục tăng lên. Kênh truyền hình của tỉnh đang truyền hình trực tiếp một cuộc họp trực tuyến khẩn cấp. Ông Chủ tịch tỉnh điều hành cuộc họp, ông vốn trước đây là một

người chỉ huy của sư đoàn trong chiến tranh biên giới phía Tây Nam. Nay ông đã ngoài sáu mươi tuổi, nhưng còn khỏe mạnh, giọng nói hùng hồn mạch lạc:

“Thưa các đồng chí, Dịch Covid hoành hành, diễn biến hết sức phức tạp. Tôi đề nghị các sở ngành, các đơn vị, các đồng chí phải vào cuộc quyết liệt chống dịch như chống giặc. Đây là một chiến trường tuy không có bom đạn, không có đổ máu xương tan, nhưng đã có rất nhiều mất mát đau thương, chúng ta chỉ một phút lơ là thì hậu quả sẽ dẫn tới thảm họa khôn lường. Vì vậy chúng ta phải gấp rút triển khai phương án chống dịch, từng người dân cũng phải vào cuộc chống dịch và phải thực hiện nghiêm Chỉ thị 16 của Thủ tướng Chính phủ...”

Hai ông bà đang theo dõi trên ti vi, bỗng nhiên ông nói:

- Bà à, chắc tôi cũng phải vào bệnh viện cùng với các con tham gia chống dịch.

- Ông già rồi làm được gì trong đó mà tham gia?

- Thế bà quên tôi là chiến sỹ quân y năm xưa hả? Ở Bệnh viện có đầy đủ trang thiết bị, thuốc men, tôi vẫn có thể tham gia khám chữa bệnh cho bệnh nhân được mà bà.

- Tôi biết, nhưng tôi lo cho ông vì ông bị thương tật mà giờ lại có tuổi

rồi, tôi sợ ông không chịu nổi sự vất vả trong Bệnh viện thôi. Nếu ông đã quyết, vẫn giữ ý chí của “Bộ đội Cụ Hồ” vì đất nước, vì Nhân dân mà phục vụ thì tôi không cản, nhưng ông phải hết sức giữ gìn sức khỏe.

Ngay hôm sau ông Vinh báo cho con dâu đang trực ở bệnh viện để liên hệ với Giám đốc Bệnh viện. Sau khi trình bày ý nguyện của mình, ông được Giám đốc bệnh viện đồng ý cho ông tham gia cùng với y bác sỹ trong bệnh viện cứu chữa bệnh nhân Covid theo chủ trương của thành phố. Được trực tiếp tham gia trong tuyến đầu chống dịch ông mới thấy sự gian nan vất vả của đội ngũ y bác sỹ, họ làm việc suốt ngày đêm trong môi trường khắc nghiệt, mồ hôi đầm đìa trong bộ quần áo kín mít. Nhiều người bị kiệt sức phải đưa ra ngoài cấp cứu. Sự tàn khốc của dịch bệnh không những cướp đi sinh mạng của người bệnh mà còn cướp đi mạng sống của một số y bác sỹ.

Đã một tuần trôi qua ông Vinh cùng với y bác sỹ trong bệnh viện ngày đêm cứu chữa bệnh nhân Covid. Tình hình dịch bệnh cũng đã được kiểm soát, số bệnh nhân nhập viện cũng giảm dần. Vào một đêm mưa gió, những trận mưa rào đầu mùa chợt đến chợt đi, vòm trời tối đen, thỉnh thoảng lại có những ánh chớp lóe lên

phía chân trời. Ông Vinh được phân công cùng với hai bác sỹ nữ trẻ trực ở phòng chữa trị bệnh nhân Covid nặng. Trong lúc ông đang theo dõi nhịp thở của bệnh nhân thì bỗng một ánh chớp xé bầu trời kèm theo tiếng sấm long trời. Mọi người đều hoảng loạn bởi sét đã đánh vào đường điện làm cho cầu dao điện cũng bị nổ khiến lửa bén vào mùng mền và các vật liệu dễ cháy, trong phòng khói mù mịt, mùi khét nồng nặc. Do toàn bệnh nhân nặng nên hai nữ bác sỹ phải xóc nách từng người ra ngoài. Ông Vinh vốn là bác sỹ quân y dày dặn kinh nghiệm ở chiến trường, ông vội vàng chạy tới góc phòng lấy bình CO2 để dập lửa đang cháy vào các đồ vật trong phòng. Lửa khói tấp vào mặt, vào người ông, sau một hồi vật lộn quần nhau với giặc lửa, những đám cháy trong phòng đã được dập tắt. Một số bệnh nhân không kịp chuyển ra ngoài cũng bị bỏng nặng. Khói trong phòng đã nhạt dần, lúc này mọi người mới nhìn thấy ông Vinh nằm bất tỉnh trên nền nhà, họ nhanh chóng chuyển ông sang phòng cấp cứu. Các y bác sỹ tìm mọi cách cứu chữa. Rất may, ông Vinh đã qua khỏi cơn nguy kịch!

Hành động của ông Vinh được bệnh viện và chính quyền địa phương khen ngợi, đồng thời được cơ quan

truyền thông giới thiệu tấm gương sáng trong công tác phòng chống dịch bệnh Covid-19.

Đã một tháng trôi qua, dịch bệnh Covid tuy chưa hết nhưng đã giảm đáng kể, toàn tỉnh không còn phải giãn cách xã hội nữa, mọi sinh hoạt đã trở lại bình thường.

Mấy ngày nay thời tiết thay đổi bất thường, ông Vinh và bà Lành vẫn tiếp tục công việc của mình chăm sóc những vườn rau. Đang hí húi nhổ cỏ thì thằng cháu nội chạy ra gọi:

- Nội ơi có khách

Nghe cháu gọi, ông Vinh vội rửa tay chân rồi đi về nhà, vừa đi ông vừa nghĩ chắc là bạn bè của ông bà hoặc bạn bè của con bà tới thăm. Khi bước vào tới sân bà thấy một đoàn khách toàn người lạ đang đứng trước cửa nhà. Ông mời khách vào nhà, mọi người bước vào. Một người đại diện đoàn khách giới thiệu:

- Kính thưa bác, chúng cháu là những bệnh nhân Covid điều trị bệnh viện do bác Vinh và các bác sỹ chữa trị, nay đã hết bệnh được ra viện. Đặc biệt là vụ hỏa hoạn trong bệnh viện được bác cứu sống, vì chúng cháu mà bác suýt nữa đã hy sinh tính mạng. Giờ đây gia đình bác là ân nhân của chúng cháu...

Ông Vinh nở nụ cười hạnh phúc ■

Truyện ngắn:

Ấm Lòng Thu

□ VƯƠNG THU THỦY

- Tur ơi, Tur. Tur ơi...

- Tur bận chút xíu mà. Ra mượn của Nội kia.

- Nội đang chat với bạn rồi. Bo thấy Tur đang mở Smartphone chứ có bận gì đâu. Tur có quá chừng đồ đẹp rồi, còn tìm mua gì nữa. Cho Bo mượn xíu đi mà Tur.

- Con nít con nôi biết gì mà nhiều chuyện, để cho Tur yên chút xíu. Nói không nghe lời là từ nay, Tur cấm sờ tới điện thoại của Tur luôn đó.

Bo xì mặt lửng lơ đi ra ngoài. Nó không biết phải làm gì nên lôi mấy tờ giấy A4, hộp sáp màu và bút chì ra cái bàn trước hiên nhà ngồi vẽ. Nội vẫn nói cười ha hả với bạn bè. Chỉ có nó là không có ai chơi cùng. Ước gì nó cũng có một cái điện thoại như vậy, để nó cũng có thể nói chuyện với bạn nó, để nó muốn gọi cho ba má lúc nào cũng được. Vậy là nó bắt đầu vẽ thẳng Bo đang cầm điện thoại trên tay, miệng cười toe toét. Nó ngắm nghía một hồi rồi suy nghĩ: "Mình có thể gọi nói chuyện với ba má nè, có thể

coi phim hoạt hình nè. Thôi chết rồi! Chắc gì bạn Lan, bạn Đăng, bạn Nga có điện thoại để nói chuyện với mình. Hay là mình cứ tặng cho mỗi bạn một cái giống mình là được". Vậy là nó vẽ tiếp. Nó vẽ Đăng ngồi bên cạnh nó, vẽ Lan và Nga ngồi đối diện nó, trên tay mỗi đứa đều có một cái điện thoại giống như nhau, miệng đứa nào cũng cười toe toét. Nhưng rồi, nó vẫn thấy có gì đó sai sai. Nó ngắm đi ngắm lại một hồi rồi cũng phát hiện ra và không thể nhịn được cười. Bốn khuôn mặt và bốn cái đầu đều có tóc lia chĩa giống hệt như nhau thì làm sao phân biệt được đó là con trai hay con gái. Nó vẽ thêm hai bím tóc ngoằn ngoèo ở hai bên mang tai của Lan và Nga. Bây giờ thì ra con gái rồi, nhưng mà nó vẫn chưa vừa ý. Nó lấy sáp màu tô lên môi của Lan và Nga đỏ đỏ giống như cô Tur nó tô son mỗi khi đi ra ngoài.

Chuyện của Nội cứ đi vào tai nó, rõ mồn một từng câu từng chữ. Má thường dặn nó là không được hóng chuyện của người lớn. Không phải nó hóng đâu nha, tại Nội mở loa lớn chứ bộ, mà Nội nói cũng lớn nữa. Mới đầu nó thấy tủi thân vì Nội và Tur không thèm để ý gì tới nó hết. Nên nghe Nội và bạn nói nói, cười cười như vậy càng làm nó buồn bực thêm. Nó nghe thấy có gì vui đâu, vậy mà cũng cười. Nó lại tiếp tục với bức tranh của mình.

Nó cầm bút chì lên, định viết ra những lời mà nó và Đăng, Lan, Nga có thể chuyện trò cùng nhau giống như những trang truyện tranh mà nó từng đọc vậy đó. “- Đăng Chi thị 16. Ủ. Cả trăm rồi. Ở nhà. Đúng rồi, 5K. - Cô bạn dương tính, đang điều trị. Ủ, ở khu cách ly. Ủ. Uống B1, B6, B12, C sủi 1000, Vitamin E, nước điện giải Ion kiềm, phơi nắng, thể dục, dinh dưỡng... - Phòng cũng vậy à? Ủ. Xông lá sả, lá bông à? Uống chanh, nước lá, trà gừng. Có nồng độ PH à? Rồi. Nhớ...”. Thôi chết! Toàn là những lời của bạn Nội và của Nội. Sao kỳ vậy ta? Nhưng mà... Đúng rồi. Toàn những thứ nhà mình chưa có. Tư thiết là... Nếu có má ở nhà thì sẽ không thiếu thứ gì đâu. Được rồi ...

Nó hí hoáy ghi lại những thứ cần thiết rồi gấp tờ giấy bỏ vào túi quần soóc. Nó chạy vô buồng moi bụng con heo nhựa lấy hết số tiền nhét vào túi quần rồi lại xuống bếp. Nó rón rén bước ra sân, núp sau bụi cọ rồi mặc chiếc áo mưa mỏng, đeo khẩu trang, đeo mắt kiếng, đội cái nón kết lên đầu. Vậy là ổn rồi, nó bước nhanh ra cổng và bắt đầu đi thẳng tới tiệm thuốc tây.

- Cô ơi! Bán cho Bo những thứ này.

Cô chủ tiệm thuốc lướt nhìn tất cả các mục mà nó ghi trong giấy rồi ngược lên nhìn nó:

- Sao lại mặc áo mưa hả cháu?

Nước, gừng, chanh, sả ở chỗ cô không có cháu nhé.

- Dạ Bo không có đồ bảo hộ nên mặc như vậy đó cô. Bo cảm ơn cô nhiều! Bo muốn mua đủ tất cả cùng lúc. Bo tìm chỗ khác vậy. Bo chào cô!

- Cô hiểu rồi. À mà này cháu ơi! Những thứ đó phải mua ở Bách hóa xanh hoặc ở chợ chứ tiệm thuốc không có đâu.

- Dạ!

Nó tiếp tục đi hết tiệm thuốc này đến tiệm thuốc khác, nhưng tiệm nào cũng không có đủ đồ cho nó mua. Họ khuyên thế nào nó cũng không nghe, không chịu quay về mà cứ quyết tâm đi tìm mua cho bằng được. Nó cứ đi, mồ hôi đã ướt hết cả người nhưng nó không dám cởi áo mưa ra. Có vài người đi đường dừng lại hỏi nó về đâu, nhưng nó sợ nên lắc đầu rồi bỏ chạy. “Lạc đường thì hỏi công an”. Nó nhớ lời dặn dò ấy của Nội nên cứ mong mãi mà không thấy có chú công an nào. Nó bắt đầu thấy lo lo. “Bách hóa xanh ở đâu cả? Bách hóa xanh cũng có bán thuốc sao? Lạ quá! Má có chờ nó đi Bách hóa xanh mấy lần rồi nhưng có thấy quầy nào có thuốc đâu. Hay là...”. Vậy là nó quyết định đi tìm sự trợ giúp. Nó bước vào trước cửa tiệm tạp hóa và vẫn giữ đúng khoảng cách:

- Dạ, Bo chào ông! Ông có biết trạm kiểm dịch ở đâu không ạ?

- Gần đây thôi. Cháu cứ đi thẳng về trước một quãng ngắn nữa là tới.

- Dạ, Bo cảm ơn ông! Bo chào ông ạ!

Nó lại đi tiếp. Nhìn thấy thấp thoáng cái lều bạt phía trước, nó mừng thầm trong bụng. Bao nhiêu nỗi lo đều tan biến hết. Nó tin là...

Trạm đã vắng người qua lại. Máy chủ đang hí hoáy mở mấy hộp com ra để trước mặt chưa kịp ăn thì nhìn thấy nó tới.

- Ku con. Đi đâu mà lang thang một mình vậy? Nếu không có việc gì cần thiết thì ở nhà cho an toàn cháu nhé.

- Dạ, Bo chào các chú! Bo muốn mua mấy thứ đồ cần thiết ạ! Trước khi đi Bo đã súc miệng nước muối, rửa tay khử khuẩn và Bo có mặc đồ bảo hộ, đeo khẩu trang đầy đủ ạ!

Nó vừa nói vừa tự xịt nước rửa tay rồi xách cái ghế để xa ra một tí và ngồi xuống đợi. Nhìn cách ăn mặc của thằng bé và nghe những lời nó nói mà ai cũng phải bật cười. Hiếu vừa đo thân nhiệt cho nó, vừa hỏi:

- Cái thằng bé con này lém thật.

Bo học lớp mấy rồi? Bo cần mua gì nào?

Nó chia ra tờ giấy mà nó đã nắn nót ghi lại tất cả những thứ nó cho là cần thiết khi nghe Nội với bạn nội trao đổi cùng nhau:

- Dạ Bo được lên lớp Bốn rồi ạ. Bo đã hỏi mấy tiệm rồi nhưng không đủ những thứ này nên Bo chỉ còn cách tìm đến nhờ các chú. Các chú cứ yên tâm, Bo biết giữ đúng khoảng cách khi tiếp xúc.

Hiếu cầm lấy tờ giấy đọc qua một lượt rồi bước lại chỗ để xe. Anh đội nón bảo hiểm và vừa dắt xe ra rồi nói:

- Mấy anh em cứ ăn trước đi nhé. Bo ngồi yên ở đây đợi chú.

Ông Chín cảm sặc điện thoại rồi ra trước hiên nhà coi thằng cháu nội của ông vẽ gì mà say mê đến nỗi im lặng một cách lạ thường như vậy. Nó đi đâu rồi không biết? Ông đẩy hộp sáp màu qua một bên rồi cảm bức vẽ của nó lên ngắm nghía. Ông như chợt hiểu ra điều gì đó: “Thôi chết! Nó vẽ, nó vẽ ông đang chat với bạn. Có cả đàn ông, đàn bà này. Trời ạ! Là hai cặp đôi. Nó ghi cả lời thoại ra nữa. Cũng may là hôm nay...”. Ông tìm quanh sân cũng không thấy nó. Ông hốt hoảng gọi con gái:

- Tur ơi, Tur! Mà tìm coi thằng Bo đi đâu rồi.

- Dạ! Con thấy nó lấy giấy bút ra trước mà bố. Không phải nó đang vẽ tranh à?

- Không có. Chắc là nó giận bố con mình nên bỏ đi đâu rồi. Mà ra đây coi nó vẽ ông nó này.

Tur cảm bức vẽ lên coi rồi cười ngặt cười ngoẻo:

- Bố đừng có lo nữa, vô nhà uống trà đi. Để con gọi điện hỏi thăm mấy nhà hàng xóm coi nó có chạy qua đó chơi với mấy đứa nhỏ bên đó không. Nó ranh lắm. Không ai bắt nạt nó được đâu mà bố lo. Với lại, nó cũng có kĩ năng tự vệ cho bản thân rồi. Con nít bây giờ khôn lắm.

- Ủ. Mà gọi tìm nó cho bố đi. Bố lo quá.

Tur vừa dò danh bạ để gọi điện, vừa đi tìm loanh quanh từ trước nhà ra đến sau vườn mà vẫn không thấy thằng cháu đâu cả. Tur xuống nhà sau dẫn xe ra định chạy ra đường tìm thử coi. Nhưng tìm đâu bây giờ? Từ trước tới giờ nó có đi chơi một mình đâu mà biết chỗ nó sẽ đến để đi tìm. Tur bắt đầu cảm thấy lo, nhưng sợ nói ra bố sẽ càng lo lắng hơn nên lặng lẽ dẫn xe ra cổng. Vừa leo lên xe, Tur chợt nhớ là mình chưa đội nón bảo hiểm và cũng chưa đeo khẩu trang nên lại quay vô nhà. “Bữa nay sao mình lẩn thẩn quá vậy không biết nữa...”

Hiếu chạy đến tiệm thuốc tây mua B1, B6, B12, Vitamin E mỗi loại hai vỉ và một típ Vitamin C-1000. Anh lại chạy ngược lên Bách hóa xanh mua một lốc nước Ion Life, một ký chanh, nửa ký sả cây, nửa ký gừng. Vậy là đủ rồi. Anh chạy về trạm. Tranh thủ lúc trạm còn ít người qua lại, anh lấy nón bảo hiểm đưa cho Bo:

- Bo đội lên. Chỉ đường về nhà để chú chở Bo về.

Nó mừng quá, liền cầm nón vừa đội vừa trèo lên phía sau xe:

- Dạ, Bo cảm ơn chú! Chú cứ một đường thẳng mà chạy là tới nhà Bo. Chú tốt bụng quá à! Mà chú tên gì vậy chú? Nhà chú ở gần đây không hả chú?

- Cứ gọi chú là chú Hiếu. Trong nhà Bo không có người lớn ở nhà sao mà

Bo phải đi mua mấy thứ này?

- Dạ, ba má Bo phải ở lại công ty luôn chứ không được đi về giống như lúc trước. Ở nhà vẫn còn có Nội và cô Tư, nhưng ai cũng bận hết á. Bo vô tình nghe được Nội nói chuyện với bạn, rồi mới phát hiện ra là những thứ quan trọng này ở nhà mình chưa có nên lén chạy đi mua. Vô tình thôi nhé chú, không phải Bo cố ý đâu. Mà có cái này hay lắm đó chú. Bạn của bạn Nội bị dương tính đang điều trị trong khu cách ly nói là chỉ những ai có bệnh nền thì bệnh mới tiến triển theo chiều hướng nặng thôi. Còn đa số thì chỉ điều trị bằng cách ăn uống đủ chất dinh dưỡng, tập thể dục, phơi nắng, uống B1, B6, B12, C sủi 1000, Vitamin E, nước chanh, nước cam vắt, đặc biệt là uống bổ sung nước điện giải Ion kiềm và ăn những loại thức ăn có nồng độ PH gì đó nữa. Chỉ vậy thôi, không phải uống thuốc kháng sinh gì hết mà vẫn khỏi bệnh đó chú. Bạn của Nội còn nói, phòng bệnh cũng vậy. Ngoài việc thực hiện tốt 5K ra thì mình vẫn phải ăn uống như vậy để tăng sức đề kháng cho cơ thể; mình ở nhà có điều kiện nên tự pha chế thêm nước sả, gừng, chanh, mật ong làm thức uống hằng ngày và nấu nước lá sả, lá bưởi, gừng để xông nữa...

- Bo giỏi lắm, vừa thông minh vừa có trí nhớ rất tuyệt vời! Nghe lời

chú, mai một đừng tự ý ra khỏi nhà mà không hỏi ý kiến người lớn. Đặc biệt là trong thời điểm này, hãy ở yên trong nhà...

- Ở yên trong nhà. Thực hiện 5K. Đánh bật Corona. Là lá la la la.

Thằng Bo chen ngang lời Hiếu một cách hài hước, làm cả hai chú cháu cười vỡ cả bụng.

Tư vừa mở khóa, nổ máy xe thì Hiếu chở Bo cũng vừa về tới. Cô kinh ngạc, hết nhìn Hiếu lại nhìn Bo. Bao nhiêu nỗi lo điều tan biến hết.

- Ô, anh Hiếu! Cái thằng quậy này đi đâu làm Nội và Tư lo muốn chết, lại còn báo hại chú phải bỏ việc mà chở mày về nữa.

Hiếu cũng ngạc nhiên không kém:

- Bo là cháu của em sao? Thằng nhóc này lém lẩn. Nói chuyện với nó thú vị vô cùng.

Thằng Bo càng ngạc nhiên hơn:

- Thì ra chú... chính là chú công an của cô Tư. Tư hứa đến “Mười chín, tháng Tám” sẽ cho Bo cùng mừng sinh nhật chú và mừng kỷ niệm ngày truyền thống của Ngành chú nữa đó. Bây giờ thành người quen cả rồi. Vui quá là vui!

Đang vui, nhưng Hiếu đành phải chia tay hai cô cháu để tiếp tục nhiệm vụ của mình. Trong mưa, anh vẫn thấy lòng thu ấm áp vô cùng ■

Truyện ngắn:

Mỗi Lòng

□ DỊU HIỀN

Má Ba vừa xem ti vi vừa lầm bầm:
- Dịch dã, giãn cách xã hội theo Chỉ thị 16 nữa, làm sao má đi thăm con được đây, má nhớ con nhiều lắm út ơi...

27-7 năm nào má cũng ra nghĩa trang thăm con và các đồng đội của con, năm nay thì chịu rồi. Má bồi hồi tưởng nhớ thằng út của má, thằng út lém lỉnh, hay cà rồn ghẹo má, vậy là má con mình xa nhau đã 49 năm, 49 năm rồi ư? Nếu con còn, chắc cũng có con có cháu như cậu Thành xóm bên, thằng bạn học chung lớp, cùng đi bộ đội với con. À, cách nay gần 1 tháng nó mới ghé thăm má, khoe có 2 đứa cháu ngoại, 1 đứa cháu nội, tụi nó lớn bộn rồi. Nghĩ lại mới thấy má già, đã gần đất xa trời, chẳng biết còn đi thăm con bao lần nữa. Năm nay chịu rồi con ạ, con đừng buồn nghe, tại con vì rút chết chóc chứ má của con còn mạnh lắm, còn đi thăm con nhiều lần nữa lắm...

- Ngoại ơi, nghe điện thoại của anh Tuấn nè.

- A lô, Tuấn hả con, khoẻ không con, chừng nào về hả con... Ừ, ngoại khoẻ ru, ừ Đồng Xoài mình giãn cách gì gì đó rồi con, vậy là ngoại không đi

thăm cậu út bây được rồi, ừ, con hứa thì nhớ nha, hết dịch về chờ ngoại đi thăm cậu út nghe...

Đưa điện thoại cho bé Thảo, má Ba lại bần thần. Thằng Tuấn đi trực chốt, chẳng biết gần xa, nó điện về hoài làm bà nghĩ nó ở rất gần, vậy mà cả hai tháng hơn chưa thấy nó lộ mặt về nhà, nó điện thoại vừa cười vừa nói, vừa cà rồn thiệt y hệt cậu út của nó, cứ hứa: Hết dịch con về liền!

Thằng Tuấn là bộ đội biên phòng, nó xa nhà thường xuyên, chuyện đó rất đổi bình thường, nhưng nghe bé Thảo nói anh Tuấn đi trực chốt là má Ba mãi phập phồng lo lắng. Má Ba bị dị ứng cái từ “chốt”. Nghe đến cái từ “chốt” là má giật thột, một nỗi lo sợ xâm chiếm lòng bà...

Thằng út của má hy sinh năm 1972 khi đang làm nhiệm vụ tại Chốt chặn Tàu Ô Xóm Ruộng, trên Tân Khai. Đau thương quá, quân ta hy sinh cả ngàn người, dân thường nghe nói chết còn

nhiều hơn gấp nhiều lần. Má đã đến đó một lần rồi không dám quay lại lần hai, đau lòng quá Út ơi, sao dân mình khổ dữ vậy hả Út ? Vui mừng là cuối cùng ta cũng đánh cho Mỹ cút, đánh cho Ngụy nhào, nếu không, không biết còn bao chốt chặn, bao hy sinh của quân và dân để bảo vệ mảnh đất này.

Thằng Tuấn đi trực chốt, không phải ngăn quân giặc với vũ khí tối tân như cậu út của nó. Giặc Corona nghe nói còn hiểm ác hơn. Mặt trận này không có bom rơi, đạn nổ, không có khói thuốc, không có máu chảy đầu rơi nhưng có hy sinh và chết chóc... Con vi rút này có thể xâm nhập qua biên giới, qua đường mòn lối mờ, qua di chuyển từ địa phương này đến địa phương khác, từ người này truyền sang người khác khi tiếp xúc gần. Nhiệm vụ của thằng Tuấn và đồng đội của nó là chốt chặn, bảo vệ sự bình yên cho Nhân dân, ngăn không cho con Corona xâm nhập. Trận chiến này cũng cần sự quyết tâm đồng lòng của toàn thể đồng bào chẳng khác gì trong chiến tranh ngày ấy. Nay chính quyền kêu gọi Nhân dân chung tay phòng chống dịch, Chơn Thành, Đồng Phú và Đồng Xoài của mình đang thực hiện Chỉ thị 16. Má hy vọng qua 15 ngày thì con vi rút này sẽ bị truy vét hết, chặt đứt chuỗi lây lan, diệt sạch để mọi người dân lại trở về với đời sống yên lành, bình an như trước và thằng Tuấn được trở về thăm nhà, về cưới vợ và về chở

má đi thăm thằng út của má.

Bé Thảo nói, bà cháu mình cùng chung tay với anh Tuấn diệt cho tiệt nọc con vi rút này nha ngoại, từ hôm nay, 17-7 nhà ai nấy ở, hạn chế tối đa ra khỏi nhà, không la cà hàng xóm hay đi bộ thể dục nữa ngoại nhé! Mọi người ai cũng thực hiện nghiêm Chỉ thị 16 và thông điệp 5K thì chắc chắn con Corona này hết đường sống. Ủ, ngoại mong con vi rút này mau bị tiêu diệt để thằng Tuấn còn về cưới vợ, nó hoãn cưới làm ngoại cứ buồn mãi, thương con bé Tiên ghê, ngoại buồn một chốc đứa cháu dâu của ngoại buồn mười, hết dịch về cưới vợ sinh chất cho bà nhé. Bà phải ngắm phải bông đùa chất con thằng Tuấn thì mới yên lòng đi theo ông ngoại và cậu út thằng Tuấn được.

Chợt tiếng chuông điện thoại réo vang, tiếng bé Thảo lại lanh lảnh:

- Ngoại ơi... ngoại nói chuyện với anh Tuấn nè...

Má Ba lại thấy rộn bừng niềm vui, vui vì biết thằng Tuấn và các đồng đội của nó mạnh khỏe, không bị con vi rút nguy hiểm kia tấn công, vui vì nó có thời gian gọi về cho bà, vui vì thằng Tuấn đang nổi gót cậu út nó đang làm nhiệm vụ vì dân vì nước. Nói năm điều ba chuyện mà nó chọc bà cười chảy cả nước mắt, bà không quên dặn với:

- Hết dịch về lo vợ con đi nha. À, nhớ về chở ngoại đi thăm cậu út ghen con! ■

Nhà thơ Trịnh Loan: **VÀ NHỮNG TRANG VIẾT TRÊN TUYẾN ĐẦU**

□ HỒ ĐÌNH HIỆP

Có lần khi chia sẻ một bài thơ về đề tài chống dịch của mình, Trịnh Loan tâm sự: *“Làm thơ tình quen rồi, nên viết thơ tuyên truyền cũng ráng ‘chen tí tình’ vào cho nó mềm mại lại chút...”*. Dòng trạng thái ấy tuy ngắn ngủi nhưng lại giúp cho chúng ta hiểu được nhiều điều về nhà thơ nữ này.

Trịnh Loan vốn là người viết thơ tình với hơn 500 bài được những người yêu thơ trong và ngoài tỉnh biết đến. Nữ sĩ cũng là một trong những nhà thơ có nhiều tác phẩm được các nhạc sĩ ưu ái phổ nhạc nhất ở Bình Phước (với hơn 30 bài). Ngoài đời thật, khi ai đó gặp Trịnh Loan mặc thường phục hoặc thướt tha trong tà áo dài thì chắc ai cũng nghĩ rằng đây là một cô giáo. Nhưng không, Trịnh Loan đã là một nữ điều dưỡng với 25 năm tuổi nghề. Có người thắc mắc rằng nghề y khô khan sao thơ của Trịnh Loan hay thế. Loan chỉ cười bảo: *“Thơ tươi mát tâm hồn tôi”*.

Với con người hai trong một như vậy, nên trong cuộc chiến chống Covid lần này ở tỉnh nhà, Trịnh Loan được xem là nhà thơ luôn tiên phong trên tuyến đầu. Từ giữa năm 2020 chị đã có những vần thơ hay về đề tài này.

Trong bài **“Sống chậm lại cũng chính là yêu nước”** chị viết:

Mỗi chúng ta đều có một vai trò riêng

Cuộc chiến dịch bệnh cam go, mọi người phải tự bảo vệ mình, nhắc nhở

Nhà thơ Trịnh Loan

nhau nâng cao ý thức

Nơi tuyến đầu đã có ngành y cùng lực lượng vũ trang túc trực

Kiểm soát, bảo vệ vùng biên có các chiến sĩ biên phòng.

Chỉ cần chúng ta luôn vững tin một lòng

Ý Đảng - lòng dân đồng thuận là tất thắng

Sống chậm lại trong ngôi nhà của mình (như bản nhạc cần có nốt trầm, khoảng lặng)

Mùa xuân sẽ về tô thắm những nụ môi!

...

Hãy bình tĩnh, cuộc chiến này nhất định sẽ thắng thôi.

Hay trong bài **“Hẹn gặp nhau vào ngày chiến thắng”** Trịnh Loan viết về

hoàn cảnh của chính vợ chồng mình để nhắn gửi tới cả những “đồng đội” khác đang phải xa gia đình vì cuộc chiến chống Covid:

*Cuộc chiến này đôi ta đều ra trận
Phía anh “giặc” đã tiến vào gây hấn
Phía em chúng cũng rập rình
Khi lựa chọn cho mình màu áo trắng nguyên trinh*

*Là biết trước nhiều khó khăn vất vả
Nhưng lòng yêu nghề đã giúp chúng ta cùng “đồng đội” vượt qua tất cả*

*Gắn bó, tận tâm trọn trái tim hồng.
Cũng có những phút giây tạm lắng trong cuộc chiến, sau những ca trực, những chuyến công tác, Trịnh Loan cũng được ở nhà. Thế nhưng:*

*Dịch bệnh hồng dấm đi chơi
Ra ban công ngắm mây trời... mãn thơ.
Chỉ là ngắm mây trời và thả thơ thôi nhưng những vần thơ của chị lại rất đầy trách nhiệm:*

*Xin hãy gác lại những thú vui riêng
Trên dưới cùng nhau tập trung nguồn lực*

Người góp công, góp của, người góp sức

*Đoàn kết toàn dân quyết chiến trận này.
Qua những vần thơ của mình, chị cũng không quên nhắc nhở mọi người về ý thức phòng bệnh:*

*Thực hiện 5K: “Khử khuẩn” đôi tay
“Khẩu trang” đeo ngay khi ra khỏi cửa*

“Khoảng cách” luôn giữ, “không tụ tập” nữa

“Khai báo y tế” trung thực thường xuyên.

Đó cũng chính là những câu trong bài thơ có nhan đề rất đặc biệt:

**“5k - công nghệ - vắc xin
Ngày chiến thắng dịch - hãy tin - rất gần”.**

Bởi chị luôn muốn mọi người ý thức rằng:

*Thực hiện nghiêm túc 5K
Thế thôi đã là yêu nước.*

(Ở nhà là yêu nước)

Hơn bao giờ hết, Loan biết rằng trong cuộc chiến lần này, trách nhiệm của người cầm bút rất quan trọng để cổ vũ mọi tầng lớp nhân dân, đặc biệt là giúp họ củng cố niềm tin về ngày chiến thắng dịch bệnh:

*Hãy vững tin đất nước mình
Sớm thôi sẽ lại yên bình vui tươi
Phố phường xuôi ngược dòng người*

Mái trường rộn rã tiếng cười trẻ thơ!

(Hãy vững tin)

Là một nhà thơ tinh tế, chị còn dành sự quan tâm của mình cho những lực lượng khác đang xông trận. Trong bài **“Thư của lính”** nói về bộ đội biên phòng ngày đêm tuần tra kiểm soát vùng biên dịp tết Tân Sửu chị viết:

*Anh nhớ mẹ cha...
Nhớ đôi mắt em vì anh thao thức
Nhớ cả gốc đa, giếng nước thuở hẹn hò*

Anh vẫn mạnh khoẻ, cha mẹ và em đừng lo...

Là người lính gian lao không lùi bước

Có lần khi đang làm nhiệm vụ,
Trịnh Loan chứng kiến việc những nhà
báo không ngại hiểm nguy tác nghiệp
trên tuyến đầu, chị đã có thơ động viên
rất kịp thời:

*Giấy bút và máy quay
Hành quân trong thâm lặng
Tâm dịch tiến vào ngay
Trải nghiệm từng đêm trắng.
Cập nhật mọi thông tin
Kịp thời và chính xác
Để lòng dân được yên
Tình riêng xin tạm gác...
Đâu cần ai biết mặt
Đâu cần ai nhớ tên
Mỗi lần hạ tay máy
Một bản tin được lên.
Họ chính là người lính
Không cấp bậc, không sao
Can trường và quả cảm
Chúng tôi yêu - Tự hào!*

Loan đã từng nghĩ rằng: “Sẽ không
bao giờ bạn cảm thấy chán nản khi
hiểu mình đang cố gắng tạo ra điều gì
đó đẹp đẽ và ý nghĩa”. Và có lẽ cũng
chính vì luôn hăng hái trong công việc,
tận tâm và yêu nghề nên chị đã là thành
viên lớn tuổi nhất của “Đội lấy mẫu
bệnh phẩm xét nghiệm Covid-19” do
Bệnh viện đa khoa Bình Phước thành
lập để tiếp cận những người có nguy cơ
mắc Covid-19. Được tham gia vào công
việc ý nghĩa này, Trịnh Loan đã ghi lại
nhật kí và chia sẻ cùng mọi người:

“Trực lấy mẫu bệnh phẩm xét

*nghiệm Covid-19 cho bệnh nhân tại
Bệnh viện đa khoa tỉnh Bình Phước,
công việc ngày một nhiều, dồn dập sớm
tối. Thời gian nghỉ ngơi chỉ khoảng 2-
3 giờ, đồng nghĩa với việc chiếc khẩu
trang N95 luôn gắn chặt trên mặt hơn
20 giờ đồng hồ. Cái cảm giác những
lúc ở một mình trong phòng, tháo
bỏ chiếc khẩu trang ra rồi tự do hít
thở nó thoải mái và sung sướng vô
cùng. Có lẽ trước đây không ai trong
chúng ta từng nghĩ, sẽ có những tháng
ngày, “hít thở tự do” điều vốn dĩ bình
thường và tự nhiên ấy, lại trở thành
niềm mong mỏi, khát khao”.*

Những lần đi truy vết các F, dù rất
nóng nực, khó chịu và mệt mỏi trong bộ
đồ bảo hộ, chị và các đồng đội vẫn vui
vẻ gọi nhau là **“Những thợ săn covid”**:

Những người “Thợ săn” của CDC ()
Khi ra trận không xưng tên, lộ mặt
Mang trong tim một niềm tin son sắt
Covid sẽ sớm bị đẩy lùi, cuộc sống
lại yên vui!*

Và khi tham gia cùng lực lượng
trực chốt ở cửa ngõ tỉnh nhà (Tân Lập
- Đồng Phú) chị viết:

*Trực chốt: Công an, bộ đội
Dân phòng, Y tế, Ủy ban
Hải quan, thanh niên tình nguyện
Mệt mỏi, thiếu ngủ... Nào than.
Chốt kiểm dịch là rào chắn
Ngăn chặn dịch, nên rất mong
Chúng ta hãy cùng cố gắng
Để cuộc chiến này thành công.
Ai cũng mong mỏi đến ngày dịch bệnh*

được khổng chế. Nhà thơ nữ của chúng ta cũng vậy, chị cũng muốn có những phút giây yên bình cho bản thân như bao người khác. Thế nhưng tình riêng tạm gác... thậm chí có những lúc tình cờ gặp ông xã của mình khi làm nhiệm vụ song họ cũng chỉ có thể nhìn nhau:

*Một cái gật đầu rất nhẹ
Với em, lúc mình đi ngang
Một nụ cười dịu dàng lắm
Với anh, sau chiếc khẩu trang.*

(Thoáng qua)

Hoặc:
*Đã lâu lắm rồi nhỉ
Chúng mình không gặp nhau
Từ Covid -19
Tung hoành gieo nỗi đau.
Luôn phải giữ “khoảng cách”
Thương nén chặt vào lòng
Mà tình yêu anh nhỉ
Cũng cần những nhớ mong.*

(Hãy tuân thủ 5k)

Với việc thực hiện chỉ thị 16, chị lan tỏa thông điệp: Những ngày thực hiện sống cách ly xã hội, ngoài mục đích chính là khoanh vùng dập dịch, kiểm soát, phòng ngừa việc lây lan dịch bệnh. Thực hiện sống cách ly xã hội còn có ý nghĩa như một “nốt lặng”. Mọi người trong gia đình có điều kiện để xích lại gần nhau hơn, quan tâm, sẻ chia và chăm sóc nhau nhiều hơn. Chắc hẳn những ngày tháng “sống chậm” ấy đã giúp cho mỗi người chúng ta thấu hiểu nhau thêm, suy nghĩ khác đi và biết yêu thương trân quý hơn mọi thứ xung quanh mình.

Với một tâm hồn tràn đầy yêu thương, lại nhiệt huyết với công việc, không ngại khó, không ngại khổ, Trịnh Loan ngoài đời và trong thơ luôn mang đến cho người khác những suy nghĩ tích cực. Đọc thơ Trịnh Loan ta lại thấy yêu đời hơn và càng ý thức hơn về trách nhiệm của mình với cuộc sống này.

Yêu thơ chị, mỗi người chúng ta cần phải nhận thức về điều này để những người công tác trên tuyến đầu đỡ vất vả:

*Covid ngày càng biến đổi
Tốc độ lây lan tăng dần
5K - Phòng thủ chắc chắn
Chờ Vắc xin - tiêm toàn dân.
Miễn dịch cộng đồng được tạo
Cuộc sống trở lại bình thường
Phổ phường rộn ràng huyên náo
Mình lại nồng nàn yêu thương!*

(Một bài thơ ngắn mà Trịnh Loan chưa kịp đặt tên)

Có thể nói trong cuộc chiến chống Covid lần này, văn nghệ sĩ ít có cơ hội được tham gia trực tiếp trên tuyến đầu. Riêng với Trịnh Loan, ngoài công việc chính là đội viên của “Đội lấy mẫu bệnh phẩm xét nghiệm Covid-19” của Bệnh viện đa khoa Bình Phước, thì bằng những trải nghiệm thực tế của bản thân, thông qua những trang viết của mình, Trịnh Loan còn góp thêm một tiếng nói xung kích vào cuộc chống dịch ở tỉnh nhà ■

(*). CDC: Trung tâm kiểm soát và phòng ngừa dịch bệnh.